

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

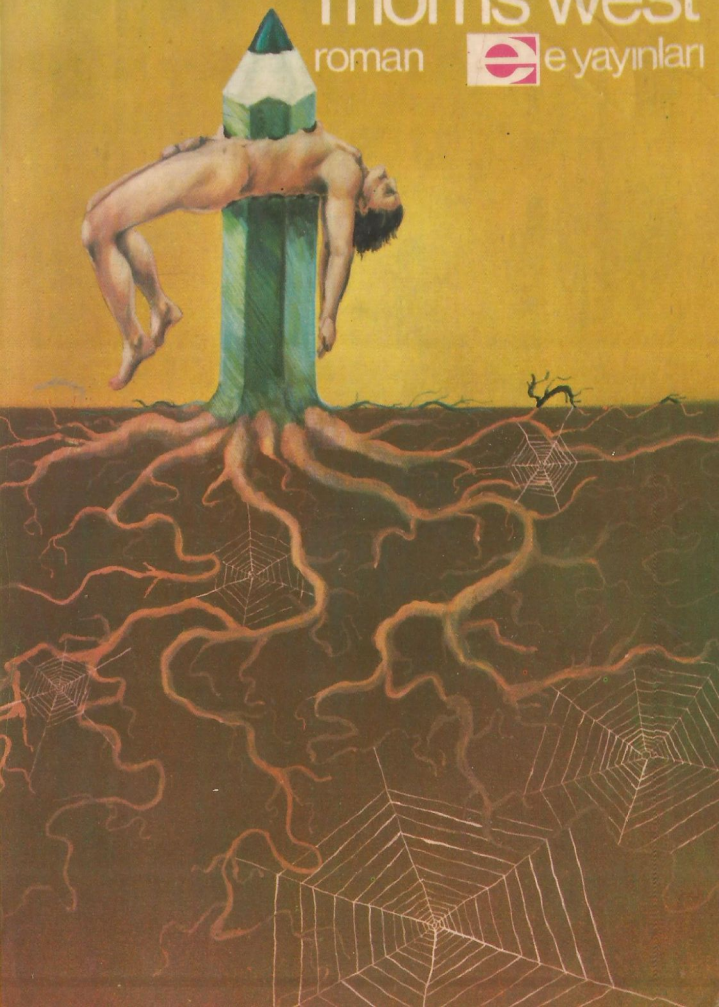
BÜYÜK GERÇEK

morris west

roman

e yayınları

● Avustralya'da doğan Morris West, günümüzün en çok okunan yazarlarından biri. On bir yılını din öğrenimiyle geçiren ve papaz olmak üzereyken manastırdan ayrılıp II. Dünya Savaşı'na katılan yazar, Pasifik Okyanusunda teğmen olarak çarpışmış, savaştan sonra da reklamcılık ve radyo prodüktörlüğü yapmıştır. 1954 yılında geçirdiği felç sonucu yazarlığa yönelen Morris West, kısa sürede bütün dünyayı saran büyük bir üne erişmiştir. Eserlerinin çoğunda, gördüğü dinsel eğitimin etkilerine rastlanır.

● Ama onun asıl ününü perçinleyen eserleri, **Şeytanın Avukatı**, **İkinci Zafer**, **Büyükelçi**, **Babil Kulesi**, **Kertenkele** ve **Büyük Gerçek**'tir. En son romanı olan **Harlequin**, yazarın öbür eserleri gibi büyük okur yığınlarına kolaylıkla erişebilecek nitelikte sayılıyor. **Büyük Gerçek**'teyse yazar İtalya'nın çirkin politikacılarıyla bir gazeteci arasındaki mücadeleyi yansıtır.

TOUTE LA VÉRITÉ

Morris West
1957

birinci baskı:
ekim 1975

dizgi: doğuş matbaası ③
baskı: divan matbaası ④
kapak düzeni: kenan di-
metoka ⑤ yayın hakları:
morris west 1957 / e ya-
yınları 1975 ⑥ cilt: çağ
ciltevi ⑦ kapak filmi: eb-
ru grafik ⑧ kapak baskı-
sı: arofis basımevi ⑨●●

BÜYÜK GERÇEK

moms west
roman eeyayın

«Entrikanın bütün giriftliğiyle iç içe geçtiği bir roman. Heyecanlı bir hikâye, hem entellektüel açıdan, hem de heyecan yönünden zengin bir kitap.» GILBERT HIGHET (Book of the Month Club News) / «Her şeyin zamanında yerli yerine oturması yazarın en büyük yeteneklerinden biri; geri planı seçişinde çok başarılı ve tutarlı West'in romanlarının en inandırıcısı.» PETER NICHOLS (Illustrated London News) / «Gün ışığına dek sayfaları birbirini ardından çevirmek zorundasınız...» JOHN BARKHAM REVIEWS

BÜYÜK GERÇEK

morris west

roman

e yayınları

türkçesi : ilyas ergil

JOYCE'A

Başarı derecesi kestirilemeyen, yürürlüğe konması tehlikelerle dolu yeni düzenin kuruluşunu iyi bir sona erştirmekten daha güç bir iş olamayacağını bilmek gerekir. Çünkü reformcu, eski düzenden çıkar sağlayarak herkesin kişiliğinde düşmanlar, yeni düzenden çıkar sağlayacak olan herkesin kişiliğinde ise oldukça ılımlı koruyucular bulur.

Makyavel: Prens

BİRİNCİ BÖLÜM

Büyük iş becermişti; dünyayı temelinden sarsacak 'hayatının belgesi'ydi bu.

Caravino otelinin salonunda rahatça yerleşmiş, büyük bir dikkatle, yakın gelecekteki zaferin planını gururla gözden geçiren bir general, sadık aşığının mektuplarının tadına varan bir kadın gibi, sayfa sayfa zevkle okuyordu.

Hepsi oracıkta gözlerinin önündeydi: Tüm gazetecilerin geceleri düşledikleri, kafayı tütşülediklerinde içlerine doğan ölçsüz umutlarla durmadan sözünü ettikleri bu 'belge', gri bezden kabının içinde, belirlenmiş ayrıntıları, eleştiri götürmez haliyle hazır duruyordu. Eksik olan yadsınması imkânsız bir kanıttı ki onu da en geç bir saat içinde, haber satıcısı Enzo Garofano hizmetlerinin karşılığını almaya gelip Orgagna'nın mektuplarının fotokopilerini teslim edince ele geçirmiş olacaktı.

O zaman Sorrente'den ve bu otelden kocaman camlı kapı ve pencere girintileri, gözkaıştırıcı duvar işlemleri, güneşe boğulmuş terası, güneş şemsiyelerinin açılıp saçılmış tüveyç-

leri altında boylu boyunca yatan tunç rengi vücutların, yalılar ve denizin görüntüsüyle bu turist cennetinden ayrılacaktı. Eşyalarını toparlayıp Roma'ya, gazetesinin bürosuna yollanacaktı. Yazısı oradan teleksle Paris'e, Londra'ya, New York'a bildirilecek, sabah gazetelerinde koca başlıklarla yayınlanacaktı. Ve başlığın hemen altında kendi adı: Özel Muhabirimiz Richard Ashley.

Uzun boylu, sağlam yapılı bir adamdı; omuzları geniş, karnı düz, saçları kısaydı. Esmer, zayıf yüzüne, dudak ve gözlerinin kenarlarına derin çizgiler kazınmıştı. Tatilini geçiren kişilerden çoğu gibi, sırtında iri çiçekli bol bir gömlek, ince kumaştan dar bir pantolon ve bir yerli zanaatçının elinden çıkmış bir çift keten ayakkabı vardı.

Aynı gün kırk yaşını doldurmak ayrıca hoşuna gidiyordu: İnsan olgunluk çağının doruğuy-la meslek hayatının doruğuna aynı anda ulaşırsa gerçekten talihli demektir.

Kabı kapadı, koltuğunun yanındaki masanın üzerine bıraktı ve saatına baktı: Üç otuz. Garofano dört otuzda gelecekti. Arada Ashley'in Roma'dan, gazete bürosunun fotokopilere karşılık iki bin dolar ödemeye razı olduğunu ve bu paranın Sorrente'deki American Express şubesine havale edildiğini bildiren telgrafı alması gerekiyordu. Canı sıkılmışçasına kaşlarını çattı: Müdürü Hansen gerçekten fazlaca cimriydi.

Roberto tezgâhının ardından bilgiççe öksürdü. Ashley bakışlarını ona çevirdi. Barmen gözkamaştırıcı beyazlıktaki dişlerini göstererek

sırıttı ve parmağıyla terası işaret etti. Onun hareketini gözleriyle izleyen gazeteci, bir şezlongun ısıll ısıll yastıkları üzerine uzanmış, esmer, çekici iki bacak gördü. Vücudun geri kalanı kapının sağındaki perdelerin arkasında saklıydı. Ashley olumsuz bir baş işaretiyle gülümseyerek karşılık verdi. Bu tahrik edici tablo, büyük zaferini yaşamayı bekleyen bir erkeğin ilgisini çekecek türden değildi.

«Siz işinize bakın Roberto. Bana bir Martini hazırlayın. sek olmasına da özellikle dikkat edin. Olmazsa zorla yuttururum onu size.»

«Daha iyisi de yapılabilir,» diye yılışarak karşılık verdi barmen. «Onu şu hanıma sunarsınız, ben size bir başkasını hazırlarım.»

Ashley bu teklifi de omuz silkerek geri çevirdi.

«Buna ayıracak ne yeterli zamanım, ne de yeteri kadar param var. Ayrıca şimdi iş zamanım.»

Roberto elindeki şişeyi ansızın tezgâha bıraktı ve abartmalı bir hareket yaptı.

«İş zamanı ha! Bu güneşli günde, bu saatta ve böylesine büyük bir güzelliğin yanıbaşında... Ayıp!»

Derin derin içini çekti, sonra da bilinen düzene göre vermutla cini dikkatle ölçüp, ince bir hareketle limon kabuğunu keserek Martiniyi hazırlamaya koyuldu. Bu bodur, dümdüz saçlı, ufak, bıyıklı, parlak dişli adam mesleğinin gerektirdiği saygıyla Napolililere özgü küstahlığı bağdaştırabilen kusursuz bir barmendi. Saygısı erkeklerden dolgun bahşişler almasına yarıyor,

kadınlarsa gönül okşayıcı küstahlığına bambaşka bir bedel ödüyorlardı.

Ashley saatına yeniden baktı.

«Postane kaçta açılıyor?»

Saat üçte, **signore**.

«Şu memurlar ne halt çevirirler, anlamam ki. Elime geçmiş olması gereken bir telgrafı hâlâ bekliyorum.»

Roberto, omuzlarını kadere razı olunması gerektiği anlamında kaldırdı, indirdi.

«Sabırlı olun, **signore!** Sabırlı olun! Önce telgrafın postaya varması gerekir, sonra da yazılması. Ondan sonra da bir ulağın...»

Sözün sonunu getiremedi; ağzı açık, gözleri yuvalarından fırlamış bir halde kalakaldı. Çünkü bacaklar şezlongdan çekilmiş, bacakların sarışın sahibesi ufacık mayosunun içinde, çok iyi bilerek aldığı iç gıcıklayıcı bir pozla terasın korkuluğuna yaslanmıştı. İki erkeğe gülümse-di ve kalçalarını kıvrarak terasın köşesine kadar yürüdü.

«Vay canına!» diye haykıran Roberto çaresizlikle alnına vurdu. «Bu kadarı çok fazla, **signore**, çok çok fazla! Evliyim ben, üç çocuk babasıyım. Karım bir dördüncüsünü bekliyor. Korumak zorunda olduğum işimle yitirmekten mutluluk duyacağım şerefim arasında buluyorum kendimi. Bu kadarı yetmiyormuş gibi, bir de böylesine şiddetli arzularla boğuşmak zorunda kalıyorum.»

«Susadım,» dedi Ashley.

«Derhal **signore**.» Şakayı nerede keseceğini iyi bilecek kadar tecrübeliydi. Roberto. Tez-

gâhının kapağını kaldırarak, elinde bardağı taşıyan küçük gümüş tepsiyle Ashley'e yöneldi. Masayı temizledi, içkiyi titizlikle bıraktıktan sonra bekledi.

«Borcum ne?»

«Altı yüz lîret, **signore.**»

Ashley şaşkınlıkla gözlerini kaldırdı.

«Altı yüz mü? Kahvaltı sırasında dört yüzdü.»

«Yanıldım, **signore,**» dedi barmen yumuşak bir sesle. «Pek tabîî, dört yüz demek istemiştım.»

«Yalan söylüyorsunuz Roberto.»

Gülümseyerek omuz silken barmen:

«Sizi doğrulamak zorunda bırakıyorsunuz beni, **signore.** Ben çok büyük bir yalancıyım.»

«Niçin yalan söylediniz? Size iyi bahşış bırakmıyor muyum?»

«Bırakıyorsunuz tabîî, **signore.**»

«Öyleyse niye yalan söylediniz?»

«Alışkanlık, **signore.**»

«Kötü alışkanlık bu, Roberto.»

«Buna meslekten gelen bir alışkanlık desek...»

Gazeteciyi alaycı bir bakışla süzen barmen ardından:

«Sizin hiç yalan söylediğiniz olmadı mı, **signore?**» diye de ekledi.

Ashley bu soruyu beklemiyordu. Roberto hâlâ sırtıtmaktaydı, ama ses tonunda yeni bir şeyler, bakışında gizli bir anlam vardı.

«Sizin ve benim birbirimizi anlamamız gerek,» demek istiyordu sanki.

«Bazan benim de yalan söylediğim olur,» dedi gazeteci ihtiyatla. «Ama para konusunda asla.»

«Bu konuda endişelenmenize gerek yok da ondan. Bense tersine, gece gündüz bunu düşünmeliyim. Her ikimiz de özellikle önem verdiğimiz ayrı ayrı şeyler hakkında yalan söylüyoruz.»

Bu, zoraki gülümsemeler ve dolambaçlı sözlerle Napoli usulü hazırlanmış satranç partisinin başlangıcıydı. Roberto'nun söyleyecek bazı şeyleri vardı, ancak bedelini almadan konuşmayacağı açıktı.

«Roberto, sizce neler benim için son derece önemli olabilir?»

Barmen, güneyli Italianlar gibi başını yana eğdi.

«Beklediğiniz telgraf... masanızın üzerindeki dosyanın kapsadığı bilgiler... sonra sizi dört buçukta görmeye gelecek olan adam.»

Ashley, suratının tam ortasına bir kova dolusu soğuk su yemiş gibi oldu. Öylesine aniden ayağa kalktı ki içki bardağının devrilmesine ramak kaldı. Sonra kendini toplayarak yerine oturdu. Roberto'ya baktı ama barmenin gözlerinden hiç bir şey sezemedi: Bakışları bir kuşun bakışları kadar ifadesizdi. Gazeteci ihtiyatı elden bırakmadan söze yeniden başladı.

«Dosyayı nereden bildiğinizi anlıyorum. Üzerinde çalıştığımı görüyordunuz. Telgrafın da sözünü ben ettim. Ama şu beklediğim ziyaretçiye gelince; onun hakkında ne biliyorsunuz ve de bunun haberini nasıl aldınız?»

«Beyefendi içkisinin parasını ödemedi,» dedi barmen kararlı bir sesle

Ashley iç cebinden cüzdanını, onun içinden de beş bin liralık bir banknot çıkararak gümüş tepsinin üzerine bıraktı. Roberto'nun gözleri ışıldadı. Parayı alarak yavaşça katladı ve bir anda yok etti.

«Bir mesaj aldım, **signore**. Ziyaretinize gelecek olan adam yalancının, dolandırıcının biridir. Size vereceklerini alın, ama ona hiç mi hiç güvenmeyin.»

«Bu kadar mı?»

«Evet, hepsi bu kadar.»

Roberto, tepsiyi aldıktan sonra bara döndü. Ashley tartışmaya girmeyi ya da başkaca soru sormayı denemedi bile ve koltuğuna yaslanarak onun gidişini seyretti. Mahşer gününe dek soluğu kesilmeden konuşsa bile, bu gülümseyen dudaklardan daha fazla bilgi koparmayı başaramayacağını biliyordu.

Ayrıca hiç bir şeyden kuşkulananmıyordu. İtalyanların, dedikoduyla benzerine tiyatro oyunlarında rastlanan entrikaların ticaretini yaptıklarını bilecek kadar uzun sürmüştü araştırması. Tüm araştırması boyunca çevresi aracılar ve yararsız bilgi satıcıları tarafından sarılmıştı. Barlarda, gazeteci kulüplerinde, otellerin bekleme salonlarında yakasını bırakmamışlardı. Ortak bildikler vasıtasıyla tanışıyorlar, ya da tanışmaya falan gerek görmeden öylece gelip buluyorlardı onu; **scrittore americano** (Amerikalı yazar)'nın bazı bilgileri satın aldığını duymuşlardı. Ve bir tek açık seçik ayrıntıya girmeye-

den karanlık eylemlerden, ellerindeki yetkiyi kötüye kullananlardan söz ediyor, sonunda da mutlaka bir avans istiyorlardı. Birkaç kere Ashley, bu konuşmalardan bir iki gerçek kırıntısı çıkarabilmişti; ama anlatılanların çoğu fasafisoydu. Ona başka şeyler de satmaya çalışıyorlardı. Kendisini bekleyen saldırılara karşı uyarılar, onu koruyabilecek kişilerin ad ve adresleri... Pek kızmıyordu bu kişilere. Bir İtalyan'ın hayatını kazanmak için türlü yolları denemesi, örneğin gazetecilere dedikodu ya da olgunluk çağına varmış yabancı kadınlara aşk satması doğaldı. Kuşku duymanın gereği yoktu. Öyküsünün ana dokusunun sağlamlığına güveniyordu. Hem öylesine sağlamdı ki, yıkılabilmesi için ancak bir felâket gerekti.

Yazdıklarını inceler ve Martinisini yudumlarken kendi kendine bunları tekrarlıyordu. Yine de içini bir kurt kemiriyordu. Zafer şarabının tadında genzini sonradan yakan bir burukluk vardı.

Roberto'nun sözlerini tartmaya koyuldu.

«Ziyaretinize gelecek olan adam yalancının, dolandırıcının biridir,» 'Bunda yeni bir şey yoktu. Çalınmış belge alım satımı yapan küçük işportacı Garofano, yalancı ve dolandırıcı olmak zorundaydı zaten. Oysa bu sefer belgeleri tümüyle gerçektir. Ashley belgeleri görmüş ve incelemişti. Kendisinin topladığı kanıtlarla tıpatıp uyuyorlardı. «Size vereceklerini alın, ama hiç mi hiç güvenmeyin ona.» Adam iyi mal teslim ediyordu; önceden incelenip doğrulanmış belgelerin fotokopilerini. Bir yanlışlık olma-

sı olanaksızdı. Güvenmemesi için hiç bir neden göremiyordu.

Geriye iki önemli nokta kalıyordu: Haberi verenin kimliğiyle uyarının gerekçesi. Gerçekte bu işin kökeninde neyin yattığı belliydi: Kazanç. Beş bin liret kolayca paylaşılabilir: Yarısı barmanın, yarısı da barın birinde dedikodulara kulak vermiş bir serserinin. «**Scrittore americano** Enzo Garofano'dan bir şeyler satın alıyor. Onu dostça uyarıver, bahşişi aramızda paylaşırız...» Napolililerin **cambinazione** dedikleri dolandırıcılığın sıradan bir aktarması. Belli belirsiz gülümsedi düşüncelerinin bu noktasında Ashley; biraz daha rahatlamıştı. Tam o sıra komi bir telgraf getirdi. Ashley eline bir bahşiş sıkıştırıp başından savdı onu, sonra ikinci hamur kâğıttan sarı zarfı açtı. Haber kısa ve açıktı.

«PARA SORRENTE'DEKİ AMERICAN EXPRESS'DE
HAZIR —STOP— BİLGİLER İÇİN İKİ BIN DOLAR
ÖDEYEBİLİRSİN —STOP— İŞİN SONUCUNDAN
BENİ HABERDAR ET, HANSEN»

Mükemmel! Telgrafı buruşturarak cebine sokarken dudaklarında katı bir gülümseme vardı. Roma desteğini bildirmişti; para hazırды. Enzo Garofano'nun gelmesini beklemekten başka yapacak işi kalmamıştı. Martiniyi bir yudumda midesine indirdi ve güneşin cayır cayır yaktığı terasa çıktı. Roberto, düşünceli bir halde onu gözlüyordu. Genç kadın da kendi köşesinden onu gözlemekteydi.

Güçlü çizgileri olan zayıf yüzünü, iri, sağlam vücudunu, güçlü ellerini, çevik yürüyüşü-

nü süzdü. Renk renk güneşliklere, kumlara se-
reserpe uzanmış tunç rengi vücutlara, sonra da-
ha uzaklarda, mavi denizin ötesinde Ischia ve
Procida'nın belli belirsiz çizgilerine bakmak
üzere parmaklıklara yaslanışını seyretti. Dav-
ranışlarıyla kendi kendine ve çevresine karşı
rahat biri, eğlenceye zaman ayırabilecek bir
adam izlenimi uyandırıyor. Boş zamanının
hiç değilse bir bölümünü kendisi gibi bir ka-
dına ayırmasını sağlamak için elinde iyi silâh-
ları vardı.

Parmaklığın köşesine sırtını vererek geri-
ye doğru kaykıldı. Fotoğrafçılara poz veren bir
manken edasıyla, karnını içine çekip göğüsle-
rinin yuvarlaklığını daha belirgin hale getirdi.
Sonra da çarpıcı rengini gazetecinin görebil-
mesi için plâj elbisesinin eteklerini havalandır-
dı. Başını kendisine doğru çeviren Ashley'e gü-
lümseyince, o da karşılık verdi.

«Günaydın!»

«Buon giorno... Vn bene cosi nel sole!(*))»

Kadının İtalyanca konuştuğunu duyunca
şaşırdı. Sarışın ve güneş yanığı, bal rengi bir
teni olduğundan onu yabancı sanmıştı: Kendi-
si gibi Amerikalı, İsveçli ya da Alman.

«İtalyana?»

«Si, İtalyana. Da Roma.(**))»

Gazeteciye terasın ucuna gelmesini eliyle
işaret etti. Romalı ha?

Aslında bunun önemi yoktu: Venedikli, Flo-
ransalı, Pizalı da olabilirdi.

(*) Günaydın... Güneşte durmak çok iyi.

(**) Evet, İtalyanım. Romalı.

Sarışın Lombardiya insanı yarımadanın her köşesine sızmıştı...

Ashley İtalyan dilinin uyumuna kendini uydurunca, elli metre altlarındaki plâjdan yükselen müzik ve seslerin hafif uğultusu içinde gezvelik etmeye koyuldular.

Birlikte olmaktan memnundular ve birbirleri hakkında daha fazla bilgi edinmeyi şiddetle arzuluyorlardı. Başlangıç, alışlageldiği gibi bir aksilik olmadan geçti.

«Buraya mutlaka yeni geldiniz. Sizi bugüne kadar hiç görmedim.»

«Dün gece geç vakit geldim. Ya siz?»

«Ben sekiz, on gündür buradayım.»

«Tatilinizi mi geçiriyorsunuz?»

«Pek tatil sayılmaz. Çalışıyorum.»

«Çalışmak için güzel bir yer seçmişsiniz. İşiniz nedir?»

«Gazete muhabiriyim.»

«Heyecan verici bir iş olmalı. Yolculuklar, gazetede çıkan yazılarınız, bir sürü insanla tanışma fırsatı... kısacası hayatın tadını çıkarıyorsunuz.»

«Evet, bazan öyle.»

Örneğin, kırkıncı yaşını doldurduğu ve bir saat içinde en büyük yapıtını tamamlayacağı, yanında da parlak güneşin altında kendisine gülümseyen tatlı bir sarışının bulunduğu bugün yaşamının tadını çıkarıyordu doğrusu.

«Unutmadan söyleyeyim. Adım Ashley. Richard Ashley.»

«Benimki de Elena Carrese.»

Bunu çok sade ve rahat söylerken, yüzün-

de, daha alımlı görünmek amacıyla hafifçe kı-
zaran Napolili kızların yapmacık çekingenliğin-
den eser yoktu.

«Siz de tatildesiniz, öyle mi?»

«Sadece bugünlük öyle. Patronum yarın ge-
liyor.»

«Haa!»

Başlangıcın sonu tatsızlaşmıştı. Patronu bu
kıza Caravino'da bir oda ayırmışsa, bu kız çok
özel bir sınıftan demekti.

«Kışın Roma'da çalışırız, yazları buraya
geliriz,» derken ne çekingenlik ne de sıkılğan-
lık belirtisi gösterdi.

«Talihlisiniz,» dedi Ashley kuru bir sesle.
«Ne işle meşgulsunuz, daha doğrusu patronu-
nuzun mesleğini sorabilir miyim?»

Genç kadın kollarını, plaj giysisinin üstünü
omuzlarından sıyrarak biçimde iki yanına aç-
tı ve Ashley'in giysisini yerden kaldırmak ba-
hanesiyle yanına eğilmesini sağladı.

«İşi mi? Bir alay şeyle uğraşır o. Politika,
ticaret, borsa işleri... Bu arada bir sürü gezi-
ye de çıkar. Bu durumda, ben de işim gereği
geziyorum.»

«Anlıyorum. Kafamı biraz kurcalarsam pat-
ronunuzu yüzde yüz tanırım.»

«Olabilir... (Bakışında tedirginlik, gülüşün-
de alay yoktu) Gazeteci olduğunuza göre bel-
ki de karşılaşmışsınızdır onunla. İtalya'da çok
ünlüdür.»

«Adı?»

«Orgagna dükü Vittorio.»

Tanrı'ya şükür ki gençlik yıllarında telgraf

bürosunda poker partileri çevirmişti. Tanrı'ya şükür ki meslekdaşları büyükelçinin yanında **kseres** şaraplarını yudumlarken o sekretere kur yapıp ilginç ipuçları koparmıştı. Tanrı'ya şükür ki kırk yaşının görgüsüyle, midesi anî kaygıların etkisi altında kasılırken yüz kaslarını oynatmamayı öğrenmişti.

Raslantı hoşuna gitmiş gibi, yapmacık bir şaşkınlıkla:

«Oo! Orgagna'yı tabîî tanırım. Hem de birkaç kez röportaj yaptım kendisiyle.»

Oysa şöyle de diyebilirdi: «Orgagna'yı senden çok daha iyi tanırım güzelim. Yanında çalışıyor, belki de sevişiyorsun onunla. Bense O'nun geçmişini ve bugününü yaşadım. Karanlık geleceğinin anahtarları benim elimde. Servetinin tutarını ve bunu nasıl kazandığını biliyorum. Satın aldığı adamları tanıyorum. Sırası geldiğinde O'nu satanlarla pazarlığımı da yaptım. Karısını ve seviştiği kadınların hepsini —senin varlığını bilmemem garip ya— tanıyorum. Büyük başarılarına bir bir tanık oldum, bugün yenilgisine oynayacağım. Yarın hangi suçlardan hüküm giyeceğini dünyanın gözü önüne sereceğim.»

Bunları söyleyeceği yerde, çekici gülüşüyle plaj giysisinin üstünü Elena Carrese'nin yuvarlak omuzlarına sardı.

«Yarın Orgagna'nın olacaksınız. Bugün benimsiniz. Biraz önce çok iyi bir haber aldım. Üstelik bugün yaş günüm; kutlamayı da isterim. **Bir şeyler içmeye gelir miydiniz benimle?**

«Gelirim tabîî.»

Ve kıvrak vücudunu erkeğe yaslayarak onunla birlikte salona girdi.

Radyoda Annamurata Mia (Sevgilim benim) çalıyor, Roberto barın siyah camdan raflarına yerleştireceği bardakları patlatıyordu. İçeriye girdiklerinde genç kadına baktı ve yüzünde durumu beğendiğini gösteren bir gülümseme belirdi.

Tezgâhın önündeki yüksek taburelere oturdular ve içkilerini ısmarladılar. Yapmacık bir tantanayla tostlarını getirttiler. Ashley, Napoli lehçesiyle gönül okşayıcı delice sözlerine başladı. Elini erkeğin elinin üzerine koyan genç kadın, karşılık olarak ayıp derken yüzünü sevimlice buruşturuyordu. Her şey doğal, içten ve çok güzeldi: Sirenlerin ülkesinde bir tatil beraberliği. Bu gevezeliğin tümü, özenle hazırlanmış yalanlar üzerine kurulmuş olmasa tabii.

Altı ayı aşan bir süre, İtalyan maliyesinin ve siyasetinin bulanık sularında avlanmış durmuştu. Bu tür bir çalışmanın gizli kalması olanaksızdı. Orgagna'nın, kendisi hakkında bir araştırmayı sürdürenin kimliğini bilmemesi düşünülemezdi. Sonuç olarak, meslek hayatının doruğuna eriştiği bu günde Ashley'i suçlama dosyasını yayınlamaktan alakoyacak bir olayın patlak vermemesi de düşünülemezdi. Elena Carrese'ye raslaması belki de olaylar dizisinin başlangıcıydı. Genç kadınsa, yüzündeki tatlı gülümseme kaybolmadan bir mankenin sevimli hareketleriyle gevezeliğini sürdürmekteydi.

«İyi bir haber aldığınızı söylediniz.»

«İyi bir haber... Haa! Evet, doğru ya, iyi bir haber aldım tabii.»

«Ne olduğunu söylemediniz ama.»

«Tamam. İşin içine giriyoruz,» diye düşündü Ashley. **Piano, piano!** Yavaş yavaş, İtalyan usulü. Şu haberi bir çıtlatın bayım, çıtlatın ki Orgagna düküne hemen yetiştireyim.»

«Söyleyeyim: Bir alışveriş hikâyesi. İyice bir yazı dizisi hazırladım. Gazetem biraz önce bazı önemli belgeleri **de satın almama** izin verince şu anda elimdeki dizi büyük değer kazanmış oluyor.»

«Ne tür bir dizi bu?» Gözlerini iyice açmış, masum masum bakıyordu.

«Konusu siyaset.»

«Hımm!»

«Birbirimizi daha iyi tanıdığımızda, size bu konuda geniş bilgi veririm.»

«Görülmemiş bir ihtiyatsızlık olur!» Araya giren, bir İngilizin tekdüze sesiydi.

Ashley bir anda öfkeyle homurdanarak geriye dönünce, içkisinin yarısı tezgâhın üzerine yayıldı. Genç kadın da başını çevirdi ve yumuşak bakışlı, çocuk yüzlü, ufak tefek şen bir adamı karşısında buldu. Tam İngilizlere özgü giyinmişti: Lâcivert kruvaze ceket, hafif, gri pantolon, ipek gömlek ve özenle bağlanmış boyunbağı. Görünüşünde, ısıdan yoksun bir dünyada doğmuş kişileri simgeleyen zamansız bir gençlik havası vardı. Ashley'in açık hoşnutsuzluğuna aldırmadan, Elena Carrese'nin kaygılı bakışları arasında bara yanaştı ve gazeteciye elini uzattı.

«Ashley, sevgili dostum, sizi burada gördüğüme çok memnunum.»

«Şeyy... Teşekkür ederim. Ben de,» diye mırıldandı Ashley.

Kendisine uzanan eli aldırılmazlıkla sıktı. Sonra buz gibi bir sesle ikisini tanıştırdı:

«Elena Carrese, George Harlequin.»

Yeni gelen, genç kadını rahat bir baş işaretiyle selâmladı ve Ashley'e döndü.

«Evet dostum. Yollarımız her yerde birleşiyor galiba.»

«Öyle görünüyor.»

«Venedikte basın kongresi, Floransa'da Bahar festivali, Roma'daki et lokantası 'Chez Joe', Napoli'de **La Stampa**... şimdi de burada. Gerçekten garip.»

«Hem de çok garip.»

George Harlequin anî bir dönüşle genç kadının önünde alayla eğildi ve İtalyanca:

«Bugün çok güzelsiniz Lena,» dedi.

«Teşekkür ederim.»

Genç kadının cevabı soğuktu.

«Önceden tanışıyordunuz demek,» derken Ashley'in sesinde şaşkınlık ve kuşku vardı.

«Daha önce karşılaşmıştık,» diye dikildi Elena ve taburesinden inerek sırtını bara verdi.

«Gitmem gerek. Özür dilerim.»

«Bu kadar acele mi?...»

«Burada daha uzun süre kalamam, tekrar özür dilerim.» (Salonun ortasına kadar yürümüştü bile)

«Bu gece birlikte yemek yer miyiz?»

«Yazık ki gelemeyeceğim.»

«Öyleyse yemekten sonra kahveyi birlikte içelim.»

Elena, çıkmak üzereyken kapının önünde durdu, dönerek:

«Peki,» dedi. «Kahvede anlaştık.»

Ve kapının ardında kayboldu. George Harlequin şeytanca bir kahkaha atarak tabureye tünedi.

Ashley ise öfkesinden morarmıştı.

«Pekâlâ, Harlequin, açık konuşacağım sizinle. Aylardır peşimdesiniz. Şimdi ikimiz de yolun sonuna geldik. Benden istediğiniz nedir?»

«Her şeyden önce bir şeyler içmek isterim,» dedi Harlequin aldırmadan.

«İstediğinizi ısmarlayabilirsiniz.»

«Sulu bir viski öyleyse.»

«Hemen, **signore**,» dedi Roberto.

«Masada içelim.»

Ashley, gri bez kabının içindeki yazı dizisini üzerine koyduğu sehpanın yanına gitti. Harlequin onu izledi. Roberto bardakları doldururken iki adamı merakla süzüyordu. İngiliz bir sigara yaktı, barmen içkilerini getirip barın arkasına dönünceye kadar sessizce tüttürdü. Sonra bardağını eline alarak gazeteciye sırtıttı.

«Talihiniz açık olsun, Ashley.»

«Cehennemin dibine kadar yolunuz var.»

Gazeteci viskisini bir dikişte yuvarladı ve bardağı masanın üzerine bıraktı.

«Yeter artık, Harlequin. Çıkarın şu bakla-

yı ağzınızdan. Kimsiniz? Ne istiyorsunuz ben-
den? Bütün bunları nedenleriyle anlatın ba-
na.»

Harlequin, yüzünü sıkıntıyla buruşturup
aldatıcı bir yumuşaklıkla dolu gözlerini ona dik-
ti.

«Bunların cevabını bildiğinizi sanıyorum.»

«Yine de sizin toparlamanızı istiyorum.»

Küçük adam, omuz silkerek sigarasını
özenle küllüğün kenarına koydu. Parmaklarını
uc uca getirdi ve:

«Peki,» dedi. «Altı aydır birini suçlayacak
bir dosya hazırlıyorsunuz.»

«Önemli bir yazı dizisi oluşturmak için bel-
geler topluyordum.»

«Gerçekte bazı İtalyan politikacılarını türlü
dolaplar çevirmek, seçim bölgelerini istediğin-
ce değiştirmek, bir Amerikan yardım fonunun
verdiği paraları kendi çıkarları uğruna harca-
makla suçlayan bir dizi.»

«Evet.»

«İlginç bir çalışma bu, Ashley.»

«Mutlaka okumuşsunuzdur,» dedi gazete-
ci ağır bir alayla.

Harlequin neşeyle karşılık verdi:

«Doğal değil mi? İlk satırından son satı-
rına, dip notlarını bile kaçırmadan.»

Ashley karşısındakini şaşkınlık ve öfkeyle
süzüyordu.

«Sanırım benimle alay ediyorsunuz.»

«Meslekte çok eski olmanıza rağmen bel-
gelerinize gereken özeni göstermediğinizi söy-
lememe izin verin.»

Öne doğru eğilen Ashley'in gözleri kısalmış, çeneleri kenetlenmişti.

«Hangi cehennemden geldiniz, Harlequin?»

«Bir profesyonelim sadece.»

«Uzmanı olduğunuz konu?»

İngiliz, elini umursamazca salladı.

«Çok şeyi kapsar: Aracılık, habercilik, arabuluculuk...»

«Ajanlık mı yani?»

«İstediğiniz gibi adlandırabilirsiniz.»

«Kimin adına buradasınız?»

«Majestelerinin hükümeti adına. Resmen değil tabii.»

«Yaa! Demek öyle.»

Ashley, koltuğunun arkılığına yaslanarak kahkahalarla gülmeye koyuldu. Zafer şarabının tadı tam kıvamını bulmuştu. Bu iş düşlediğinden çok daha korkunçtu. Londra'da Bakanlıkların uysal memurları kümeste korkuyla kaçışan tavuklar gibi sağa sola koşuşuyorlardı. Yarın kocaman başlıkları okuduklarında ne yapacaklarını bilemez hale düşeceklerdi. Kafasını kurcalayan sorulardan bir anda kurtulmuş, gösterinin tadını çıkarmaya hazırlanıyordu.

«Bu kadar önemli biri olduğumu bugüne dek bilmiyordum, Harlequin. Britanya hükümeti benimle niçin ilgileniyor?»

«Orgagna dosyasına ait belgelerin fotokopilerini satın alacaksınız, değil mi?»

Ashley'in bakışları katılaştı. Huzuru yine kaçmıştı.

«Bunu da mı biliyorsunuz?»

«Şaştınız mı?»

«İyi öyleyse; evet, satın alacağım. Yirmi dakika kadar sonra bu salonda, bu masanın önünde alacağım hem de.»

«Ondan sonra da suçlamalarınız tam gerçeklik kazanacak.»

«Evet, bütün eksikler tamamlanacak. Kirli çamaşırlar ortaya dökülecek ve kamuoyunun yargısına sunulacak. Yirminci yüzyılın en büyük malî-siyasal rezaletlerinden birinin plânını Ek-selans Orgagna Dükü'nün tasarlayıp gerçekleştirdiği fotokopilerle kesin olarak kanıtlanıyor.»

«Çok kötü,» dedi Harlequin bu sözler kendisine dokunmuşçasına. «Gerçekten çok kötü. Yazınız ne zaman yayınlanıyor?»

«En geç yarından sonra, sanırım. Tam tepeden inme olacak. İtalya'da seçimlere on gün var.»

«Amerikalılar büyük gösterileri severler,» dedi Harlequin gerçek bir üzüntüyle.»

Koltuğundan kaıktı, terasın kapısına kadar yürüdü ve güneşin altında ışıltılı parlayan denizi seyre koyuldu. Sonra birden dönerek:

«Konuşmamızı dışarıda sürdürmeyi istemez misiniz? Daha rahat oluruz» dedi.

«Nasıl isterseniz.»

Ashley, dosyasını koltuk altına yerleştirdikten sonra terasa çıktı. Harlequin de onu izledi ve altında altmış beş metrelik bir sıcak hava boşluğu bulunan uzun düzlüğü yavaş adımlarla arşınlamaya başladılar. Küçük adamın gülümsemesi yok olmuştu. Alaycı inceliğinden de

eser kalmamıştı. Ses tonu ciddi ve düşünceliydi.

«Ashley, bu ülkenin siyasal durumunu bildiğinizi sanıyorum. Çok güçlü ve çok iyi örgütlenmiş bir aşırı sol var. Buna karşılık, sayıca az ama büyük sermayeyi elinde bulunduran tutucu sağ var. Bugün, iki tarafın ilimlilerinin oluşturduğu bir merkez koalisyonu hakem durumunda.»

«Doğru.»

«Avrupa'nın, İngiltere ve Amerika'nın çıkarları bu koalisyonun sürdürülmesini ve güçlendirilmesini gerektiriyor.»

«Bu da doğru.»

«Orgagna, şimdiye kadar birliği sağlayan adamdır.»

«Ben aynı fikirde değilim,» diye patladı Ashley. Harlequin istifini bozmadı. Şiddetli bir kopmayı önlemek için büyük çaba harcadığı belliydi.

«Diyelim ki bir çoklarının gözünde —bunların içine benim hükümetimi katabilirsiniz— Orgagna bu birliğin kilididir. Hem sağ hem sol kanatla ilişkileri vardır. Yetenekli bir arabulucudur. Halkın güvenini kendine çekmesini sağlayan olağanüstü bir çarpıcılığı vardır. O ortadan kalkarsa geriye sadece bayağılıklar kalır. Bilmem anlatabiliyor muyum?»

Ashley'in tepesi atmıştı.

«Anlamasına çok iyi anlıyorum, sersem herif! Bir büyük hırsızın İtalyan hükümetine girebilmesi için bu işten vazgeçmemi istiyorsunuz benden... Bir profesyonelin başka bir profesyo-

nele yapabileceği en saçma öneri bu.» Sözlerini acı bir gülümsemeyle noktaladı.

Harlequin'in yumuşak yüzü içten bir gülümsemeyle aydınlandı.

«Elimde bundan başkası yok ki. Sizi satın almam olanak dışı. Fırsatını bulsam, şantaj için elimden geleni ardıma komazdım. İçinde bulunduğumuz koşullarda gerçekleri konuşmaktan başka seçme olanağım yok. Gerektiği kadar yararlanmaya çalışıyorum bundan da.»

Gazeteci, sesini çıkarmadan gözlerini karşısındakinin gözlerine dikti.

«Güzel. İçtenlikle konuştuğunuzu varsayıyorum. Size, benden gerçekte neler istediğinizi söyleyeyim. Suç sayılan bir eylemin üzerinden sünger geçirmemi —başarılı bir siyasetçiye koruma nedeniyle— istiyorsunuz.»

«Evet. İş bu açıdan görebilirsiniz. Ancak son cümlenizi tamamlamak isterim: Avrupa savunmasının sağlamlığını sorun olmaktan çıkararak başarılı bir siyasetçiye koruma nedeniyle.»

Ashley, bir an ağzı bir karış açık, Harlequin'e bakakaldı. Sonra yeniden parladı:

«Tanrım! Bu İngilizlere bayılıyorum. Ahlâka onlardan daha saygılı bir ulus yoktur hani. Krallık ailesi, örgütlenmiş kilise, kutsal kricket gelenekleri... Ama gariptir, bütün tarihlerinin temelinde hep ekonomik dolaplar ve korunan siyasetçiler vardır. Yiğitleri ya korsan ya yağmacılardır. Ermişlerinin hepsi düzen dışı anarşistlerdir. Avam kamarasında ahlâkı yüceltirler, Muhafazakârlar kulübünde ise savaşları hazırlarlar. **Wall Street**'i, Amerikan sömürücülü-

günü alaya alırlar, ama kendi iş adamları çizgili pantolon giymiş yaban domuzu avcılarıdır. Güç duruma düştükleri zaman da, Eski Dostlar Yasası, Britanyalı Kardeşliği sözleri edilir. Tanrı aşkına Harlequin, gülünç olmayı bırakın.»

İngiliz, bozuntuya vermeden cevapladı:

«Bu çok aşırı bir görüş dostum. Şimdi tartışmanın sırası değil. Ayı telden çalıyoruz sanırım.»

«Aynı fikirde değilim.»

«Siz ahlâktan, bense politikadan söz ediyoruz: Bunlar ayrı ayrı konulardır.»

«Bunun doğru olmadığını siz de iyi biliyorsunuz.»

«Hayır. Yanlış olduğunu sanmıyorum. Siyaset, kusurlu insanları kusurlu yöntemlerle yönetme bilim ve sanatıdır.»

«Benim görüşüme göre, düzenbaz ve satılmış kişilerin eline kudret vermek kötü siyaset yapmaktır.»

«Her zaman değil. Bir düzenbaza talimat kabul ettirilebilir. Bir satılmış satın alınabilir. Diplomatın çabası yalancının korkusundan ve yiyicinin açgözlülüğünden yararlanmaktan oluşur.»

«Bu arada gerçek ne oluyor?»

George Harlequin omuz silkti.

«Ashley, dostum; gerçek, işin içinde olmayanların, onun acı sonuçlarına katlanmayacak olanların elde etmek isteyecekleri bir lükstür.»

«Yani demek istiyorsunuz ki...»

«Demek istediğim şu: Siz İtalya'nın hatta Avrupa'nın sorunlarıyla doğrudan ilgili değilsiniz.»

niz. Yazınız İtalya'nın sallanan hükümetini tepetaklak yere devirebilir, bu ülkeyi siyasal ve ekonomik kargaşaya sürükleyebilir, Avrupa savunması ve Akdeniz stratejisi için genelkurmayların yıllarca süren çabalarını bir anda sıfıra indirebilir. Ama siz sekiz gün sonra, ne ruhsal ne de maddesel sonuçlarına katlanmadan, Java ya da Avustralya uçağına biner gidersiniz.

«Size gelince, doğal olarak doğrudan ilgilisiniz bu işle, öyle değil mi?» diye sordu Ashley acı bir alayla.

Küçük adam sözcüklerini seçe seçe, sakin bir sesle:

«Bir profesyonel olarak yüzde yüz. Ben sizin gibi sıradan bir gözlemci değilim. Bu topraklarda olan biten her şeyle doğrudan ilgiliyim. İşin içindeyim, çünkü ülkem bu işle ilgili; çünkü Avrupa kıyılarına otuz mil uzakta yaşıyorum ve Avrupa siyasetinin alacağı doğrultuya göre kahvaltımda ya kuru ekmek ya da böbrek ızgarası yiyeceğim. Siz basındansınız; dünyanın bir ucundan ötekine gerçeği yaymayı kendilerine dert edinënlerden biri. Oysa ben yalanlarla yaşamak, haksızlıkla işbirliği etmek, çürümüşlükle anlaşılmak zorundayım, çünkü bunlar insan toplumunun değişmez kurallarıdır.»

«Siz ve benzerleriniz haksızlığı, onunla işbirliği yaparak sürdürüyorsunuz.»

«Peki ya siz ve benzerleriniz?»

«Bizler de doğrudan içindeyiz bu işin,» dedi Ashley yavaşça. «İçindeyiz, çünkü sizden daha çok, daha sık, haksızlık ve yalanın sonuçlarına tanık oluyoruz. Biz insanların sokaklarda

öldüklerini görürken siz bu konuda seçilmiş yazıları okursunuz. Bizim gözlerimizin önünde adamlar öldürülür kıyasıyla, size kanıt olarak fotoğraflarını gösteririz. Kurşuna dizilen çocukları, ırzına geçilen kadınları, siz bir sınır olayı hakkında on satırlık haberi okumadan altı ay önce gözümüzle görürüz. Yanılmamalıyınız Harlequin, gırtlığımızı kadar içindeyiz bu işin. Çünkü biz kalın kafalılar, en onurlu işin gerçeği yaymak olduğuna inanırız. Sokrat kendisini bu dâvaya adayarak üne kavuştu.»

«Ve çektiği sıkıntılara karşılık zehirlediler onu.»

«Bizler bunu bir meslek tehlikesi olarak kabulleniriz.»

Ashley bıkkınlıkla omuz silkti ve demir korkuluğa yaslandı.

«Bütün bunlar bizi bir sonuca götürmüyor, Harlequin. Durum apaçık. Adına çalıştığınız hükümet Orgagna'yı bakan koltuğuna oturtmak istiyor, bense hepse tıktırmak. Sizin nedeniniz siyasal fırsatçılık, benimki 'gerçek'.»

«Tek nedeniniz bu mu Ashley?»

«Başkası varsa siz söyleyin.»

George Harlequin soğuk bir tavırla, sözcüklerini tane tane sıralayarak, cevabını yapıştırdı:

«Orgagna'nın karısının aşığısınız, ya da bir zamanlar aşığıydınız onun.

İKİNCİ BÖLÜM

Ashley sıratının ortasına sert bir şamar yedi sanki.

Bir an delice bir öfkeye kapılarak bu küçük adamı altına almayı, yüzünü yumruklarıyla darmadağın ettikten sonra göğün mavisiiyle denizin mavisii arasında kalan boşluğa fırlatmayı arzuladı. Ama bu dürtüye boyun eğecek yerde, gözlerini kapayarak avuç içlerinin sızlamasına aldırmadan korkuluğa yapıştı ve arkaya doğru kaydıldı. Öfkesi topuklarına çıkmıştı. Karnı düğüm düğüm, dili ağzına sığmayacak kadar şişti. sanki.

Yavaş yavaş ve güçlükle kendini toparladı. Gözlerini açtığında George Harlequin'i karşısında, kuşku lu gözlerle kendisine bakar buldu. Konuşma gücünü yeniden kazandı.

«Sersem rezil seni! Leş kargası! Cosima'yı görmeyeli on yıl oldu. Evet, sevmiştim onu. Bugün de sevdiğim doğru. Metresimdi, ama isteseydi evlenirdim onunla. Orgagna'yla olmayı yeğledi. Mutluluklar diledim ve unutmaya çalıştım. Kocasına yönelttiğim suçlamaların onunla ilgisi yok.»

«Karısı olduğuna göre bu işin içinde demektir.»

«Orgagna'nın karısı o, benim değil.»

Harlequin düşünceliydi.

«Kendi nedenlerime, sizin kendinizinkilere güvendiğiniz kadar güvenmek isterdim. Gerçekten çok talihlisiniz Ashley. Böyle konuştuğum için... üzgünüm. Özür dilerim.»

Uzattığı eli gazeteci görmezlikten geldi.

«Numaralarınızı kendinize saklayın Harlequin.»

İngiliz çaresizlikle boynunu büktü.

«Anladığım kadarıyla yazınızı yayınlama kararından dönmediniz.»

«Dönmedim tabii,» dedi Ashley yabanıl bir doyumla. «Tek bir satırını atlamadan yayınlatacağım. Vittorio d'Orgagna Amerikan yardımından gelen paralara el koydu diye Napoli sokaklarında çocukların öldüğünü kanıtlayacağım. Vittorio d'Orgagna ve işbirlikçileri, Napoli ve Eboli'nin bayındırlığına ayrılmış binlerce doları, buralarda iki yüz bin işsiz varken, Kuzey İtalya'daki girişimlerine yatıdılar. Bunu da kanıtlayacağım. Amerika'dan gelen tahıl tohumlarının çiftçilere parasız dağıtılacağı yerde bir siyasal partinin üyelerine satıldığını, bu satışı da Vittorio d'Orgagna'nın düzenlediğini göstereceğim. Yatırımlarının bilânçosunu, bazı Amerikan bankalarında yatan gizli varlığının tutarını açıklayacağım. Size gelince, sizi buraya gönderenlerle birlikte cehennemin dibine kadar yolunuz var.»

«Ateşle oynuyorsunuz.»

«Oynamıyorum.»

Küçük adamın omuzları düştü, yüzünün çocuksu çizgileri karışır gibi oldu, rengi attı. Sırtını dönerek uzaklaştı. Sonra, anî bir dürtünün etkisiyle gerisin geri gelerek Ashley'in karşısına dikildi.

«Size bir öğüt vermeme izin verin. Burada zorbalık, çürümüşlük, siyasal dolap ve kıyımın kaynaştığı çok ihtiyar bir ülkedesiniz. Orgagna ailesi bu ülkenin kaderinde önemli bir rol oynadı. Çok dikkatli olmalısınız sevgili dostum. Ayrıca, olur da fikrinizden cayarsanız beni arayın.»

«Sizi cehennemde görmeyi yeğlerim.»

«Çok kuvvetli bir olasılık bu,» dedi Harlequin durgun sesiyle...

Ve gitti. Ashley terasta, güneşe boğulmuş denizin karşısında yapayalnız kaldı.

Bulunduğu yere uzaktan uzağa sesler geliyordu: Vücutları güneşten tunçlaşmış çocukların çığlıkları, kızların kahkahaları, setin tepesinden kendilerini suya atanların çatlak gürültüsü, küçük radyolardan yayılan Napoli ezgileri, bir gezi motorunun çuf çufu... Güney İtalya'da eğlence mevsimiydi; su perilerinin türküler çağırdığı, bağ perilerinin havada oynaştığı mevsim. Akli başında kişiler günlerini güneşte yanmak, gecelerini de portakal ağaçlarının altında ya da kireçli yalıyarların dibindeki sıcak kumsalda geçirenlerdi. Sadece onun gibi bir salak gecesini gündüzünü başkalarının küllenmiş günahlarını eşelemekle geçirebilirdi.

Bu kumsalda uyuşmuş insanlardan kaçının onlar için hazırladığı yazısını okuyacaklarını, kaçının insanlığa ettiği bu hizmet için kendisine teşekkür borçlu olacağını düşündü.

«Öyleyse niçin yazdın? Niçin ruhunu köreltip yaşamını bu Allahın belâsı bilgileri almak uğruna zora soktun? Bir gazete yazısı uğruna hayatını ortaya koyman doğru mu? Bir devrim, kumların üzerinde sana kendini vermeye hazır bir kızdan daha mı değerli?»

«Gerçeği söylemek... Kutsal, ama nankör çaba. Adalet istemek... Adalet, terazisi asla doğru tartmayan kör bir tanrıçadır. Gurur... Tutku... Kendini beğenmişlik... Bu üç şey insanı yönetir, ama açıklamaya yetmez.»

«Seçtiğin meslekte hep en büyük olmak istedin. Bunun semeresini gördün. Mesleğinin sınırlarını kabullendin, günahlarının sorumluluğunu paylaştın. Bir insanı eylemleriyle birlikte yargılarken içinde yaşadığı ortamı, toplumsal koşulları da düşünmek gerek. Ulu Tanrı bile salt adaleti sonsuz bağışlama kudretiyle yumuşatmıştır.»

«Madem böylesine bir bağışlama duygusuyla yargıya varabiliyorsun, Orgagna dükü Vittorio'ya karşı bu denli katı olman niye?»

«O da belli bir ortamda, belli bir takım toplumsal koşulların içinde doğdu. Eski, çürümüş bir ülkede dönen bin yıllık dolapların ürünü o. İşi gücü siyasetle parayı en iyi biçimde kullanmak. Onu da kendi ortamında, kendi tarihinin gölgesinde yargılamalısın. Onu böyle, yani hakça yargılayabiliyor musun? Bunu ya-

pabilmekten yoksunsan hangi yetkiye dayanarak suçluyorsun onu?»

Bu yeni ve tatsız düşüncelerini geliştirecek zamanı olmadı. Telefonun ziliyle kendine geldi ve salona bir göz attı. Roberto yazıhanenin telefonunda konuşmaktaydı.

«**Pronto! Come si chiama? Garofano? Aspett'un moment(*)).**»

Gözlerini gazeteciye çevirdi.

«**Signore Ashley**, bir bey sizinle görüşmek istiyor. Adı Garofano.»

«Yukarıya bırakmalarını söyleyin.»

Roberto yeniden alıcıya döndü.

«**Il signore aspetta nel salone. Sì, sì subito!(**)**»

«Hemen geliyor, **signore**. Kuşkusuz birer içki istersiniz. Biraz sonra yan salondaki turistlere servis yapmam gerekecek ve...»

«Alkol istemiyorum. Sadece iki kahve.»

«İki kahve mi? Birkaç dakika sürer bu, **signore.**»

«Zararı yok. Bekleriz.»

Roberto, Ashley'in önünde eğilerek dışarı çıktı ve hemen ardından Enzo Garofano salona girdi.

Zayıf, esmer bir adamdı; yüzü dar, gözleri burnuna çok yakın, görünüşü ezikti. Sıradan bir Napolili gibi giyinmişti; vücudu saran kısa bir ceket, soba borusunu andıran bir pantolon,

(*) Efendim? Adınız? Garofano mu? Bir saniye bekleyin.

(**) Beyefendi salonda bekliyor. Evet, evet, hemen.

sivri burunlu gıcır gıcır pabuçlar. Adımları yumuşak ve düzensizdi. Hareketlerinde sinirlilik ve gizlenme isteği seziliyordu. Koltuk altına, derisi yıpranmış bir el çantası sıkıştırmıştı.

«Sizi yeniden gördüğüme sevindim, Garofano,» dedi Ashley ve elini ona uzattı.

Ziyaretçisi, tek söz söylemeden gevşekçe sıktı uzanan eli. Bir koltuğa yerleşti, el çantasını yanındaki masanın bir ayağına dayadı ve yüzünün terini kirli bir mendille aldı. Mendili cebine soktukten sonra sigara arandı. Ashley kendi tabakasını uzattı ve kibrit çaktı. Garofano, birkaç dumanı doyumsuzlukla arka arkaya yuttu. Elleri tir tir titriyordu.

«Rahatınıza bakın,» dedi Ashley neşeyle. «Her şey bitti işte. Kahvemizi içer, işimizi beş dakikada bitiririz. Şeyy... fotokopiler yanınızda mı?»

«Hayır.»

Ashley koltuğunda havalandı bir an.

«Nee?»

«Rica ederim,» dedi Garofano titreyen ellerini sallayarak. «Sözlerimi yanlış anlamayın. Burada olmadıklarını söyledim, ama bir iki dakikaya kadar alıp getirebilirim. Çevreden sakınmam gerekti, o kadar.»

«Görünüşe bakılırsa çok tedbirli bir insan-sınız.»

«İş konularında —hele böyle işlerde— tedbir almamak delilik olur. Ss... size telgrafın cevabı geldi mi?»

«Evet. İkimiz için de iyi haberlerim var. Ödemeyi yapmamı uygun buldular.»

«Ne kadar?»

«Pazarlığını önceden yapmıştık. Amerikan parasıyla iki bin dolar.»

«Anlıyorum.»

Birkaç saniye süren bir sessizlik oldu. Enzo Garofano ellerinin dışını ve nikotinden sararmış parmaklarının arasında tuttuğu sigaradan yükselen dumanı seyretti bir süre. Ashley onu merak ve kuşkuyla gözlüyordu. Sonunda Garofano gözlerini kaldırdı. Ellerin titremesi kesilmiş, bakışına güven gelmişti. Üstünlüğün kendisinde olduğunu bilen eskicinin hoşnut sırtışı yayılmıştı yüzüne.

«Çok üzgünüm dostum» dedi yumuşak bir sesle. Fiyat yükseldi.»

«Kaç para şimdi?»

«On bin.»

«Neden?»

«Borsa birden hareketlendi. Daha yüksek fiyat verdiler.»

«Kim bu?»

Garofano bakışlarını yeniden ellerine indirdi.

«İş konularında, **signore,**» dedi alay sezilen bir tonda, «alıcıların adı gizlenir.»

«Ne işi be?» diye öfkeyle haykırdı Ashley.

Koltuğundan fırladı ve Garofano'yu ceke-
tinin yakasından kavrayıp ayaklarını yerden ke-
serek duvara yapıştırdı. Sonra da İngilizcesine
karışan külhanbeyi Italyancasıyla ağzından bir
alay küfür döküldü.

«Rezil herif! İşten söz edersin, sonra da
böyle pis numaralar çevirmeye kalkarsın. Pa-

zarlığımız iki bin dolardı; ben sözümde durdum. Tanrı tanığım olsun ki, seni gebertmek pahasına da olsa sözünü tutmaya zorlayacağım.»

Ansızın kırılan bardakların şangırtısı doldurdu salonu. Ashley duvara yapıştırdığı Garofano'yu bütün gücüyle tartaklarken, o sıra içeriye giren Roberto şaşkınlığından tepsisini düşürmüş, ellerini oflaya puflaya oğuşturuyordu.

«**Signore!** Tanrı aşkına! **Basta!** Yeter! Yeter!»

Gözü dönmüş olan gazeteci, karşısında acı çığlıklar kopararak debelenen bilgi satıcısını sağlıklı sollu tokatlamayı kesmedi. Bu kargaşalık içinde bir kadın sesi duyuldu:

«Dur Richard! Yeter!»

Ashley birden döndü. Garofano da fırsat tan yararlanarak elinden kurtuldu ve çantasını almaya koştu.

Gazeteci, terasa açılan kapının içinde uzun boylu, esmerliği ve eşsiz güzelliğiyle O'nu gördü: Cosima d'Orgagna'ydı bu. Soluk soluğa, saç başı dağılmış, bozguna uğramış bir halde geçmişten fırlayan bu eski sevgilinin görüntüsüne aptal aptal baktı.

«Cosima!»

Roberto, kırılan fincanların arasında, ağzı bir karış açık bu sahneyi seyrediyordu.

«**Cameriere! (*)**» dedi genç kadın. Bu pislikleri temizleyin ve bizi yalnız bırakın.

«Emredersiniz, efendim.»

Bu otoriter sese boyun eğen barmen, por-

(*) Barmen.

selen artıklarını toplayıp halının üzerindeki koyu lekeleri süngerle sildikten sonra çabucak dışarı çıktı. Ashley, bir düşte yitmişçesine, gözlerini Cosima d'Orgagna'dan ayıramıyordu.

Kadın ağır ağır ona doğru ilerledi ve alnına bir öpücük kondurduktan sonra yüzünü temizleyip üstünü başını biraz olsun düzeltti. Arada, eskiden olduğu gibi azarlarını da sıralamaktan geri kalmadı.

«Richard, Richard! Hep aynı katlanılmaz, kavgacı Richard Ashley'sin. Kimdi bu ufak tefek, çirkin adam? Ne alıp veremediğin vardı onunla? Otur şuraya, hadi, biraz yatış şöyle. Tanrı aşkına, hiç mi hiç değişmemişsin.»

Onu zorla bir koltuğa oturttu, çantasından bir sigara paketi çıkarıp birini ona yaktı ve ellerinin titremesi duruncaya, tam anlamıyla kendine gelinceye dek sessizce sigarasını tütürmesini bekledi.

«Bana şimdi her şeyi anlatacaksın, Richard.»

Ashley, bezgin bir hareketle gözlerini oğuşturdu. İşlediği suçtan utanç duyan çocuklar gibi sırıtıyordu.

«Ö... önemsiz bir şeydi canım. Bazı ipuçları satacaktı bana. Belli bir fiyata da anlaşmıştık, ama son anda beş katını istedi. İşte o zaman sağlı sollu giriştim.»

Kadın tatlı tatlı gülmeye koyuldu ve elini sevgiyle gazetecinin elinin üzerine bıraktı.

«Aynı Richard olarak kalmayı başarmışsın. Mankafa! İnatçı keçi! Hep insanlığın çılgınlıklarını ve rezaletleri gevelemek işin gücün. Hiç

bir zaman yeterince sabırlı olamadın, öyle değil mi?»

«Özellikle bugün hiç dayanamazdım.»

«Bu sefer ne tür işlerle uğraşıyorsun?»

«Yaa, ne tür işlerle!»

O'nun da işin içinde olduğu birden kafasına dank etti. Çünkü artık Richard Ashley'in metresi değil, Orgagna dükü Vittorio'nun karısıydı. Fotokopiler olmadan yazısının hiç bir değer taşımadığı da dank etti kafasına. Sonra Roberto'nun esrarlı uyarılarını, Elena Carrese'yle karşılaşmasını anımsadı. O zaman Cosima'nın gelişinin rastlantı olmadığını anladı. O da, kocasını suçlayan yazının yayınlanmasını önlemek amacıyla özenle düzenlenen plânın bir parçasıydı. Dönen dolapta işin ne olduğunu kestiremiyordu, ama kazandığı zaferin bir anda avuçlarından uçmasının önüne geçebilmesi için bunu en kısa zamanda öğrenmeliydi.

«İşe falan boğverelim şimdi. Burada olduğuna göre hiç önemi kalmadı. Nasıl geldin? Ne zaman yerleştin otele? Hangi rüzgâr attı seni buralara?»

«Burası benim oturduğum yer, Richard. Kocamın yarımada toprakları, burnun hemen yakınında bir de villamız var.»

«Öyle mi? Çok güzel. Kocan da burada mı?»

«Roma'dan bu akşam gelmesi gerek. Yemeği burada yiyip otelde geceleyeceğiz. Yarın sabah da villâya yollanacağız.»

Masanın iki yanında karşılıklı bakiştılar. Cosima'nın gözleri sevgi, dudakları istek doluy-

du. Ashley'in ruhunda uzak anılar uyandı. Ne var ki bugün kırk yaşındaydı artık ve bazı şeylerden sakınmayı öğrenmişti.

«O halde bir iki saati birlikte geçirebiliriz belki», dedi genç kadının niyetini anlamak amacıyla.

Kadın gülümseyerek:

«Sen istiyorsan tabii,» diye karşılık verdi.

«Burada değil ama. Roberto, Harlequin ve Elena Çarrese'nin bulunduğu bu otelde değil,» diye şimşek hızıyla aklından geçirdi Ashley. «Garofano'yla aramızda geçen yüz kızartıcı kavgadan sonra imkân yok buna. Ayrıca Orgagna bu gece geleceğine göre, hizmetçiler şimdiden koridorlarda, iş odalarında fiskosa başladıklarından kesinlikle olamaz bu.»

«Araban var mı, Cosima?»

«Var.»

«Biraz dolaşalım öyleyse.»

«Dağa çıkalım mı? Yükseklerde kimseler yoktur, rahatsız eden ılmaz bizi. Alabildiğine çene çalar, anılarımızı yeniden yaşarız.

«Gidelim.»

O sıra holden geçmekte olan Roberto salondan birlikte çıktıklarını gördü. Ashley'in resepsiyonda durarak yazılarını koca bir zarfa sokuşunu, zarfı da otelin kasasına yerleştirişini izledi. Gazetecinin, yakıcı güneş altında Cosima'yla iki sevgili gibi elele yürüyüşünü seyretti.

Hemen bara gitti ve telefona uzandı.

Cosima'nın mavi Isotta'sının direksiyonun-

da otelden ayrıldıktan sonra, Ashley, kentin ortasına giden parke taşlı dar sokaklardan dikkatle geçti. Alana vardıklarında otobüsler gezilerden dönen insan kalabalığını boşaltıyor, fayton sürücüleri de Bagatelle otelinin önündeki duraklarından yola çıkıyorlardı. Atların nal şakırtılarıyla gümüş çingiraklarının şingirtisi, araba kornalarının gürültüsüyle otel komilerinin yolcuların yüklerini taşıma konusundaki gürültülü tartışmaları birbirine karışıyordu.

Kentin birbiri üzerine yığılmış evlerini geride bırakıp, dağın eteğindeki zeytinlik kümelerinin arasından yılan gibi kıvrılan yola çıktıklarında söze ilk başlayan Cosima oldu.

«Tıpatıp eski günlerdeki gibi, Richard.»

«Öyle gerçekten.»

Eski günlerde —on yıl önce yani— savaştan tam bir yıl sonra, Richard Ashley gazetecilikte henüz çok yeni, Cosima Benedetto bürodaki ilk işinden memnun, kıtlık yıllarından sonra açlığını güzel yemeklerle gideren, kendisini kollarına alan bir erkeği olduğu için Tanrı'ya şükürler eden, kocaman gözleri hulya dolu bir genç kızdı. Eski günler güzeldi: Parioli'de küçük, havası temiz bir daire, öğle sonraları Tivoli bahçelerindeki gezintiler, küçük lokantalarda yenen akşam yemekleri, arabayla Frascati ve Ostia'ya yapılan pazar gezileri ve bazan Floransa ya da Venedik'te hafta sonu tatili. Eski günlerde tutku vardı: Aşk yetiyordu onlara. Evlilik belgesine gereksiz bir yatırım gözüyle bakıyorlardı. Sonra Berlin'e yollamışlardı Ashley'i, sivil halka yapılan yardımla ilgilenmesi için. Bir yıl

orada tuttular ve bu arada Cosima'dan eski günlerin geçmişte kaldığını bildiren bir mektup aldı. Geleceğini düşünmek zorundaydı, bu yüzden köklü bir aileden gelen çok zengin bir adamla evlenecekti. O sıralar kızmamıştı ona; bugün de kızmıyordu. İtalya'da ne idüğü belirsiz bir sürü işsiz güçsüz, tıpkı kendisi gibi, evliliği aklına bile getirmeden lâtın ırkının ateşli sevgisini tatmak peşindeydi.

Eski günler... eski zaman hortlakları gibiydi.

Ne var ki bu hortlaklar henüz silinmemişlerdi yeryüzünden. Eski sevgilisi yanıbaşındaydı ve araba yarımadaının tepesine çıkan son eğimleri tırmanırken rüzgâr güzel yüzünü kamçılıyordu.

«Benden iğrenmiş miydin, Richard?»

«Hayır. Öyle sanıyorum ki sana hâlâ biraz aşığıım.»

«Bunu senin ağzından duymak ne kadar güzel!»

«Duyman güzel, söylemesi de çok kolay,» diye düşündü Ashley. «Ama çok sakıncalı. Onu hâlâ seviyor olsan bile bırakmamalısın kendini. Ne bugün ne de başka bir zaman. Bir sürü bilinmeyeni çözecek anahtar o. Orgagna nasıl sana karşı kullanacaksa onu, sen de onu Orgagna'ya karşı kullanmak zorundasın.»

Rüzgârlığın ötesinden göğün parlak mavisine dalmışken birden kendinden utandı.

Dönemeçte bir eşeğin çektiği küçücük bir araba belirince gazeteci çarpışmayı önlemek için direksiyonu şimşek hızıyla yana kırdı. Co-

simo soluğunu tutarak ona sarıldı. Bu vücudun yumuşaklığı, saçlarının kokusu Ashley'in başını döndürdü. O hızla dönemeci geçtikten sonra, yokuşun başında zeytin ağaçlarıyla çevrelenmiş yıkık kiliseyi gördüler.

«Burada duralım Richard.»

«Nasıl istersen.»

«Yerli halk buraya 'Il Deserto' —İnziva— der. Sözcük iyi seçilmiş, değil mi?»

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hava çok durgundu; zaman durmuştu. Ne bir kuş civıltısı ne de ağustos böceklerinin tiz zırlıtısı duyuluyordu. Ovada, kent yağlıboya resimlerdeki kentlere, deniz mavi kalemle karalanmış bir fona benziyordu. Gri zeytin ağaçları bir kâbustan fırlamış gibi yükseliyorlardı. Asfaltın üstüne boylu boyunca uzanmış karaltı ile ona eğilmiş duran adam, canlanabilmeleri için iplerinin çekilmesini bekleyen hareketsiz kuklalar gibiydiler.

Neden sonra rüzgâr yaprakları sallamaya, dalları çatırdatmaya koyuldu yeniden. Richard Ashley, Enzo Garofano'nun cesedini incelemek üzere biraz daha öne eğildi.

Boynu bükük, kol ve bacakları iki yanına açık, yüzüstü yatıyordu. Göğsü açılmış, yüzü yırtılmıştı; çevresinde, tozlu giysilerine bulaşan bir kan gölcüğü oluşmuştu. Yirmi metre ilerisinde şapkası ile belge çantası banketlin dibinde duruyordu.

Banket...

Ashley gözlerini kaldırdı. Yüksekliği üç bu-

çok dört metre kadar vardı. Hemen kenarında zeytin ağaçları yükseliyor, bunların dalları yolu gölgelendiriyordu. İki dakika önce Enzo Garofano bu noktada yalpalar durumunda, boşluğa düşmek üzereydi.

Yukarıda yola benzer bir şey yoktu. Birinin özel malıydı burası. Kimse gezinemezdi. Toprak amelelerinin süngertaşlarını çapalarıyla toprağa yerleştirerek yaptıkları duvar yola dimdik iniyordu. Kimse tırmanamazdı oraya.

Nasıl olsa Garofano orada ne yürümekte ne de tırmanmağa çalışmaktaydı. Ayaklarının üstünde sanki... sanki biri onu kenara kadar itmiş gibi sallanmış, sonra da o biri kimse Garofano'yu öne devirerek arabanın önüne düşürmüştü.

İliklerine kadar titreyen, midesi şiddetle bulan Ashley doğruldu ve şapka ile belge çantasını almak üzere yavaş adımlarla yolu tırmanmağa koyuldu.

Şapka toz ve yağ lekesi içindeydi. Ashley ceketinin yeniyle sürterek temizlemeyi denedi bilinçsizce. Belge çantasına bir şey olmamıştı, ama fermuarını açınca içinin bomboş olduğunu gördü. Garofano'nun düştüğü yeri kestirmek amacıyla gözlerini yukarılarda gezdirdi: Hemen yakınında gövdesi kalın, yaprakları garip biçimde bükülmüş yüksek bir ağacı çevreleyen bodur bir ağaç kümesi vardı. Polis bu ayrıntıları bilmek isteyecekti; sonra polis zapzayıf yüzü, karanlık gözlü bu zavallı küçük dolandırıcıyı öldüren adamın izlerini araştırmak üzere suç yerine gelmek isteyecekti.

Anşızın bütün bu olanların anlamı kafasına dank etti.

Enzo Garofano'yu öldüren kendisi, Richard Ashley'di. Onu tanıklar önünde ölümle korkutmuştu ve üç saattan az bir süre sonra öldürmüştü.

Gerçekte bu bir kazaydı; ne var ki olup bitenleri anlatacak bir tek tanık vardı ve ifadeyle birlikte onun, kocasını aldatan, âşığının tarafını tutması gereken bir kadın olduğu da gözönüne alınacaktı.

Bu, planlı cinayette payı olan bir suç ortamının ifadesi değilse tabii!

İnsanı dehşetten iliklerine kadar titreten bir düşünceydi bu, ama öylesine mantıklıydı ki. Cosima'dan başkası gidecekleri yolu biliyor muydu? «dağa; oralarda kimsecikler yoktur?»

Cosima'dan başka kim Garofano'yu ölüme sürüklemek üzere buraya getiren kişilere bilgi vermiş olabilirdi?

Oysa kaza olduğu sırada dehşet dolu bir çılgılık koparmış, şimdi de arabanın koltuğunda iki büklüm, umutsuzluk içinde hıçkırıyordu. Belki de bu korkunç olaya hazırlanamıştı kendini. Hazırlanması için herhangi bir neden de yoktu hani. Ondaki istenenleri yapması yeterliydi: Ashley'le karşılaşmak, onu tepenin doruğuna bir gezintiye çağırmak ve orada bir süre oyalamak. Kalanının gereğini başkaları yerine getirirlerdi.

Hareketinin nedeni? Kocasını korumak, onunla evlenerek elde ettiği serveti yitirmemek olabilirdi. Öyleyse kazadan önce olanların an-

ların tümünü eski günlerde de vermişti ona, leri, birlikte yaşanmış anıları özlemle anlatışı, sevecenliği ile öpücüklerine ne demeliydi? Bunların tümünü eski günlerde de vermişti ona, sonra da kendini Orgagna'ya satmak uğruna çekip gitmişti. O zamanlar öyle davranabilmişse, bugün ortaya konan şeylerin değeri çok daha büyük olduğuna göre niye böyle davranmadı? Bir Romalı esmer için soyluluk unvanı ile bankadaki kabarık bir hesaptan daha güven verici bir şey olamazdı.

Anî bir bulantı ile sarsıldı. Başı döndü ve yüzü ter damlacıklarıyla doldu. Alnını gri süngertaşından duvara dayayıp sancı içinde kıvrılarak kusmağa başladı.

Bittiği zaman elini yüzü sildi, şapka ile belge çantasını yerden aldı ve arabaya yöneldi. Cesedin yanına vardığında yeniden incelemek üzere durdu. Bir sürü ayrıntıyı düşünmenin zamanı gelmişti. Önce kaza kurbanını arabaya taşımalı ve **Questura**'ya(*) götürmeliydi. Sonra ifadesini verecekti. Ikisini de sorguya çekeceklerdi. Ne cevap vermeliydiler?

«Efendim, biz ikimiz eski aşıklarız. Il Deserto'nun zeytinlikleri altında bir iki saat geçirmeğe gittik. Bütün aşıklar gibi çılgınca sevinçliydim. Arabayı hızlı sürüyordum. Bu adam yanımdaki hanımın kocasının adamları tarafından arabamın tekerleklerinin altına itildi. Onu ölümle korkuttuğum doğrudur. Herkesin içinde tokatladığım da bir gerçek. Ama bu bambaşka

(*) Karakol.

bir şey... bir tuzak, anlıyor musunuz? Gerçekleri yaymayı seven sakınmasız birine kurulmuş bir tuzak bu...»

Bunları aklından geçirir geçirmez, ne denli saçma olduklarını anladı. Tümüyle ayrı bir hikâye anlatmaları gerekiyordu. Gerçeği söyleyeceklerdi tabii, çünkü bir yalan, sıkıca sorguya çekildiklerinde onları daha güç durumlara düşürebilirdi. Ama gerçeği olduğu gibi anlata-mazlardı. Açıklamaların birbirini tutması da gerektiğine göre, kuşkularını Cosima'dan gizlemeli, sevgili ve koruyucu arkadaşı rolünü sürdürmeliydi. Hatta, fırsatını bulduğu anda ondan yararlanmağa bakmalıydı. Başkaları onu kendisine karşı kullanmışlardı nasılsa.

Elinde bir büyük kozu vardı: Seçimler yaklaşıyordu. Orgagna görünüşü kurtarmak zorundaydı. Karısı ile eski âşığının karışacağı bir yüz kızartıcı olay ona uğursuzluk getirebilirdi.

Adının onurunu korumak uğruna bir insanın canına kıymaktan çekinmediğine göre iyi düşünülmüş bir yalana arka çıkma konusunda herhalde somurtmazdı. Güçlü tanıdıklar edinmenin doğruluktan daha çok geçtiği bu ülkede gerçekten çok güçlü tanıdıkları vardı. Onun, yıkımını istemiş olan kişiden yana davranmasını sağlamakla acısını çıkara çıkara alay etmiş clacaktı.

Ashley bu zayıf umudunun verdiği yürek-lilikle arabaya girdi ve Cosima'yı avutmaya çalıştı, sonra da cesedin bulunduğu yere dönerek bu ağır ve gevşek vücudu arka koltuğa, belge çantasını göğsünün üstüne, şapkayı da yüzü-

ne kapayarak yatırdı. Böylece ilgiyi çekme kuşkusunu olmadan Sorrente'ye dönebilirdi.

Sonra Cosima'ya herşeyi en ince ayrıntısına varıncaya dek açıkladı. Gazeteciden uzakta, solgun, titrek, gözyaşlarından bozulmuş çehresiyle, arkada duran uğursuz yüke bakmamağa büyük özen göstererek koltuğunun en ucunda oturuyordu. Yine de herşeyi dikkatle dinliyor, onun kendisinden neler beklediğini anlar görünüyordu.

«... Kente döneceğiz. Üst kaputu ve yan pencerelerin perdelerini çekeceğim. Herşeyden önce otele uğrar seni bırakırım. Sonra Questura'ya gider, arabayla cesedi bırakır, ifademi veririm.»

«Ama... ama karakoldaki görevliler ikimizi de görmek isteyeceklerdir.»

«Kuşkusuz öyle, ama onlar iyi yetişmiş insanlardır. Çok duygulu bir hanım olan Orgagna düşesinin, geçirdiği şiddetli şokun etkisinden kurtulamamasını anlayışla karşılarlar. Sorgusunu daha sonra, Ekselansları dinlenip, kocasının varlığıyla manen güçlenince yaparlar.»

«Onlara ne anlatacaksın?»

«Gerçeği. Arabayı hızla sürüyordum. Bunu yadsımak ahmaklık olur, çünkü asfaltın üstündeki tekerlek izleri ile cesedin durumu herşeyi açıkça tanıtıyor. Mazeret olarak senin akşam yemeğine yetişmen gerektiğini ve gecikmekten kaygı duyduğunu gösterebilirimki bu gerçek. Üstelik yol bomboştur; bu da gerçek. Garofano'yu banket'in tepesinde gördüğümüzü, arabanın tam önüne düşer gibi olduğunu, ce-

sedini kente getirmek için arabaya aldığımızı söyleyeceğim. Bu kadar hepsi. Ayrıca bir açıklamada bulunmayacağım.»

«Birlikte... oluşumuzu nasıl açıklayacaksınız?»

«İki eski arkadaşız. Kocanla ben daha önce tanışma fırsatını bulmuştuk. Bana görünün güzelliklerini göstermek istedim. Yarı yarıya gerçek bu; bizi yalan söylemeye itmiyor. Bu noktayı iyice anlıyor musun? Yalan söylemememiz gerek. Kafamızdan şeyler uydurmak yok. Böyle yapmazsak ikimiz de çok güç durumda kalabiliriz.»

«Aa... anlıyorum.»

«Geriye kocanın anlayış göstermesi, öyküyü doğrulaması ile benim, seninle beraber dolaşmaya hak kazanmış bir eski arkadaşın olduğumu söylemesini sağlamak kalıyor.»

Cosima bitkince gülümsedi:

«Başkaca çıkar yolu yok değil mi?»

«Yok ya!..» dedi Ashley acımasız bir tonda.

Kontak anahtarını çevirdi ve motoru çalıştırdı. Cosima gaza basmasın diye eliyle koluna abandı.

«Richard, bir şey daha var...»

«Söyle.»

«Polise şeyi nasıl açıklayacaksın?»

«Neyi nasıl açıklayacağım?»

Belirsiz bir hareketle banketi gösterdi.

«Bu adamın yukarıda ne işi olduğunu, nasıl düştüğünü... Öyle saçma, öyle gerçek dışı görünüyor ki. Aşırı hızlarını bağışlatmak ama-

cıyla masallar uyduran kişilerin gülünç durumuna düşeceğiz.»

«Dinle sevgilim» dedi Ashley sert bir sesle ve ona doğru döndü. «Biraz önce sana söylediklerimi anlatacağız çünkü gerçek bu; yalana benziyor olsa bile.»

Kadın başını halsizlikle salladı:

«Sen Napoli'lileri bilmezsin. Napoli polisi- ni ise hiç tanımazsın. Komiserlere bir tragedya dizesi versen hemen bir opera bestelemeğe kalkarlar. Gerçek gibi görünen, 'gerçek'ten daha önemlidir. Bu hem polislerin işini kolaylaştırır hem de bizim işimizi. Onlara bu işi halletmenin en uygun yolunu sağlamalısın. Karanlık yönleri olmayan sıradan bir kaza olmalı ki gazeteciler işe burunlarını sokmasınlar.»

«Onlara ne söylememi istiyorsun Cosima?»

«Ne bileyim, örneğin şöyle diyebilirsin: Bu adam gözlerini yere dikmiş yolu geçiyordu. Onu seçmekte geciktin. Kornaya bastın. Yanlış yöne kaçınca çamurluğa takıldı. Bu kadar basit. Bu öykü ne kimseyi kuşkuya düşürür, ne de kimse bunun yalan olduğunu ileri sürebilir. Bir kaza, o kadar, anlıyor musun?»

«Hayır. Anlamıyorum.»

«Bak Richard...»

«Olanları olduğu gibi anlatacağız», dedi sözünü keserek. Bakışları çok sert, çenesi sımsıkı kenetliydi.

«Anlamıyorsun Richard. Bu ülkede işlerin nasıl yürüdüğünden habersizsin.»

Karşılık verme sıkıntısına katlanmaksızın gaza bastı ve Isotta'yı yolun ortasına sürdü.

Herşeyi, hem de çok iyi anlıyordu. Bir millik ısı-
sız yolda bir yayayı öldürme, yeryüzünün tüm
yasa kitaplarında dikkatsizlik yüzünden cana
kıyma diye geçer. Herhangi bir ip ucu bulunur-
sa bu çok kolaylıkla tasarlanmış bir cinayete
dönüştürülebilir. Şimdi Cosima'nın onu sattığı-
nı kesinlikle biliyordu.

Kıvrımlı yolu yavaşça inmeye koyuldu.

Komiser Eduardo Granforte iri yarı, her ye-
rinden etleri sarkan, elleri ile ayakları minicik
bir adamdı. Görünüşü saf yuvarlak bir yüzü,
kadife gibi sesi, aydınlık bir gülüşü ve çok yu-
muşak ifadeli gözleri vardı. Mesleğini kolay ol-
duğu için sever ve herşeyden çok işinin güç-
leştirilmemesini isterdi. Ruh yapısındaki incelik
yüzünden yabancı turistlere, özellikle yabancı
basın üyelerine nasıl davranacağını biliyordu.
Gazeteciyi çok şaşırtan bir çabukluk ve yeter-
likle sorgunun sıkıntılı başlangıcını kolayca at-
latmasına yardımcı oldu.

Isotta yıkanıp temizlenmek üzere meraklı
gözlerin dikkatinden bir çırpıda kaçırıldı. Ga-
rofano'nun cesedi otopsi için boş bir hücreye
taşındı. Bir telefonla, otelden bir uşak panta-
lonu ile gömleği kanlanmış olan Ashley'e temiz
giysiler getirdi. Sonra kahveler geldi, Amerikan
sigaraları tütürüldü ve sorgu pek rahat bir bi-
çimde sürdürüldü.

«Araba Ekselansları Orgagna düşesinin de-
diniz değil mi?»

«Öyle.»

«Kendisini gezdirmenizi de o istedi.»

«Evet.»

«Uluslararası ehliyetiniz var mı?»

«Var. Üzerimde değil ama...»

Komiser Granforte hoşgörüyü gülümsedi ve elini «rica ederim» anlamında salladı.

«Ehliyetinizin olması bana yeter, **signore**. Biz böyle küçük ayrıntıların üstünde durmayız; durmak zorunda kalmazsak tabî.»

«Sizin gibi kibar bir insan gerek görmez buna.»

«Prego, **signore**»(*) dedi komiser hafifçe eğilerek «Demek arabayla küçük bir gezintiye çıktınız. Kente dönmekte acele ediyordunuz çünkü Ekselansları akşam yemeğine gecikebilirdi.»

«Evet.»

«Kaza sırasında hızınız kaç kilometre idi?»

«Kesinlikle bilemeyeceğim. Göstergeye bakmadım. Yalnızca hızlı gittiğimi söyleyebilirim.»

«O yolda bir çok dönemeç olduğundan pek de hızlı gidiyor olamazdınız.»

Ashley bir yardım elinin ona neden uzandığını birden kavradı. Komiser çok dikkatli hareket ediyordu. Orgagna, gereği gibi davranan bir taşra komiseri için çok şeyler yapabilecek önemli bir insandı.

«Gerçekten de dönemeçler aşırı hız yapmaya izin vermiyor.»

«Öyleyse bu düz yolda akla uygun bir hızla gidiyordunuz. O zaman ne oldu?»

«Ekselansları bir çığlık köpardı. Bu beni çok şaşırttı, çünkü yol ıssızdı. Gözlerimi kal-

(*) Rica ederim.

dırdım ve tepede, banketin hemen kenarında bir adam gördüm. Sallanıyordu. Deniz yönüne kırdım direksiyonu. Bir saniye kadar sonra adam tam arabanın önüne doğru havada uçar gibi oldu. Fren yaptım ama tamponlar taktı ve üstünden geçtik. Durduk, ben koşar adım geriye koştum ve adamın ölmüş olduğunu gördüm. O zaman arabaya döndüm, geri viteste ölünün yanına gelerek onu aldım ve buraya getirdim. Hepsi bu kadar.»

Komiserin kaşları çatıldı. Bakışları gölgelemişti. Parmak uçlarını yazı masasının üstünde tıkırdatmağa başladı. Sorularının tekdüze akışı kesilmişti: Gözlerini birkaç saniye düşünceyle tavanda gezdirdi, sonra atışa yeniden başladı:

«Anlattığınız şekliyle, olay oldukça garip.»
«Aynı düşüncedeyim.»

Komiser düşüncelerini okumak istercesine ona baktı:

«O anda da mı garip göründü size.»

«Hayır o anda değil. Arabanın direksiyonunu zaptetmeye çalışıyordum. Başka şey düşünecek halim yoktu.»

«Ya daha sonra?»

«Daha sonra, geriye koşunca, bankete baktım. Özel bir araziye çevrelediğini gördüm. Yukarıya yol yoktu. Oraya tırmanılacak gibi de değildi. Şaşkınlıkla, bu adamın hangi yoldan oralara çıktığını, hemen kenarda niye durduğunu ve nasıl düştüğünü sordum kendi kendime.»

«Bir cevap bulabildiniz mi bari?»

Ashl y usan la omuzlarını silk ti. Başı arı kovanına dönmüştü. Geçirdiği şokun etkisini yeni yeni duymağa başlıyordu.

«Doğrusu bulamadım. Aslında kafam başka şeylerle dopdoluydu. Garofano  lm şt . Var-sayımlarım ona can vermeyeceklerdi nasılsa.»

«Garofano mu? (Komiser bu sözcüğü, kedinin fareye saldırışı gibi kaptı) Adını bildiğinize göre bu adamı tanıyorsunuz demektir.»

Ashley ellerini, titremelerini önlemek için yazı masasının üstüne koydu. Bu ilk falsosuydu; geriye dönüşü de yoktu artık.

«Evet, tanıyorum» diye karşılık verdi heyecanını g stermemeyeğe çalışarak. «Onunla işlerim oldu.»

«Ne tür işlerdi bunlar?»

«Zaman zaman bana bazı belgeler getirir satardı.»

«Onu son kez ne zaman gördünüz?»

«Bugün  Ğleden sonra dört otuzda Caravino'da.»

«Ekselansları ile araba gezintisine  ıkmandan az önce yani.»

«Tastamam  yle.»

Komiser Granforte kol saatına bir göz attı. Sekize  eyrek vardı. Yemek için çok erken; çalışmayı sürdürmek için pek geç. Bu donuk yüzlü Amerikalıya soracak bir alay sorusu vardı; ama henüz zamanı gelmemişti. Değişik noktalarda bir araştırma yapması gerektiği kanısındaydı: Bu olaya Orgagna dükü ile düşesinin ne derece karıştikları; Amerikalının çiftle ilişkisi; Garofano'nun geçmişi; gazeteciye sattığı bilgi-

lerin niteliği; onu banketin üstüne çıkmaya ve yola düşmesine neden olan koşulları bilmesi iyi olurdu. Bu sorulardan herhangi biri onu, Granforte'yi, çok tehlikeli sulara sürükleyebilirdi. Sonucu belirsiz girişimlere atılmadan önce kişisel soruşturmasını yürütmeyi yeğliyordu. Yeryüzünde gününü gün etmeğe kararlı aç gözlü bir memur için bu bilinmiyen sulardan girdaplar ve kaygan kumlar bulunabilirdi.

Çenesini ufak, kadınsı ellerinin arasına aldı ve Ashley'e içtenlikle gülümsedi.

«Sıkıntılı bir gün geçirdiniz dostum.»

«Evet, yorucu bir gün oldu.»

«Sorrente'de birkaç gün daha kalacaksınız tabii?»

«Her halde.»

«Kent'ten ayrılmadan önce bize bir uğrarsınız olmaz mı?»

«Olur.»

«Şimdi... ayrılıp akşam yemeğine gitmeden önce size bir kadeh konyak sunmama izin verin.»

«Teşekkürler. Biraz alkol iyi gelecek bana.»

Aynı anda ayağa kalktılar. Questura'nın bu darmadağınık odasında Ashley, yakında belki de boğazına ipi geçirecek adamla bir kadeh konyak yuvarladı. Komiser Eduardo Granforte bir yandan şırıltıyor öte yandan kadınlarla olan serüvenlerini anlatıyordu. Bu konudan son derece hoşlanırdı.

Yirmi dakika sonra Ashley Caravino oteline

dönmüştü. Anahtarı ile, kasadan yazı dizisini almak ve odasına bir şişe viski yollanmasını istemek üzere yazıhanede oyalandı. Görevli memur tek söz söylemeden bir acayip baktı. Gazeteci asansöre doğru yürürken bar yönüne bir göz attı. Gürültücü bir grup her zamanki gibi yemek öncesi içkilerini içiyordu. Yalnız bir köşede, köpekbalığı derisinden bir ceket giymiş, parlak yanaklı sıska bir gençle hareketli bir konuşmaya dalan Elena Carrese'yi gördü. Cosima orada değildi.

Asansör geldi ve sırtı açık gece giysileri içinde çene çalan kadınlarla beyaz spenserlerini giymiş erkeklerden oluşan ufak bir sürüyü boşalttı. Ashley onları görünce bir ezginlik duydu.

Üçüncü kata çıkarken Granforte ile görüşmesinin sonuçlarını bildirmek için Cosima'yı telefonla bulmaya çalışması gerekir mi diye düşündü. Önceliği ona bırakmak daha doğru olacaktı. Gün boyunca gördüklerinden çıkarabildiği kadarıyla onun karışık işleri kendisinden çok daha kolayca çözebileceği anlaşıyordu.

Odasına girer girmez banyoyu kaynar suyla doldurdu, soyundu ve içine daldı. Vücudu binlerce yumruk yemiş gibi sızlıyordu. Sıcaklık yavaş yavaş kaslarını yumuşattı ve banyo küvetinin içinde kırkinci yaş gününün bilançosunu çıkarmak için öylece kaldı.

İşe neresinden baksa zarardaydı.

Olay yaratacak yazı dizisi yitip gitmişti, çünkü Garofano onu fotokopi işinde atlatmıştı. Sevdği kadın onu aldatmış ve tuzağa sürük-

lemişti. Sarhoş sersemin biri gibi araba sũrũken bir adamı ۆldũrmũřtũ. Bundan sonra her an istemedenden adam ۆldũrme, hatta cinayetle suçlanabilecekti.

Kazanın ۆykũsũ tũm kente yayılacaktı. Garofano ile kavgasının ۆykũsũ zaten çok ۆnceden otel hizmetçilerinin ağızında sakız olmuştu; ay yũzlũ komiserin kulağına gitmekte pek gecikmezdi. O zaman işler tam kızışacaktı.

Ardından tutuklanma, belki de gۆz altına alınma. Çalışma şekli çok yavaş ve anlaşılmaz olan İtalyan yasasına gۆre sũrũcũ her zaman suçlu varsayılırdı. İşi seçimlerin bitimine kadar sũrũncemede bırakır, sonra da belirsiz bir hũkũmle salıverirlerdi. O zaman artık Orgagna'nın kabine'de bir sandalyesi olur, gazete bũrosuna Amerikan elçiliğinden yollanan bir dilekçe ile Richard Ashley'in İtalyadan **persona non grata**(*) olarak başka bir ۆlkeye gۆnderilmesi istenirdi.

Herşey çok gũzel ve çarpıcı bir şekilde dũzenlenmiřti. Bu oyunu da sahneleyen kişi Orgagna dũkũ Vittorio idi.

Dũřũndũke bu adama, herşeye rağmen saygı hatta hayranlık duymaktan alıkoyamıyordu kendini. Yıkımını sağlamak amacıyla hakkında yığınla delil toplayan bir adamı, ona karşı hiç bir tedbir almadan gۆzleyebilmek için bir başka tũr yũreklilik ister. O adama bu delilleri bir biri ardına sağlamak, sonra da dirim değerini taşıyan belgeleri yem gibi uzatarak, on-

(*) İstenmeyen kişi.

ları elde etmeyi istiyecek kadar ileri gitmesini ve orada tepe taklak yuvarlanmasını beklemek için eşine az rastlanır bir soğukkanlılık ister.

Orgagna bunu başarmıştı. Yüreklilik ve soğukkanlılığın dışında, ardındaki bin yıllık düzenlilik ve diplomatlık kalıtıyla, büyük kurnazlığını ve göstermişti. Taşlarını, satranç tahtası önünde bomboş kalıncaya, hasmı kara kralın suç ortakları tarafından çevrelenip şah ve mat oluncaya değin dikkatle oynamıştı. Cosima, Elena Carrese, George Harlequin ve komiser Granforte ile bitirmişti işini.

Yenilgiyi tadan kişi bile bu parlak ustalık gösterisinde acı bir doyum buluyordu.

Ashley banyodan çıkarak kurulandı ve traş oldu. Her zamankinden daha büyük bir özenle giyindi; kravatını bağlama işine birkaç dakika ayırdı. Bunları yaparken aynada yansıyan yüzünü üzgün bir gülümseme kapladı: Kendi cenaze alayına katılan kişi şık olmak zorundadır.

Kapı vuruldu. Ashley bağırdı: «**Avanti**»(*) Tablasının üstünde bir viski şişesi, bardak ve buzla dolu gümüş bir kova taşıyan bir garson içeriye girdi. Gazeteci makbuzu imzaladı ve dışarıya çıkan garsona yüz liret uzattı. Sonra bardağına iki parmak içki doldurdu, içine buz kattı ve başına gelenleri yeniden toparlamak için terasa bakan pencerenin yakınındaki bir koltuğa yerleşti.

Yanıbaşındaki telefonun zili çalmaya başladı. Alıcıyı kulağına götürerek:

(*) İtalyanca: Giriniz. Sözlük anlamı: İleri'dir.

«**Pronto!** Ben Richard Ashley» dedi.

«Richard? (Cosima'nın sesiydi. İhtiyatlı, durgun ve heyecansızdı) Ben Cosima. Questura'da ne yaptın?

«Şimdilik her şey iyi. İfademi verdim. Komiser Granforte yeniden çağrılabilceğimi söyledi. Hepsi bu kadar.»

«Çok güzel,» dedi kadın soğuk bir incelikle. «Böyle olduğuna çok sevindim. Bak Richard...»

«Efendim?»

«Kocam bana gösterdiğin incelikten ötürü sana çok teşekkür borçlu. Akşam yemeğini dairemizde bizimle yersen onu mutlu edersin.»

«Oo! Bu en güzeli» diye haykırdı Ashley şaşkınlıktan sersemlemiş bir halde.

«İnanki çok memnun oldum» dedi Cosima büyük bir incelikle, «Yirmi dakikaya kadar gelebilir misin?

«Şeyy... evet. Tabii.»

«Böylece sana birlikte teşekkür etme olanağını bulacağız. **Arrivederci!**...»(*)

Cosima kapadı ve Ashley aptallaşmış bir halde vericiye bakarak öylece kımıldamadan durdu. Sonra aygıtı yavaşça yerine bıraktı, ayağa kalkıp balkona yürüdü ve ay ışığı altında uzanan durgun denizi seyretmeğe koyuldu.

Sıcak gecede bir yaprak dahi kımıldamıyordu ama o bir mezardaymış gibi tir tir titriyordu. Henüz ölmemişti tabii ama mezarcılar çukurunu kazmaya başlamışlardı bile.

Bu korkunç düşünce gözlerinin önüne bu-

(*) Hoşça kal.

gün ölen, yarın gömölüp unutulacak olan Enzo Garofano'yu getirdi. Kolay kazançların peşinde ömrünü tüketmiş zavallı bir korkaktı. Öyle olduğu halde elinde tuttuğu, Orgagna'nın iş ve siyaset adamlarına yazdığı altı özel mektubun fotokopileri yüzünden bir hükümeti devirebilecek, Avrupa'daki tüm elçiliklerde büyük çalkantılara yol açacak güçteydi.

Garofano bunları nasıl ele geçirebilmişti? Ashley bu soruyu ilk karşılaşmalarında sormuştu ama o buna kaçamak bir cevap bulmuştu. Önemli adamın evinde gizlice ilişkide bulunduğu bir kişiden söz etmişti. Onun sayesinde mektupların asıllarını elde edebilmiş, Ashley'e göstermiş, fotoğraflarını çekmiş ve yeniden Orgagna'nın dosyaları içine koydurabilmişti. Ashley bunu verebileceği tek açıklama gibi görmüştü. Olayları, belgelere verdiği önemde çok daha az önemsemişti. Mektuplar resmî olarak İtalyan hükümetinin güney'de tekstil sanayii kurmak amacıyla iki milyon dolarlık bir borç anlaşması yaptığını ve bu paranın yüzde sekseninin çevrilen dolaplar sonucu Orgagna'nın kuzeydeki yatırımlarına harcandığını tanıtıyordu.

Şu anda dirim değeri kazanan, olaylardı. Garofano onunla Napoli'de ilişki kurmuş, Sorrente'de bir buluşma günü kararlaştırmıştı. Mektupların asıllarını inceliyebilmesi için göstermişti. Onları Roma'dan alması pek akla yakın görünmüyordu. Her halde yazlık villadaki dosyalardan alınmışlardı. Demek ki gizli ilişkisi Sorrente'deki evdeydi, yahut da en azından oraya girip çıkabiliyordu.

Garofano ile bu bilinmeyen kişi arasında-
ki danışıklı işin temeli neye dayanıyordu acaba?
Bir erkekse temel neden kazançtan başkası ola-
mazdı. Bir kadınsa, yine kazanç uğruna bu işe
girmiş olabilirdi ama başka nedenler de var
olabilirdi: sevgi, kıskançlık, öç alma isteği gibi.
Garofano öldüğüne göre artık kazanç söz ko-
nusu olamazdı. Sonuç olarak...

«Sonuç olarak bu gizli ilişkiyi bulman ge-
rek Richard Ashley; o zaman işi yeniden ele ala-
bilirsin. American Express’de bekleyen gıcır gı-
cır iki bin Amerikan doların var. Bu büyük ba-
lıkları bile çekebilecek bir yem olabilir: İş, onu
nehirin en elverişli yerine sallandırmaya kalı-
yor.»

Durgun suların bir yanında birikmiş olan
balıkçı teknelerinin ışıklarına baktı ve başka
bir sorunu düşünmeye koyuldu. Bütün bu ça-
ba niyeydi? Niçin kırkından sonra gazetecilik
adına hâlâ iğrenç çürümüşlük ve düzensizlik öy-
külerinin peşindeydi? Duygusal kişiler gazete-
ciliği soylu bir uğraşı olarak yüceltirlerdi. Hiç
bir şeyden memnun olmayan kişilerse, yeryü-
zündeki kötülükleri işleyerek vurgun vuranların
uğraşı diye yerin dibine geçirirlerdi. Ülkücüler
birer havari olduklarını ileri sürerlerdi. İşin ti-
caretini yapanlar ise milyonlarca insanın içini
kemiren merak hastalığından yararlanırlardı. Yi-
ne de, amacı ister dünyayı yeniden kurmak, is-
ter çamurda eşelenmek olsun, gazetecinin elin-
de gerçeğin, saf ya da kirli, ince bir sızıntı ha-
linde yeryüzünün dört bir yanındaki okuyucu-
lara doğru aktığı bir bağlantı oluğu vardı.

Akıntının tüm gerçek olmayışı doğaldı. Fakat bir tutam gerçek bile çürümüşlüğü dal budak salmasına izin veren sessizliğin suç ortaklığından daha değerliydi.

Yine de bir insanın yirmi yıl boyu aynı yolda yürümesi, aynı tutku dolu merakla yanması ve yenilenen zaferlere aynı açlığı duyması için sade gerçekten başka şeyler de gerekliydi.

Koca koca başlıklar ve 'özel muhabirimiz' sözcüklerini izleyen imzalar yoluyla kendini beğenmişliğini beslemesi gerekti. Düşlerin en renklisiyle gururunu beslemeliydi: olayları bildiren kişinin olayları yarattığına inanmalıydı yani. Yaptıklarına bir amaç gerekliydi: olay yaratacak bir dizi örneğin. Bir hükümetin düşmesi ve gelirler ile kârların hakça dağılımı, insanların değer ölçeklerinde bir çocuğun doğuşundan veya bir ihtiyarın son duasından daha ağır basarmış gibi.

Bu son düşüncelerini beğenmedi ve belleğinden uzaklaştırdı. Bir parlak düşü kovalamaya kendini adayalı çok zaman geçmişti. Geriye dönüş için yaşlıydı artık. Yolun sonuna kadar gitmek zorundaydı. Önünde asılı duran meyveyi, Sodom'un elmaları gibi ağzında bir toz yığınının dönüştüğünü çok iyi bildiği halde koparmalıydı.

• Saatına baktı. Yemeğe daha on dakika vardı. Bir tek daha yuvarlayabilirdi. Bu çukurlu, iğri büğrü yola atılmadan önce son bir kez kamçılansa iyi olurdu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Orgagna'nın verdiği yemek bir basın konferansı kadar titizlikle düzenlenmişti, bir o kadar da rahat geçeceğe benziyordu.

Kapı, Ashley vurur vurmaz, beyaz ceketli bir uşak tarafından açılmış ve Gazeteci bir balo salonu kadar geniş, pırıl pırıl bir avizenin aydınlattığı, bir köşesi Napoli'nin ışıkları ile Pugliano petrol arıtımevinin alev alev fenerlerini görecek şekilde dışa doğru çıkıntı yapan bir odaya alınmıştı.

Bu köşenin yakınında uzun bir sofraya kurulmuştu. Bir başgarson ile iki garson sıcak tabakların ışıllı sergisi çevresinde fır dönüyorlardı. Orgagna, Cosima, Harlequin, Elena Carrese ve barda sarışın sekreterin yanında gördüğü kadınsı genç oradaydı. Cosima karşılamak üzere ona doğru yürüdü. İkinci saatlarında seviştiği, rüzgârda yüzü kamçılanan güzel kadının yerini, altın simli giysinin içinde dimdik, güleryüzlü, alaycı bakışlı bir düşes almıştı.

«Sevgili Richard! Gelmekle ne iyi ettiniz.»

«Bu benim için büyük zevk Cosima.»

Ona uzanan eli tuttu, öne doğru eğilerek hafifçe öptü. Parmaklarının arasındaki bu el gevşek ve soğuktu. Ardından, Orgagna ilerledi. Uzun boyu, kartal gagası burnu, alaycı bakışı ve gri saçlarıyla bir diplomatın ciddi ceki-ciliğine sahipti.

«Bay Ashley! Sizinle daha önce tümüyle meslek alanında ilişkilerimiz olmuştu sanırım. Gelmekle beni mutlu ettiniz. Size gönül dolusu teşekkürler borçluyum.

«Rica ederim Ekselans.» dedi Ashley soğuk bir sesle (Böyle karşılıklı güleryüz gösterme güldürüsünü oynamak istediklerine göre o buna çoktan hazırdı.)

Orgagna onu kolundan tutarak bilinen tanıştırma törenine girişti.

«Harlequin'le önceden karşılaştınız sanırım.»

«Birkaç kez.»

İngiliz düşünceli soluk gözlerini ona çevirdi.

«Kaza yaptığınızı duyunca çok üzüldüm Ashley.»

«Ne yapalım. Olur böyle şeyler.»

Gazeteci umursamazlıkla omuz silkti ve Elena Carrese'yle onun yanında duran kıvrak belli genç adama doğru yürüdü. Genç kadının hali perişandı. Çekici havasını yitirmişti. Gözlerinde düşmanlık okunuyordu. Özenli makyajı bile az önce ağlamış olduğunu gizleyemiyordu. Titrek elleriyle tuttuğu kadehinin içindeki sıvı

bir sağı bir sola tehlikeli biçimde savruluyordu. Orgagna tanıştırma işini bir çırpıda bitirdi.

«Sekreterim Elena Carrese.»

«Memnun oldum.»

«Tullio Riccioli. Geleceğin yıldızı Romalı genç sanatçı.»

«**Signore.**»

Genç adam pek anlaşılmayan bir nezaket cümlesini mırıldanarak elini yumuşakça sıktı ve yeniden genç kadından yana döndü. Orgagna davetlisini Cosima ile Harlequin'in yanına götürdü. Bir uşak Ashley'e şampanyasını getirdi ve üçü birlikte kendilerini özellikle ilgilendiren konuya varmak amacıyla incelik dolu bir konuşmanın dolambaçlı yollarına daldılar.

Gazeteci söze sıradan bir olayla girdi.

«Arabayı getirdim. Polisler yıkatma iyiliğinde bulundular. Anahtarlar otelin yazıhanesinde duruyor.»

«Gösterdiğiniz incelik çok büyük» dedi Orgagna coşkununla, «Karımı karakolda ifade vermenin işkencesinden kurtarmakla unutamıyacağım bir iyilikte bulundunuz. Otele döndüğünde perişan haldeydi ama şimdi kendini daha iyi hissediyor, öyle değil mi **cara?**»(*)

Cosima zoraki gülümsedi.

«Çok daha iyiyim. Sen... senin başın dertte mi Richard?»

«Hayır. Komiser Granforte çok saygılı davrandı.»

«Kaza hakkındaki açıklamalarınızı kabul et-

(*) Cara: Sevgilim.

ti mi?» diye sordu Orgagna en ufak bir kaygı belirtisi göstermeden.

«Etmesine etti ama inandığını pek sanmıyorum.»

«Size bu izlenimi veren nedir?..»

Orgagna'nın sesi birden keskinleşmişti, gözleri ilgi ile parlıyordu. Cosima sesini çıkarmadan büyük bir dikkatle iki erkeği seyrediyordu. Harlequin konuyla ilgisi azmış gibi dinliyordu.

Ashley sözlerini ağzında gevelemedi. Sabrı tükenmeye başlıyordu.

«Adamın banketin tepesinden düşüşü ile ilgili sözlerimden kuşkulandı. Bu konuda ayrıntılı bir araştırmaya girişeceğini sanıyorum. Sorrente' den ayrılmamam gerektiğini de açıkça belirtti.»

«Ben... benimle de görüşmek ister mi dersin Richard?»

«İster sanırım.»

Orgagna neşeli bir sesle araya girdi.

«Ne çıkar bundan, cara? Seninle görüşmek istemesi doğal. Bildiğimiz işlemler. Ona olanları anlatacaksın. İlgili memurlara göndermek üzere ifadenin yirmi tane kopyasını çıkararak. Mesleği bu, böyle şeyler için iştahını kapamamalı-sın.»

Cosima kendini sıkarak gülümsedi:

«Haklısın, aptallık ediyorum,» dedi ve kokteylinden bir yudum aldı.

Orgagna Ashley'e sigara tuttu. Harlequin çakmağını uzattı. İngilizin soluk gözleri sorularla doluydu, ama bunlardan sadece birini, en mantıklısını sordu.

«Ya siz, Ashley, bu işte karanlık bir şeyler olduğuna inanıyor musunuz?»

Gazeteci hazırlıksız yakalanmıştı, yine de soğukkanlılığını kaybetmedi. Küçük kurnaz ajana içinden sövdüğü halde omuzlarını silkip sırtıtmayı başardı.

«Şimdilik olaylar bana yetiyor da artıyor. Varsayımlar düşünme işini uzmanlara bırakıyorum.»

«Çok akıllıca bir hareket bu.» diye mırıldandı Harlequin.

«Yabancı bir ülkede bulunan birine» dedi Orgagna tekdüze bir sesle «Her şey garip, hatta bazan korkunç görünür. Londra'ya ilk gidişimde Big Ben'in çanları içimi sıkıntıyla doldurmuştu. Miserere'nin çanlarını duyar gibiydim. Big Ben'in bir milletin sevgilisi, iyilik habercisi bir varlık olduğunu anlamam için uzun zaman gerekti. Bay Ashley'in de durumu aynı. Can sıkıcı bir olay yaşadı. Bunu olağan bir kaza olarak göremiyor. Belleğinde bir kâbusun hayali kalmış.»

«Yanılmıyorsam komiser Granforte'nin düşüncelerinden söz ediyorduk, benimkilerden değil.» diye araya girdi gazeteci.

Diplomatik inceliklerden usanç duymaya başlıyordu. Bu kişilerin hesapçı bencilliği çıldırtıyordu onu. Bir adam ölmüştü. Gerçi önemsiz ve iğrenç biriydi ama her şeye rağmen bir kadının doğurduğu, belki de bir kadınla çocukları tarafından sevilmiş bir adamdı. Bu salonda bulunanlardan biri onun katlini düzenlemişti; ötekiler alttan alta onaylarıyla suça ortaklık et-

mişlerdi. Oysa hepsi burada, sahnedeki aktörler gibi sırtıp ellerini kollarını oynatarak ondan, içlerini ferahlatıcı bilgiler almaya çalışıyorlardı. Hepsini cehennemin dibine yollamayı ne kadar isterdi. Ne yazık ki onun da bilgiye ihtiyacı vardı. Bu yüzlerdeki çizgilerden bazı anlamlar, birkaç ip ucu çıkarabilmek çabasıyla şu salon-da oyununu sürdürüyordu. İlk işareti Cosima verdi. Önüne dikilerek konuştu:

«Seni uyarmıştım değil mi Richard? Bir Napoliliye en ufak bir dram ögesi verirsen, onu beş perdelik bir trajedyaya haline getirir. Olayı daha basitleştirmen senin için iyi olurdu. Bu adam yolda yürümekteydi. Kornaya bastın ve direksiyonu kırdın. O da kendini yanlış yöne attı. Sade ve dolambaçsız bu.»

«Fazlaca sade Cosima.»

«Niçin Richard?»

Niçin mi? gerçek dilinin ucundaydı:

«Çünkü böylesi beni cinayet suçlusu yapar ve senin kocanı temize çıkarır. Çünkü tek umudum zayıf da olsa; Komiser Granforte'ye, banket'in tepesinde çatışma izleri araması için orayı inceletebilmek. Çünkü...» Bunları söyleyecek yerde kendini tutarak karşılık verdi:

«Hangi ülkede olursa olsun, bir adamı bir millik boş bir yolda öldürmek aşırı hızla açıklanır ki bu oldukça ciddi bir suçlamadır. İtalya'da bu suçlama daha da ciddiye dönüşebilir: dikkatsizlik yüzünden adam öldürmeye. Bu işi başımıza sarmamak hem senin için hem de benim için yararlı olur» dedi son sözcüklerin üstüne basa basa.

George Harlequin'in soluk gözlerinde bir ilgi ışığı yandı. Orgagna bir süre düşünceli durdu, sonra başını onama anlamında salladı.

«Bay Ashley haklı Cosima. Durum ne olursa olsun, gerçeği değiştirmek daha uygun gözükse de, gerçeği söylemek daha akıllıca bir davranıştır.»

«Çok daha akıllıca» dedi Richard Ashley.

Bir sessizlik oldu; sanki salonda buz gibi bir rüzgâr esmiş, sohbetin pürüzsüz yüzeyini dalgalandırmış, altta yatan karmakarışık neden ve karşı neden yosunları kıpırdatmıştı.

Sonra Orgagna bir kez daha duruma hâkim oldu. Başgarsona bir işaret yaptı ve bir anda altı kişinin hepsi bir akşam yemeği başlangıcının girdabına kaptırdılar kendilerini. Uşaklar yerlerini gösterdiler: Orgagna masanın bir ucuna, Cosima öbür ucuna, Ashley ile Harlequin yan yana, sırtlarını salonun çıkıntısına veren Elena Carrese ile genç sanatçının karşısına oturdular.

Şarap kadehleri dolduruldu, yemekler getirildi. Yemeklerin türlü ülkelerden Siren'lerin ülkesine eğlence için gelmiş bir zengin turistler topluluğundan farkları yoktu. Harlequin Tullio Riccioli ve Orgagna ile Roma'da açılan sergiler ve çağdaş İtalyan resminin eğilimleri konusunda bir konuşmaya daldı. Gazeteciye de eski metresi ve şimdi kocasının yatağında onun yerini alan kadınla konuşmanın verimsiz çabası düştü.

Acınacak durumdaydı. Elena'nın ilk sözleri sert ve ters çıkmıştı ağızından. Cosima erdemli bir eşin şen kayıtsız havasını korumaya boşuna çabalıyordu. Balığı yemeyi bitirmeden önce ko-

nuşacakları konular tükenmişti bile; masanın öteki ucundaki coşkun sohbeti dinlemekle yetinmek zorundaydılar.

Ashley ağır bir yükten kurtulmanın rahatlığını duydu. Biraz düşünebileceği zamanı bulmuştu. İlk düşünceleri süzgülü yuzu, mutsuz görünüşü ile karşısında oturan sarışın kadına yöneldi.

Gözle görülür şekilde değişmişti. O mankenin yapay çekiciliğinden eser kalmamıştı. Yüzü kasılmıştı. Eskiden gülen gözlerinde şiddetli bir nefret yanıyordu. Neden? Ashley sevgilisinin karısıyla bir araba gezintisine çıktı diye mi? Bu onda üzüntü ve öfke yerine sevinç ve zafer duyguları uyandırırıldı. Bir adam öldürdü diye mi? Garofano gibi zavallı bir aracı ile Roma salonlarının bu lüks metres - sekreteri arasında nasıl bir ilişki olabilirdi?

Öyleyse bu apansız değişikliği, zararsız bir flörtten vahşi bir nefrete geçişi nasıl açıklamalı? Belki de Orgagna ona ilgisinin fazlalığını sezmiş, Elena'yı ona karşı kıskırtmak için yeni bir hainlik düşünmüştü. Bu olabilirdi işte. Bir tiyatro oyunu gibi düzenlenmiş bu yemekte her şey olabilirdi.

«...siz de aynı kanıdasınız değil mi Bay Ashley?»

Orgagna'nın sesi onu düşlerinden ayırdı.

«Bağışlayın lütfen. Sorunuzu duymadım.»

«Siyaset ve sanat alanında ahlâkın yerinden söz ediyorduk.»

Ashley omuzlarını silktiler.

«Ben gazeteciyim, filozof değil.»

«Hadi sevgili dostum!» dedi Orgagna yapmacık bir neşeyle. «Basının temel görevi bu değil mi? Dördüncü Güç'ün var oluş nedeni kamu ahlâkını düzeltmek değil mi?»

Ashley öfkesinin topuklarına çıktığını duydu. Saldırı yeniden başlamıştı, önce igneliyor sonra da tepkisini izliyorlardı. İstedikleri buydu zaten: onu öfkelendirmek, çünkü öfke tedbirsizliği getirirdi. Onların arzusuna boyun eğmeyi pek gözü yemediğinden, şarabından bir yudum alıp özenle cevabını hazırladı.

«Bu gecenin apayrı bir özelliği var Ekse-lans. Gazetecilerle siyasetçilerin ahlâk değerlerini şimdi konuşmamız yerinde olmayacak.»

George Harlequin birden kahkahalarla gülmeye koyuldu, içtiği şarap nefes borusuna kaçtı, soluğu kesildi.

«Özel bir gece ha! İşte bu çok güzel. Görüyorsunuz ya Orgagna, Amerikalılar eşine az rastlanan sözler söyleyince apışıp kalıyoruz. Dostumuz Ashley de bu konuda çok usta.»

«Bay Ashley'in yeteneklerini hiç bir zaman küçümsemedim» dedi Orgagna incelikle. «Onu karşımda düşman değil de dost olarak görmekten mutluyum.»

«Şimdi uyuşmazlığın en can alıcı yerine geliyoruz.» diye düşündü gazeteci. «Uzlaşma istiyor. Başıma iş açacak güçte olduğunu biliyor ama beni susturabileceğinden emin değil. Bir pazarlık önerecek. Biraz daha sabırlı olursam koşullarını da öğrenirim.»

Bu düşünce içine su serpti. Orgagna'nın iltifatına gülümseyerek karşılık verdi ve havada-

ki gerginlik yumuşadı. Cosima modadan söz açtı. Harlequin'in karşı cevabı ortalığı kızıştırdı. Siska genç de kadınsı bir coşkuyla söze karışınca, sıkıntılı dakikalar geride kalmış oldu. Sadece Elena Carrese sessiz ve üzgündü; ay ışığıyla yıkanan denizin suları ve uzaktaki kentin ışıklarının oluşturduğu fonun önünde keder dolu güzelliğiyle öylece duruyordu.

Tabaklar değiştirildi, bir başka şarap getirildi. **Signori**'ler yeni moda, maliye, sosyete rezaletleri ve siyasal entrikalardan söz ederek yemeklerini yerken, dikkat kesilmiş uşaklar masanın yakınında bekliyorlardı. İyi uşaklara yaraşır biçimde yüzleri taş gibi duygusuz, gözleri anlamsız, bomboştı. Ama dedikodu ve bilgi artıklarını toplayan kulakları kırıktaydı. Konuyla ilgili birine tam zamanında yetiştirilen bir iki ipucu aile sofralarına fazladan bir kilo **pasta** ya da hastalıklı bir çocuğa sıcak bir palto sağlayabilirdi.

Kızarmış etler, canlı renklerle süslü pastalar, ardından da meyve ile peynirler getirildi. Süzgeçli kahve cezvesinde acı kahve kaynıyor, bu arada başgarson da yuvarlak konyak kadehlerini ateşte ısıtıyordu. O sırada telefonun keskin zili çalmaya başladı.

Başgarson o yöne seyirtti. Kimseye duyurmadan, alçak sesle bir şeyler söyledi, sonra davetlileri kaçamak bir bakışla süzüp alıcıyı yerine bıraktı ve Orgagnan'ın yanına gidip kulağına bir iki söz fısıldadı. Orgagna dikkatle dinledi, davetlilerden özür dileyerek izin istedi ve

telefon konuşmasını ikinci hattan yapmak üzere yatak odasına girdi.

Cosima onun gidişini kaygı ve merakla izledi.

Üç dakika sonra salona döndü. Telefon görüşmesine hiç ilişmeden konuşmasını bıraktığı yerden sürdürdü.

Kahve ile konyaklar da geldikten sonra başgarsona döndü:

«Siz çekilebilirsiniz. Bir gereksinmemiz olursa zile basarız.»

«Baş üstüne Ekselans.»

Başgarson önüne kattığı iki uşağı, civcivlerini kovalayan anne tavuğun kanatlarını çırpışı gibi, ellerini öne arkaya sallayıp kışkırtarak odadan çıktı. Orgagna bir koltukta rahatını bulmuş, ellerinin arasına sıkıştırdığı konyak kadehine bakıyordu. Gözlerini kaldırmadan sakın bir sesle konuştu:

«Tullio, Elena'yı salona götürün ve kahvenizle konyağınızı orada için. Otelden ayrılmayın. Size daha sonra ihtiyacım olabilir.»

İki genç ayağa kalktı ve ses çıkarmadan salondan ayrıldılar. Orgagna kapının arkalarından kapanmasını bekledi. Sonra gözlerini kaldırdı. Bakışı soğuk ve ciddiydi. Diğer üçü büyük bir merak ve kuşku içinde onu süzüyordu.

«Telefondaki komiser Granforte'ydi.» dedi, «Sizinle görüşmek arzusunda olduğunu söyledi, bay Ashley.»

«Zamanını boşa harcamamış anlaşılan.»

«Bu işe karım yüzünden benim de karışmış olduğumu komisere belirttim. Bizi ilgilendiren

sorunları daha rahatça görüşebilmemiz için, O'ndan buraya gelerek aramıza katılmasını rica ettim. Çağırımı kabul etti.»

«Komiserin tüm davranışları incelik dolu» dedi Ashley kuru bir sesle.

«Bu seferki sandığınızdan da ince bir davranış bay Ashley. Önümüzdeki şu birkaç dakikayı görüşmeye hazırlanarak değerlendirmemiz en akılcı hareket olacak.»

«Sizi dinliyorum.»

«Mükemmel.»

Orgagna konyağından bir yudum alarak yavaşça midesine indirdi. Sonra kadehini masaya bıraktı, öne doğru eğildi ve söylediği her cümlenin altını el kol hareketleriyle çizerek konuşmaya başladı.

«Eskiden karımla olan bütün ilişkilerinizi biliyorum bay Ashley. Özel hayatımda bunun önemi yok, ama ne paşasına olursa olsun halktan gizlememiz gerekiyor. Bu nedenle anlatacağım şu masalı doğrulamaya hazırım; siz arkadaşlarımdan birisiniz ve hem Cosima'yı eğlendirmek, hem de bana dostluğunuzu göstermek amacıyla O'nu gezmeye götürdünüz.»

«Bu konuda çok isabetli bir karar verdiğinize inanıyorum.» dedi Ashley soğuk bir tonda.

Orgagna söze tekrar başlamadan önce bir yudum konyak daha aldı:

«Görünüşe göre Granforte'nin öldürdüğünüz adamla olan bazı ilişkilerinizden haberi var. İşte bu nedenle kazanın bazı yönleri ona karanlık görünüyor.»

Orgagna bir an durdu ve devam etmeden önce gözlerini masanın üstüne çevirdi:

«Öyle sanıyorum ki soruşturmanın sonucu belli oluncaya kadar sizi burada tutabilmek için ağır suçlamalarda bulunacaktır.»

«Bu sizin de pek hoşunuza gitmez değil mi?»

«Evet. Karımı düşünüyorum.»

«Nasıl isterseniz öyle deyin.»

Bu alaycı cümleyi duymazlıktan gelen Orgagna sözcüklerini titizlikle seçerek konuşmasına yeniden başladı:

«Sonuç olarak bu işte ortak çıkarlarımız var. Bir anlaşmaya varmamız ikimizin de yararına olur sanırım.»

«Önerdiğiniz fiyat nedir?» diye kabaca sordu Ashley.

«Bunu daha sonra tartışabiliriz, eğer komiser Granforteyle yapacağınız görüşmeyi kazasız belâsız atlatırsanız.»

«İkimiz de' atlatırsak tabii.»

Orgagna sandalyesini masadan uzaklaştırarak ayağa kalktı.

«Oyunun bedelini daha sonra kararlaştırabiliriz her halde. Düşünün bay Ashley. Pek vakitimiz kalmadı. Gel Cosima.»

Karısının koltuğundan kalkmasına yardımcı oldu, sonra birlikte yatak odasına girdiler. Kapı arkalarından kapandı ve Ashley George Harlequin'le başbaşa kaldı.

Küçük adam her zamanki sâkin haliyle konyağını yudumluyordu. Solgun gözlerinde şeytan-

ca bir neşenin ışıltıları vardı. Ashley bir sigara yakarak bekledi.

«Sizi uyarmıştım değil mi?»

Gazeteci karşısındakine nefretle baktı.

«Bugüne değin Majestelerinin hükümeti adına bir alay iğrenç şeyin yapıldığını gördüm. Ama bir cinayeti beklemiyordum.»

«Cinayet mi?»

Solgun gözleri neşe parıltılarını yitirdi; çakıl taşları kadar donuklaştılar.

«Kazayı Orgagna karısının suç ortaklığıyla düzenledi, bana da cellâtlık görevi düştü.»

«İnanmam buna.»

«İnanmazsınız tabîî.»

Ashley kendisini bitkin hissediyordu; sabrı tükenmişti artık. Bu insanların hepsi çapraşık sözleri ve karmaşık dolapları ile iğrendiriyorlardı onu. Ne yazık ki ördükleri ağın ilmeklerine takılmıştı bir kere. Kendi kendinden, daha doğrusu onu harekete zorlayan hırstan nasıl kurtulamıyorsa, **onlardan da kurtulmayı** beceremiyordu. Bomba gibi yazı dizisi elinde patlamış, üstüne yığılan yıkıntılar şimdi onu yere çakılı tutuyordu.

George Harlequin onu süzerken soğuk ve ilgisizdi. Zayıf esmer yüzünü, masa örtüsünün üstündeki iri kaslı ellerini inceliyordu. O da çamura batmıştı. İçtenlikle düşündüğü anlarından birinde olsa bunu anlaması güç olmazdı. Ama şimdi bu salonda bir düğün yemeğinin artıklarıyla donanmış masanın önünde uğraşının pis kaçamaklarını düşünmeye mahkum bir profesyoneli oynamak zorundaydı. Kupkuru buz gibi

bir sesle, sözcüklerini tane tane sıralayarak konuştu:

«Orgagna fotokopilerin elinizde olduğunu biliyor.»

«Nasıl?» Ashley kaba etine çuvaldız batırılmış gibi havaya sıçradı. «Tekrarlayın söylediklerinizi!»

«Orgagna fotokopilerin elinizde olduğunu biliyor.»

Ashley sersemlemiş bir halde ağzı bir karış açık ona baktı. Sonra başını arkaya atarak kahkahalarla gülmeye koyuldu. Orgagna'yla Cosima telâşla yatak odasından fırladılar ve üçü birlikte yeterlerinden kımıldamadan, tavanla duvarları süsleyen alçıdan aşk tanrısı kabartmalarında yankılanan bu yalanlayıcı kahkahayı dinlediler.

İki dakika sonra komiser Granforte gelmiş, Ashley'in de gülmesi kesilmişti.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Komiser Granforte'nin ağzı kulaklarındaydı. Ekselâns Orgagna dükünün salonunda elinde bir kadeh iyi tür konyakla bir koltuğa kurulmuş, kendisine yarayabilecek bilgileri aklından geçiriyordu.

Bu bilgiler ona güven veriyordu ama işi küstahlığa vardırmıyacak kadar tecrübeliydi. Görüşmeden kazançlı çıkacağından emindi; biraz saygı, biraz anlayışla kazancını epey arttırabilirdi.

Çürümüş br örgütte görev yaptığı halde, çürümüşlüğü kendisini de sarmasına bir an bile izin vermemişti. Kendi benliğini hiç aldatmamıştı; bu da doğruluğun en yücesiydi. Her insanın bir değeri olduğunu, Granforte'nin değerininse benzerlerinin çoğundan daha yüksek olduğunu biliyordu. Adaleti hiç bir zaman yolundan saptırmamış, ama adaletsizlik İtalyan hukuk düzeninin ağır işleyen çarklarından daha baskın çıkınca bazı şeylere çoğu zaman göz yummak zorunda kalmıştı. Bugüne dek rüşvet almamıştı ama teşekkür borçlu bir yurttaşın ve-

receği ödölü geri çevirmesi için hiç bir neden göremiyordu.

Orgagna, Cosima, Harlequin ve Richard Ashley'in oluşturdukları yarım dairenin ortasında otururken içini bu yüzden engin bir rahatlık duygusu sarmış, sorgusunu yapmacık bir alçak gönüllülükle yürütüyordu.

«Bay Ashley, Ekselanslarıyla eski dostluk bağlarınız olduğunu kabul ediyoruz. (Dük ve düşese dönerek hafifçe eğildi) Bu, öğleden sonra o saatta yolda oluşunuzu, sizin olmayan bir arabayı kullanmanızı hatta arabayı sürüşünüzdeki o canlılığı yeteri kadar açıklığa kavuşturuyor.»

«Olayları sunuş biçiminiz çok güzel.» dedi Ashley.

«Ne yazık ki» diye devam etti Granforte, kadehi tutan elini sallayarak, «kaza kurbanıyla olan ilişkilerinizle ilgili raporlar bizi kaygılandırıyor.»

«Niçin?»

«Her şeyden önce Garofano'yla bazı işler yaptığınızı sanıyorum.»

«Bunu daha önce açıklamıştım.»

«Ne tür işlerdi bunlar?»

«Onu da söylemiştim. Ondan bazı bilgiler satın alıyordum.»

«Ne tür bilgiler?»

«Bir gazetecinin ilgisini çekecek bilgiler.»

«Daha açık konuşamaz mısınız bay Ashley?»

«Hayır.»

«Neden hayır?»

«Mesleğimin ahlâk ilkelerine aykırı olur da ondan.»

Komiser Granforte'nin yüzünde sevimli bir gülümseme belirdi. Bu bilgiye ihtiyacı yoktu; onu başka bilgilerle birlikte belleğine zaten kazımıştı. Kendine pek güvenen şu koca Amerikalı çapkını hırpalamak hoşuna gidiyordu. Böylece Orgagna dükü ve sadakatsız karısının üstünde güçlü bir etki bırakması yararlıydı. Ona besledikleri saygı ne denli artarsa, pazarlık anı gelip çatığında o denli cömert davranmaya hazır olurlardı...

«Öyleyse Garofano'dan satın aldığınız bilgiler gizli türden şeyler olmalı.»

«Doğru.»

«Enzo Garofano hakkında neler biliyorsunuz bay Ashley?»

«Hiç bir şey. Elindeki bazı bilgileri satmak için kendisi buldu beni. Adamla ilgilenmeden sadece olayların doğruluğunu inceledim. İşe yarar şeylerdi. Onları satın almaya hazırdım. Satıcının kimliğini araştırmam gereksizdi o durumda.»

«İzin verirsiniz bay Ashley, onun hakkında bazı bilgileri size ben vereyim. Garofano Napoli belediyesinde memurdur; daha doğrusu memurdu.»

«İlginç.»

«İlginçten de öte, anlamlı ve duruma çok uygun. Bu yüzden çok ciddi bir suçlamayla karşı karşıyayız: Resmî kaynaklı bilgileri ele geçirmek amacıyla bir devlet memurunu satın almaya kalkıştınız.

Ashley soğuk soğuk gülümseyerek başını 'olmadı' anlamında salladı.

«Daha iyisini bulmanız gerek komiser. Satın almak istediğim bilgilerin resmî dosyaların kapsadığı bilgilerle uzaktan yakından ilgisi yok. Öyle olsaydı bile kanıtlayamazdınız bunu. Başka şeyler deneyin.»

«Bay Ashley,» dedi Granforte tumbul parmağını Ashley'e doğrultarak. «Bu bilgilerin bazı belgeler halinde toplandığını da yadsıyor musunuz yoksa?»

«Bunu düşünmedim bile.»

«Bana belgeleri göstermek iyiliğinde bulunur musunuz?»

«Bende değiller.»

«Nasıl olur?»

«Garofano çok yüksek fiyat istedi. Satın almaktan vazgeçtim.»

Komiser tatlı bir sesle:

«Bunun üzerine adamla otelin salonunda birbirinize girdiniz. Epeyce de tartakladınız onu. Bir de, onu ölümle korkuttuğunuzu duyan kişiler var.»

«Kimmiş bunlar?»

«Barmen Roberto. Ne dersiniz?»

«Doğru tamamen gerçek bu.»

«Öyleysee... (Komiser Granforte koltuğuna daha rahatça yerleşti ve konyağının kokusunu zevkle içine çekti.) İşin nereye vardığını görüyorsunuz bay Ashley. Herkesin göz önünde şiddet yöntemlerine baş vuruyorsunuz. Herkesin içinde ölüm tehditleri savuruyorsunuz. Bunu yapmanız için bir nedenin var olduğunu da ka-

bulleniyorsunuz. Bazı belgeleri size satmak istememiş adam. İki saat sonra da dümdüz, ıssız bir yolda onu çığnıyorsunuz. Ve cesedini bana getiriyorsunuz. Belge çantasını da bomboş teslim ediyorsunuz. Ortaya çıkan sonucu görüyorsunuz her halde.»

«Bir saniye komiser,» dedi Orgagna. Öne doğru eğilmiş, bütün kasları gerilmişti.

«Rica ederim Ekselans, bitirmeme izin verin. Ne diyeceğinizi biliyorum. Böyle bir suçlama Ekselansın eşini planlanmış bir cinayete karıştırabilir. Olmaz öyle şey, merak etmeyin.»

«Teşekkür ederim komiser» dedi Orgagna sâkin bir tonda. Kendini yavaşça koltuğuna bıraktı ve yarı açık gözleriyle Granforte'yi süzdü.

«Sonuç olarak bu öğleden sonra olup bitenleri, bay Ashley'le eşinizin hareketlerini, Garofano'nun otelden ayrıldıktan sonra neier yaptığını bütün ayrıntılarıyla gözden geçirmeliyiz ki ölümünün sıradan bir kaza sonucu olduğu açıkça belirlensin. Ayrıca...»

Ashley sözün nereye varacağını merakla beklerken kaskaı kesilmişti. Komiser Granforte ahmağın biri değildi. Çapraşık yollardan giderek gerçeğe doğru yol almaktaydı.

«Belki de bay Ashley'in bize henüz vermediği bazı bilgiler vardır.»

«Size söyleyeceğim başka bir şey yok komiser.»

Granforte etli dudağını ısırđı ve boynunu bükte.

«Soruşturmamıza yardımcı olacak birtakım önerileriniz de mi yok?»

«Var.»

«Söyler misiniz?»

«Adamlarınızı Garofano'nun düşmüş olduğu yere incelemeye yollayın. Belki bu size onun oraya nasıl gidebildiği ve düşüş nedeni hakkında bir fikir verir.»

«Bunu daha önceden düşündük bay Ashley. Ne yazık ki gün ağarmadan önce hiç bir şey yapamıyoruz. Kanımca orada hiç bir iz bulamayacağız ama yine de olasılıkları zorlamaya değer doğrusu.»

Gerçekte söyleyecekleri bu kadarla bitmiyordu.

Banketin üstünde, zeytin ağaçlarının arasında, çevreye yaklaşacak olan her kişiyi tutuklama emri almış iki polis görevlisinin, geçmek bilmeyen zamana söverek beklediğini söyleyebilirdi. Bucağın kadastro planını incelediğinde Garofano'nun düştüğü noktada Orgagna'nın topraklarının son bulunduğunu ortaya çıkardığını da ekleyebilirdi.

Bununla beraber elinde bir iki koz bulundurmayı seven kurnaz bir adamdı o. Koltuğuna kurulmuş, toparlak yüzünde okunan derin saygıyla birinin ona soru yöneltmesini bekliyordu. Atışa başlayan, hiç ummadığı biri, George Harlequin oldu.

«Şey... şu Garofano adındaki adam nerede otururdu?»

«Tepenin üstünde, Sant'Agatada.»

«O zaman adamın otelden ayrıldıktan sonra evine dönmekte olduğunu düşünebiliriz.»

«Bu çok mümkün.»

«Evine yaya döndüğünü var sayabilir miyiz? Yol bana oldukça uzun görünüyor.»

«Otobüse binmesi gerekirdi tabii. Ama otelden ayrıldığı zaman göz önüne alındığı takdirde bir otobüse binebilmesi için iki saat beklemesi zorunluydu. Yaya gitmeye karar vermiş olabilir.»

«O halde Garofano da bay Ashley'le Ekse-lansın izlediği yola çıktı?..»

«Başka yol yok ki Signore.»

«Davranışlarıyla ilgilenen başka kişilerin de onu kolayca izlemeleri olanağı ortaya çıkıyor.»

«Hangi başkaları?»

«Kim olduklarını bilemem» dedi Harlequin omuz silkerek. «Garofano belgeleri bay Ashley'e satmak istemediğine göre başka bir alıcının var olduğunu düşünmemiz sanırım mantık dışı olmaz.»

Komiser soran gözlerle gazeteciye baktı.

«Bay Ashley bize belgelerin niteliğini açıklasa bu noktayı aydınlatmamıza yardımcı olurdu.»

Uzunca bir süre Ashley bu öneriyi düşündü. İlk bakışta çekici görünüyordu. Suçlamalarla, onları çürütmenin ağır yükünü bir çırpıda Orgagna'nın omuzlarına yüklüyordu. Kendisine de fotokopilerin peşine düşebilme özgürlüğünü sağlıyordu. Olay yaratacak yazı dizisini yayınlamasına olanak sağlıyordu. Ancak çok şeyi de raslantıya bırakıyordu: Orgagna'nın baskısı; sorgusu henüz yapılmamış olan Cosima'nın tutumu; rakibine böylesine açık bir üstünlüğü kaptırmayacak kadar kurt bir aracı olan George Harlequin'in tutumunu hesaba katmak gerekliydi. Bir-

den kendini yabancı bir ülkede düzenbazların hançerleri karşısında savunmasız, zayıf ve yapayalnız hissetti.

«Üzgünüm» dedi başını olumsuz anlamda sallayarak, «Ekleyeceğim bir şey yok.»

Orgagna'nın, omuzlarından büyük yük kalkmışcasına derin bir iç geçirdiğini duydu. Cosi-manın ellerinin dizleri üstünde gevşediğini gördü. Harlequin'in umursamaz hareketini yakaladı. Ve gözleri konyağını yudumladıktan sonra ceke-tinin iç cebinde tabakasını araştıran Granforte'ye takıldı. Komiserin toparlak yüzüyle iyilik dolu gözlerinin ardında aklından neler geçirdiğini sor-du kendi kendine. Aradığı cevabın gelmesi uzun sürmedi.

Granforte cebinden tabakasını çıkardı, onu sağ elinin baş parmağıyla işaret parmağı arasında tuttu ve sol elinin parmaklarını koltuğun kenarında tıkırdattı. Sonra gazeteciye döndü:

«Bu durumda Bay Ashley, sizi devlet görevlisini satın almaya teşebbüs ve dikkatsizlik yüzünden adam öldürme suçlarından dolayı tutuklamaktan başka çarem yok. Soruşturmanız sona erince daha ağır suçlamalarla karşı karşıya kalabilirsiniz.»

Ashley aniden durulduğunu, sinirlerinin gevşediğini duydu.

«Göreviniz neyse onu yapmalısınız komiser. Bana da Napoli Amerikan Konsolosuna telefon edebilmem için izninizi istemek ve onunla en kısa zamanda görüşmeyi sağlamak kalıyor.»

Odada buz gibi bir sessizlik hüküm sürüyordu. Komiser Granforte bakışlarını tombul ellerine çevirmişti. Diğer üçüye göz kamaştırıcı avizenin altında meydan okurcasına ayakta bekleyen Ashley'i süzüyordu. Söze Orgagna başladı:

«Komiser?..»

«Efendim Ekselans?»

«İşinizi çok iyi bilen bir memursunuz. Almış olduğunuz kararın doğruluk ve sağgörsünden asla kuşku duymadığımı bilmenizi isterim.»

Granforte bu titizce hazırlanmış gönül okşayıcı sözleri için düke doğru eğilerek teşekkür etti. Orgagna konuşmasını sürdürdü:

«Bununla beraber kazanın soruşturması henüz tamamlanmadı ve bildiğiniz gibi yabancı uyruklu kişilerin davalarında diplomatik ve hukukî düzeyde birçok sorun çıkar ortaya. Bay Ashley dünyaca ünlü bir muhabirdir. Üstelik eşimle benim yakın arkadaşımızdır. Sözün kısası sizden ricam şu olacak: Soruşturmanız süresince Bay Ashley'i benim gözetimime bırakın.»

Granforte duygularını açığa vurmuyordu ama sevinçten uçuyordu. Bu pazarlığın başlangıcıydı. Fiyatı sonra, çok daha sonra, değişik tokuşa yarayacak kanıtları ele geçirince konuşurlardı. Bir an kararsızmış gibi duraksadı.

«Bunu Ekselans'tan ben de rica edecektim.» dedi, «Sadece göz önünde bulunduramamız gereken sorunlar var.»

«Onları birlikte gözden geçirebiliriz» dedi Orgagna yumuşak bir sesle.

«Her şeyden önce Garofano bu kentin yerlisiydi. Halk adaletin yerine gelmesini isteyecektir. Onu öldüren adamın burada, otelde onur misafiri olarak kalması çok kötü bir etki uyandırır. Birçok olaya yol açabilir. Bu ülkenin insanlarının düşüncelerini bilirsiniz... bu tür olayları yargılamadaki ilkeliliklerini...»

«Bunu önceden düşündüm. Ben şunu öneriyorum: Bay Ashley Sorrente'de kalacağı süreyi villamda geçirsin; bildiğiniz gibi ben de seçimler bitinceye kadar orada bulunacağım. Bay Ashley'in dış dünyayla ilişkisi büsbütün kesilecek ve siz arzuladığınız zaman gelip onunla görüşebileceksiniz.»

«Ekselans ağır bir sorumluluğu yükleniyorsunuz.»

«Arkadaşlık söz konusu olunca hiç bir sorumluluk ağır değildir.»

Granforte hafifçe eğildi ve otuz iki dişini göstererek sırttıktan sonra gazeteciye döndü:

«Bu öneriye siz ne dersiniz Bay Ashley?»

«İşime gelir doğrusu.»

«Bu arada kefil göstererek salıverilmiş bir tutuklu olduğunuzu aklınızdan çıkarmamalısınız.»

«Anlıyorum.»

«Teşekkür ederim.»

Granforte Orgagna'ya döndü, sırttı ve konuşmasını sürdürdü:

«Şimdi Ekselans, birkaç dakikanızı bana ayırabilerseniz, eşinizin açıklamalarını dinlemek istiyorum. Sizin yanınızda kendisini çok daha rahat hissedeceğine inanıyorum.»

«İsterseniz yandaki odaya geçelim. Harlequin, Ashley... Niçin birer konyak daha almıyorsunuz?»

Cosima ve Granforte'nin önünde yatak odasına yöneldi. Kapı arkalarından kapandı ve birkaç saniye sonra sesleri anlaşılmaz bir fısıltı halinde duyulmaya başladı.

Harlequin iki balon kadehi aldı, servis arabasının üstündeki lambada özenle ısıttı, ikisini de yarıya kadar konyakla doldurdu ve birini gazeteciye uzattı. Sonra birlikte, alkolün kokusunu ciğerlerine çekmek ve ilk yudumu kendinden geçercesine sindirmekten oluşan her zamanki törene geçtiler.

«Böylesine güçlü olabileceğinizi ummuyordum Ashley,» dedi Harlequin kuru bir sesle.

Gazeteci ona düşmanca baktı.

«Rica ederim yeter bu dalkavukluk. Çok çetin bir gün geçirdiğimi biliyorsunuz. Yorgunum.»

«Ben de bundan söz ediyorum ya. Bu işin kurtlarıyla boğuşunuz ve çok iyi sıyrılmayı becerdiniz.»

«Kimden yanasınız Harlequin?»

«Sevgili dostum;» diye atıldı ufak tefek İngiliz safça gözlerini açarak. «Kimedен yana değilim ben. Hükümetim yalnız seçim sonuçlarıyla ilgileniyor, o kadar.»

«Orgagna'yla da ilgileniyorlar.»

«Doğru ama değer yargılarımız oldukça değişken olduğundan...»

«Tanrım sen bana sabır ver!»

Ashley topuklarının üstünde geriye döne-

rek pencereye gitti. Pencerenin elik pervazına dayanıp koyun öte tarafına birikmiş balıkçı teknelerinin fenerlerine daldı gitti. Durgun havada salonun müziği uzaktan uzağa ona kadar ulaşıyordu. Başından ayak tırnağına kadar her yanı sızlıyordu; yüzünün derisi gerilmiş, kurumuştu. Gözlerini yumarak birkaç saniye kendini gece ve özlemleri dile getiren müziğin büyüsüne bıraktı. Ansızın yanıbaşında yine o anlamsız sesi duydu.

«Ashley, bir **cevap** arıyorsanız ben vereyim. Cinayet İngiltere’de modası çoktan geçmiş bir yöntemdir. **Hırsızlığı matematiksel** bir kesinlikle yapıldığında kabulleniriz ama cinayet midemizi bulandırır.»

«Ashley doğruldu ve ufak tefek ajana tepeden baktı.»

«Siz de inanıyorsunuz yleyse Orgagna’nın...»

«Kanıtlayamadığım hiç bir şeye inanmam,» dedi Harlequin bıkkın bir sesle «Sadece bir ilkemizi söylüyorum: bunu aklınızda tutmanızın belki bir yararı olur. şunu diyecektim...»

«Efendim?»

«Fotokopiler sizde mi?»

«Allah belanızı versin.» diye haykırdı Ashley ve yeniden pervaza dayandı.

Bu herifler her zaman aynıydı. Acıma, içtenlik duygularından yoksundular. Zırhınızda ufacık bir kusur gördükleri an hanerlerini kalbinizin tam ortasına saplamaktan ekinmezlerdi. Böylelerine güvenini büsbütün yitirmişti şimdi.

«Sizde değillerse» dedi Harlequin sesini al-

çaltarak «Orgagna bunu öğrenmesin. Ona karşı tek silahınız bu fotokopiler.»

Ashley ses çıkarmadı. Yorgunluk onu bitirmişti, bu boğucu yardımseverlik havası onu iğrendiriyordu. Harlequin kalın yün halının üstünde sessiz adımlarla uzaklaştı. Biraz sonra kapı açılıp kapandı. Ashley başını kaldırdığında kendini odada yalnız, yitik, perişan, dükün görkemli akşam yemeğinin artıklarına bakar buldu.

Camlı kapıyı açarak balkona çıktı. Hava çok durgundu. Dalgaların ağır, yumuşacık şırıltısını, şimdi daha da yakından gelen dans ezgilerini duyuyordu: gitarlar kemanların tiz müziğine eşlik etmekteydi. Napoli'nin ışıklarıyla balıkçıların fenerleri, dalgakıranın gerisinde esen rüzgârın yanyana yığıldığı teknelerin yelken direkleri, yalıyarın kıyısındaki villalar ve burunda, ay ışığı altında turistlerin yemeklerini yediği, bembeyaz pırıl pırıl dişli, adımları sessiz garsonların çalıştığı lokantalar... hepsi gözlerinin önündeydi. Sıra sıra uzanan dar gezi yollarında, portakal ağaçlarının altında, az sonra ılık kumların üstünde ya da yalıyarların altındaki oyuklarda sürdürülecek sevişmelerin ilk adımları atılıyordu.

Oralarda, bir insanın ölürcesine çabalayarak ulaşmayı istediği, ama zavallı, işsiz güçsüz ve sorumsuzların Tanrıya en ufak bir şükran borcu duymaksızın elde ettikleri şeylerin hepsi vardı. Bunlar şimdi kendisinin ulaşamayacağı bir yerdeydi, çünkü o doymak bilmeyen hırsı onu çok ileri gitmeye zorlamış, merakı onu bir başkasının günah artıklarını eşelemeye itmiş, birden uyanan eski bir tutku onu felakete sürüklemişti.

Cosa fare? Ne yapabilirdi?

Başka kişilerin şimdi yeni kaderinin yolunu çizmesini beklerken pişmanlık duymaktan gayri hiç bir şey.

Kralın şarabından içen, kralın baş ağrısını çeker; ve kral eğer onu ağrıdan kurtarmak için kafasını kestirmeye karar vermezse mutlu saymalıdır kendini.

Bu tür işlerde yardımcı bulunmaz, he'le hele bir dost hiç bulunmaz. Sadece çıkarlar vardır. Müdür beyimiz gerçeği değil, büyük tiraj ister. Yazı işleri müdürü belgeyi ne yapsın, onun istediği koca koca başlıklardır. Meslekdaşlar böylesi gözüpekliklerden hoşlanmaz, 'tanıdıklar' öyle patlayıcı bilgilerle oynamanın tehlikesini iyi bildiklerinden tedbirlerini alırlar. Böylece başkalarından daha dürüst olduğunuzu, meslek hayatınızı, ülküsünü yaymayı başarmış bir havari gibi sona erdirebileceğinizi kanıtlama isteğinin dürtüsüyle başbaşa, yapayalnız kalırsınız. Bu arada havarilerin sonunda çarmıha gerildiklerini, hainlerin sizi ölüme yollamadan önce yemeği, içkisi ve güzel kadını bol hoş bir gece geçirtebileceklerini aklınıza getirmezsınız. Bir kahramanın doğması için gereken tüm bir yaşam süresi ya da bir mucizenin yanında yirmi yıllık gazeteciliğinizle çömezlik süresini doldurmuş bile sayılmazsınız gerçekte.

Sonunda bu yalnızlık uçurumunda, kafanızda bir sürü tatsız düşünceyle, cehennemle cennet arasında bulursunuz kendinizi.

Bozgununu düşünürken acı acı gülüyordu. Bir sigara yaktı; çektiği duman zehir gibi ya-

yıldı ağzına. Sigarayı parmaklığın üstünden boşluğa fırlattı, kırmızı ışık noktasının döne döne uzaklaşmasını ve aşağıda oynayan gri sularda kayboluşunu izledi.

O anda kulağına hıçkırık sesleri geldi. Ses çok boğuk olduğu halde, bu saatte ve böyle bir yerde olağanüstü bir şey olduğundan Ashley onu müzik ve denizin sesinden daha belirlice duydu. Bir kâdının umutsuz hıçkırıklarına benziyordu.

Gözlerini balkonda gezdirdi. Dışarıdaki gök ve deniz görünümüne camlı kapılarla açılan bir düzine kadar oda vardı. Dört tanesinden ışık sızıyordu: Az önce kendisinin bulunduğu salon, Cosima'yla Orgagna'nın Granforte'yle birlikte kapandıkları yatak odası, uzaklarda bir oda, bir de balkonun en ucundaki oda.

Nedenini kavrayamadığı bir dürtüyle —belki de sıkıntısından bir an olsun kurtulmak amacıyla— balkonun ucuna doğru sessiz ve ağır adımlarla yürüdü. Camlı kapı aralık duruyordu ama perdeler çekilmişti. Daracık perde aralığından içerisini görebileceği bir yerde durdu.

Aralıktan parlak renkli bir pikeyle örtülü yatak ve onun üstüne bir oyuncak bebek gibi uzanmış, iki gözü iki çeşme genç bir kadın gözüküyordu. Sarı saçları darmadağınikti ve şiddetli hıçkırıklarla omuzları sarsılıyordu. Yüzünü buruş buruş olmuş yastığa gömmüştü. Ama yine de tanıdı Onu; öğle yemeğinin tatlı mankeni, akşam yemeğinin üzgün ve düşman bakışlı güzeli Elena Carrese'ydi.

Perdeyi kaldırıp odaya girdi ve iki adımda

yatağın önüne geldi. Kadının yanına oturduktan sonra elini omuzuna koydu. Kadın birden doğruldu ve dehşet dolu gözlerini ona dikti. Üzüntü yüzünü çok çirkinleştirmişti.

«Defolun buradan» diye tısladı korkudan kıılan sesiyle «Hemen çıkın bu odadan!»

Ashley bir çocuğu yatıştırır gibi omuzlarını hafifçe okyaşarak gülümsedi ama beriki omuzundaki eli itti ve iğrendiğini gösteren bir hareketle ondan uzaklaştı.

«Ağladığınızı duydum. Bu yüzden odanıza girmek cüretinde bulundum. Dertlerinizi paylaşmak, size yardımcı olmak isterdim.»

«Hemen çekip gitmezseniz bağıracağım.»

Konuşarak yatıştırılamayacak bir paniğin pencesindeydi. Gazetecinin zor kullanmaktan başka çıkar yolu yoktu. Yataktan kalkıp yavaşça camlı kapıya yürüdü. Kadın bu kolay elde edilmiş zaferden şaşkın, kuşku ve merakla onu izliyordu. Ashley durdu ve arkaya döndü.

«Bu gece benimle kahve içmeye söz vermiştiniz. Öğleyin beni sevimli buluyordunuz. Akşam yemeğindeyse nefret eder gibiydiniz. Bu değişikliğin nedeni ne? Niye ağlıyorsunuz?»

Kadın elini suçlarcasına ona doğru kaldırdı. Sonra da gözleri evinden fırlamış, yüz çizgileri karışmış çılgın bir halde haykırmaya koyuldu.

«Onu siz öldürdünüz. Siz ve orospunuz. Ruhunun kurtuluşu için son duasını yapmasına zaman bile bırakmadan kıydınız ona. Bir iki kâğıt parçası için öldürdünüz ve...»

Sesi gitgide yükselerek tiz bir çığlığa dö-

nüştü. Ashley bir sıçrayışta yatağın ayak ucuna geldi ve kadının önce bir yanağını sonra da ötekini olanca gücüyle tokatladı. Elena haykır-mayı bıraktı ve yatağa yığılarak boğulurcasına hıçkırmaya başladı. Neden sonra Ashley ısrarlı bir sesle, soluğu kesilmeden bir sözcük ya da bir cümlemin aralarındaki bu yabanıl korku du-varını yarabileceği umuduyla konuşmaya ko-yuldu.

«Bunları size Orgagna anlattı değil mi? Si-zi bana karşı silah olarak kullanmak amacıyla, benden nefret edesiniz diye anlattı. Ama size yalan söyledi. Arabayı ben sürüyordum; karı-sıyla gezmeye de çıktık. Fakat Garofano'nun ölü-müyle ilgim yok benim. Onu öldürten Orgagna'dır. Onu toprak çıkıntının üstünden arabanın te-kerlekleri arasına o ittirdi. Çarpmamaya çalış-tım. Az kalsın arabayı uçuruma yuvarlıyordum. Ne yazık ki çok hızlı gidiyordum... Bana inan-malısınız; bu hem sizin hem benim çıkarıma olur. Onu ben öldürmedim. Bu işi Orgagna dü-zenledi, çünkü Garofano'nun elde ettiği belgeleri bulmak istiyordu, tehlikeli belgelerdi onlar. Ba-na biraz zaman bırakın, size bütün olayı açıkla-yacağım. Tanrı aşkına biraz zaman bırakın.»

Bir an kazandığını sandı. Kadın ağlamasını kesmişti. Kafasını toplamaya çalışarak bir kaç sa-niye öylece yüzükoyun yattı. Yüzünü yatak ör-tüsünün ucuyla sildi. Sonra kalçalarının üstün-de doğrularak Ashley'e baktı.

Gözlerinde soğuk, hesaplı bir nefret okunu-yordu. Bile isteye yavaşça, renkli ve bol sövgü-lü Napoli deyişiyle ona beddua etmeye koyuldu.

«Erkekliğin kurusun ve kadınların iliklerine kadar çürüsünler inşallah! Çocukların cüce doğsun, kızların kısır olsunlar. Ölümün günah içinde olsun ki sonsuza dek cehennemde kavrulasın, çünkü sen kardeşimi öldürdün.»

«Kardeşiniz mi?» dedi gazeteci belli belirsiz bir sesle ve sersemlemiş bir halde kadına bakakaldı. «Kardeşiniz ha?»

Yavaş adımlarla camlı kapıya yürüdü, perdeleri aralayıp gecenin temiz havasına çıktı. Elena hâlâ yatağında oturuyor, eski ve kökü belirsiz bir halkın kendine özgü ilenmelerini sıralıyor, ailesine ölümü getiren adama Tanrıdan bela ve felâket diliyordu.

Bir kâbustan çıkmış gibi, nereye bastığını bilmeden, benliğini saran büyük şaşkınlığın pençesinde, ıslıl ıslıl yanan salona döndü. Orgagna dükü ve düşesi onu beklemekteydiler.

ALTINCI BÖLÜM

Görünüşe göre komiser Granforte Cosima'nın ifadesini dinledikten sonra gitmişti. Ekselanslarının villaya gidişlerini ertesi sabaha kadar ertelemelerini önerme iyiliğinde bulunmuştu. Otorite budalası olmayan, doğuştan ince, iyi bir adamdı. Bu işle onun gibi birinin ilgilenmesi hepsi için güzel bir rastlantıydı. Önlerinde çözümlenmesi gereken bir sürü sorun vardı ama hiç olmazsa şimdilik halkın olayı duymasının önüne geçmişlerdi. El birliği, içtenlik ve ciddilikle belki de her şey yoluna...

Vittorio Orgagna söylevini acımasızca, gönül okşayıcı sesiyle sürdürürken Ashley ayakta sallanıyor, sözleri sanki kalın yünden bir örtünün altından duyuyordu.

«...Bazı noktalarda sizinle hâlâ anlaşılamadık bay Ashley. Ama bu geceki anlayışlı tutumunuz beni, birbirimizi daha yakından tanıyınca, kesin bir anlaşmaya varacağımız konusunda umutlandırıyor.»

Ashley başını bir robot gibi salladı.

«Tabii, kuşkusuz.»

Anlaşmazlık konusu... Anlayışlı tutum... Anlaşma... Bu belirsiz sözcükler yan yana konup toplanınca sonuç koca bir yalan oluyordu. Bu saatte ona anlamlı gelen sadece uyku ve dinlenmek sözcükleriydi.

«Villamda daha senli benli, içtenlik dolu bir hava içinde daha uzun konuşma olanağını bulacağız...»

Konuşmak... Konuşmak... Konuşmak... Ashley'in kafasının içi arı kovanına dönüştü. Karanlık ve sessizlik istiyordu. Düşünebileceği, gücünü toparlayabileceği zamanı gereksiniyordu.

«Bugünlük çok konuştuk, hem de fazlasıyla konuştuk.» dedi birden. «Yatmaya gidiyorum. İyi geceler Cosima.»

«İyi geceler Richard.» Sesi zayıf ve uzaktan geliyor gibiydi.

Orgagna Ashley'in koluna girerek onu dostça kapıya kadar götürdü.

«İyi uykular sevgili dostum.»

«İyi geceler Orgagna.»

Kapının arkasından kapandığını duyunca koridoru yavaşça **geçti** ve odasına çıkan mermer merdiveni tırmandı. Bezgin bir hareketle cebinden anahtarını çıkardı, kapıyı açtı ve içeriye girdi. Girmesiyle de olduğu yerde taş gibi donakaldı.

Komiser Granforte bir koltuğa kurulmuş, Orgagna olayının daktiloya çekilmiş kopyaları dizlerinin üstünde, viskisini yudumluyordu.

Yorgunluk ve içini kemiren öfkeyle Ashley gözlerini ona dikti ve tek söz söylemeden masaya gitti. Bir kadehe bolca içki doldurdu ve

bir yudumda boşalttı. Sonra kadehine yeniden viski doldurdu, biraz su ekledi. kadehi baş ucu masasının üstüne bırakıp yatağa serildi. Ellerini ensesinde birleştirerek gözlerini tavana dikti.

Granforte geniş bir hoşgörülle onu izliyordu.

«Yorgun musunuz dostum?»

«Ölü gibiyim.»

«Bir zanlı yorgun ve sinirden bitkin olduğun an onu sorguya çekmenin tam zamanıdır diye öğretmişlerdi bize.»

Ashley gözlerini yumdu. Viskinin yakıcı sıcaklığını mide boşluğunda duyuyordu. Biraz sonra vücudunun her yerine, bitkin kaslarında emilip zonklayan beynini uyuşturarak yayılacak ve onu rahata kavuşturacaktı. Granforte'yle tartışmayı canı hiç çekmiyordu. Komiser onu soluğu kesilinceye dek sorguya çekse de hiç bir cevap alamıyacaktı nasılsa. Canını fazla sıkacak olsa Ashley onu kapı dışarı edecek ve arkasından kilidi vuracaktı... Komiser sevimli ve yatıştırıcı bir tonda söze başladı:

«Yine de akıllı, olgunluk çağına ermiş tecrübeli biriyle konuşacağı zaman öğretilenleri bir yana bırakmak, saygılı ve incelikli davranmak yeğdir. Sizi sabaha kadar da hırpalasam gerçeğe bir adım yaklaşılamıyacağımı çok iyi biliyorum.»

«Gerçekten çok akıllısınız komser.» diye mırıldandı Ashley.

Bir dirseğinin üzerinde doğruldu, bir yudum viski aldı ve yeniden boylu boyunca uzandı.

Biz aşağıda konuşurken adamlarımdan

birine odanızı arattım. Benim ilgimi çekecek hiç bir şey bulmadı... bunun dışında. (Açık duran yazı dizisini sıvazladı.) İngilizce'yi bu yazıları okuyup anlayacak kadar iyi bilirim.»

«Sizin aradığınız bu değil, biliyorsunuz» dedi Ashley umursamadan.

«Değil doğru ama bunlar bana sizin ne aradığınız hakkında fikir verdi. Bazı yerlerde boşluklar ve yanlarında şöyle notlar göze çarpıyor: '1 no.'lu fotokopi konacak' '2 no.'lu fotokopi konacak' vb. Bu belgenin bende kalmasını istiyorum.»

«İstesem de istemesem de alacaksınız onu» dedi Ashley. «Zaten Roma'da» gazetemin bürosunda iki kopyası duruyor.»

«Ve şu anda orada yazının yayınlanması için son belgelerin gelmesi bekleniyor öyle mi?»

«Doğru. Şimdi lütfen gidin ve uyumama izin verin.»

«Şantaj çok iğrenç bir şeydir» dedi komiser Granforte.

Ashley bir anda yatağından fırladı ve:

«Ne şantajı?» diye parladı. «Bu hikâyeyle Orgagna'ya şantaj mı yapacağıma inanıyorsunuz?»

«Bunun olasılığı büyük, bay Ashley.»

Komiser elini kaldırarak kendini şiddetle savunmak üzere ağzını açan Ashley'in konuşmasını önledi.

«Düşün biraz. Çok zengin ve erkli bir italyan soylusu niçin, bu belgenin de açığa koyduğu gibi, onun yıkımını sağlamaya çalışan Amerikalı bir gazetecinin dostuymuş gibi davransın? Karısı-

nın aşığı olan bir adama neden arka çıksın ve ona evinin kapılarını açsın?»

«Böyle şeyler söylemeye hakkınız yok.»

«Öyle mi bay Ashley?» diye sordu Granforte alayla gülümsüyerek. «İl Deserto'ya aşıkların en çok sevdikleri yere arabayla gittiğinizi siz ağzınızla söylediniz. Yine sizin ağzınızdan orada yaklaşık olarak iki saat kaldığınızı duydum. Adamlarım eski kilise yönünde tekerlek izlerine rastladılar. (Gece ışıklarının altında gördüklerini kabul ediyorum). Bahçede otlar çok anlamlı bir alan boyunca yatmış ve kınılmışlar. Ne düşünmemi istersiniz? Başka bir açıklama yapabilir misiniz bana?»

Ashley inatla başını salladı.

«Ne onun karısının dostu olduğumdan şantaj yapıyorum, ne de katilim ben.»

«Hem katil hem şantajcı olmanız için yeterli nedenleriniz var.»

«Yok.»

«Var ama bay Ashley. Cinayet size Orgagna'nın hem servetini hem de karısını kazandırabilecek olan belgeleri sağlıyor.»

«Ağzınızdan çıkanı kulağınız duyuyor mu? Cosima'yı bu cinayete suç ortaklığı etmekle suçluyorsunuz.»

«Bu olasılığı da göz önüne aldım.» dedi komiser soğuk bir sesle.

Ashley öne eğildi, başını ellerinin arasına aldı ve uzun uzun içini çekti. Yenilmişti, bunu biliyordu; ne tarafına dönse kazılmış kuyular, kurulu ökselerle karşılaşıyordu. Bir an Granforte'ye tüm gerçeği açıklamak ve her şeyi ona bı-

rakmak geldi içinden.. Ama bu düşünce aklına gelir gelmez de bunun bir işe yaramıyacağını anladı. O andan başlayarak söyleyeceği her söz kendisine karşı kullanılmak üzere saptırılacaktı. En iyisi tuzaklarla dolu bu yolu izleyip sonunda biraz ışık görmeyi ummaktı. Bitkin bir halde, karşısında duran komisere gülümsedi.

«Beni hemen tutuklayacak mısınız Granforte?»

Komiser bu soruyu oldukça garipsedi.

«İsteğiniz bu mu bay Ashley?»

«Öyle yorgunum ki her şey vız geliyor artık.»

Bütün gece boyunca o ana kadar bundan daha gerçek —ve daha acı— bir söz söylememişti.

Granforte başını olumsuz anlamda salladı.

«Sizi görmeyi gereksindiğim zaman nerede bulacağımı biliyorum dostum. İyi geceler, renkli düşler dilerim.»

Komiser ayağa kalktı, kadehte kalan viskiyi midesine boşalttı, üniformasını tamamlayan kepiyi yana yatırarak giydi ve yazı dizisini koltuğuna sıkıştırarak odadan çıktı.

Richard Ashley dağınık yatağın üstünde, giysilerini çıkarmadan, gözlerini tavanda bir noktaya dikip öylece uzanmış kaldı bir süre. Sonunda şeytanca sorulardan ve ona eziyet edenlerin vızıltılı seslerinden yakasını sıyırmış, yalnız kalmıştı. Artık biraz olsun düşünebilir ve bilmece-nin ayrı ayrı parçalarını yerlerine koymaya çalışabilirdi.

En önemli parça, ötekilerin hepsini çevresinde birleştirecek gerçek şuydu: Orgagna'nın sekreter ve metresi, Elena Carrese, Garofano'nun kızkardeşiydi. Adların benzeşmeyişinin hiç bir önemi yoktu. İsteyen herkes ad değiştirebilirdi. (Aslında Garofano'nun bunu niçin yaptığını ve İtalya'da sosyal yaşamın en basit işleri için bile bir yığın belge ile uğraşmak gerekirken bu işi nasıl başardığını öğrenmek ilginç olurdu.)

Daha önemlisi de vardı: bu gerçek fotokopilerle asıllarının kaynağını da ortaya çıkarıyordu. Patronun sekreteri aynı zamanda metresi de olursa en gizli dosyaları da elinin altında bulundururdu.

Ama bir kadın niçin beraber yaşadığı erkeğin yıkımını sağlamaya çalışsındı? Kıskançlık yüzünden mi? Orgagna'nın özel hayat öyküsü onun acımasız ve şıpsevdi bir çapkın olduğunu gösteriyordu. Seçimlerin yaklaştığı şu günlerde, dinsel eğilimleri güçlü insanların ülkesinde bakan olmayı amaç edindiğine göre göze batan bir ilişkiyi kesmenin doğru olacağı yargısına varmıştı belki de. Tullio Riccioli'nin akşam yemeğine davetli oluşunun nedeni de böylece açıklanabilirdi. Derebeylik ilkeleri sırasını savmış metreslere koca bulunmasını şart koşardı; doğrusu işsizliğin kol gezdiği bir İtalya'da ıskartaya ayrılmış bir kızın dolgunca bir drahoması olursa isteklileri de eksik olmazdı.

İlk bakışta bu varsayım geçerlilik kazanıyordu. Ama genç kadının ne gazeteciye olan tiksintisini, ne de sevgilisinin suçluluğunu kabul etmeyişini açıklamaya yetiyordu. Orgagna'nın

bu konuda da yalan söyleyebileceği hesaba katılmadığı taktirde tabî.

Kadınların zayıf noktalarını çok iyi bilen zeki bir adamdı.

Villaya yerleştiklerinde, Ashley belki de Elena Carrese ile uzun uzun konuşma fırsatını bulur ve bir düşmanını dost edinmeyi başarırdı.

Sonra Cosima'yı, eski günlerde sevgilisi olan haini düşündü. Onun yanında sorguya çekilmediğini ve karakolda kendisinin kazanın nasıl olduğunu açıklayan ifadesi hakkında kadına bilgi verilmediğini hatırladı. Açıklamalarını yatak odasının güven dolu havası içinde, kocasının yanında yapmıştı. Fırsattan yararlanıp ona yine ihanet edip etmediğini, kocasının ve kendi adının temize çıkması için onu yalancılıkla suçlayıp suçlamadığını merak ediyordu. Bu varsayım gerçeğe çok yakın gözüküyordu.

Ondan sonra sıra George Harlequin'e geldi. Bu durgun sesli, solgun gözlü adam hükümeti tarafından gözlemcilikle görevlendirilmiş bir profesyoneldi. Facialardan uzak, tutkulara karşı duygusuz, gerçeğe ise hiç önem vermeden sadece yararlı olanla ilgileniyordu. En azından bunu mertçe kabullenecek kadar açık yüreklilik göstermişti. Bu tür bir insanla nasıl alışverişe girebileceği belliydi... Güvenip güvenemeyeceği ayrı bir sorundu.

Granforte'ye gelince, onun durumu bambaşkaydı. O bu çarkın bir parçasıydı; Orgagna'nın ihsan ve başarı çarkının.

Ashley gözlerini yumdu ve uykuya daldı. Biraz sonra kendini bir kâbus âleminin ortasında

buldu: Cosima onu dik bir yalıyarın tepesinden çağırıyor, aşağıda dalgalar, yüzü Orgagna dükü V. Horio'ya benzeyen bir cesedi sürüklüyordu.

Uyandığı zaman gün çoktan ağarmıştı ama vücudu baştan ayağa uyuşukluk ve ağrı içindeydi. Gece giysileri bulaşık bezine dönmüştü, ağzında fazla alkol ve sigaranın bıraktığı zehir gibi bir tad vardı. Koridordan hizmetçilerin sessiz adımlarıyla elektrikli süpürgelerin homurtusu kulağına geliyordu.

Kalktı gözlerini oğuşturdu, pencereye giderek perdeleri baştan başa açtı. Güneşin parlak ışığı gözlerini kamaştırdı. Sabahın bu saatinde denize girenler onun derin yılgınlığıyla alay edercesine çığlıklar koparıyorlardı. Saatına baktı: yediye yirmi vardı. Orgagna ailesi villaya gidiş hazırlıklarına başlamadan öldürülecek iki üç saati daha vardı.

Üstündekileri çıkardıktan sonra traş olmak için banyoya girdi. Aynada kendisine bakan yüzü yorgunluktan balon gibi şişmişti, teni griye çalıyordu. Gözlerinin altında mor halkalar oluşmuştu ve ağzının kenarlarındaki kırışıklıklar her zamankinden daha belirgindiler. Çenesi dimdik ve sert çıkan sakalı yüzünden diken diken; elmacık kemiklerinin yanındaki saçları kıra çalıyordu artık; ona apaçık, kabaca gençliğini yitirdiğini ve yaşlılık çağının hiç de iyi şeyler vaad etmediğini hatırlatıyorlardı.

Yüzünü buruşturdu ve yanaklarını sabunlamaya koyuldu. Tıraşını bitirince deriyi ge-

ren ve yanaklarına biraz renk getiren bir losyonla yüzünü iyice ovdu. İyice yıkanıp, bol kahveli bir kahvaltı ettikten sonra Richard Ashley eski Richard Ashley demekti artık.

Yine de tam anlamıyla değil: Granforte onu istediği anda tutuklayabilirdi; Vittorio Orgagna'nın ona sunacağı başka hak iddiaları vardı; bir de, söz verdiği bir yazı dizisini zamanında veremiyen bir basın muhabirine, ona ücretini veren gazete bürosu hatırı sayılır bir borç yazardı. Her şeye rağmen yaşıyordu ya; oysa Garofano ölmüştü: bu küçük üstünlükten dolayı haline şükretmeliydi.

Kaslı vücudunu havlusuyla kurulayıp kısa saçlı başını ovarken, henüz özgür bir insan olarak bulunduğu bu otelden ayrılıp bir tutuklu gibi yaşayacağı Orgagna'nın villasına kapanmadan önce bazı şeyler yapması gerekir miydi diye sordu kendi kendine. Bürosuna telefon edip başına nasıl bir bela sardığını söylemeyi düşündü önce; ve hemen vazgeçti bundan. Haber toplama araçlarının iyi çalışmasından çok yayınlanacak olan yazıları dert edinen müdürü Hansen'e hiç güvenemezdi. Garip şeylere özenen insanları sevmezdi, aldıkları konunun üstesinden gelemiyen gazetecileriye daha da az severdi. Ters zamanına rastgelirse, pekâlâ her şeyi bırakıp Roma'ya dönmesini ve yanlışlıklarının hesabını vermesini bir muhabirinden istiyebilirdi.

Üstelik fotokopilerin yok olduğunu bir öğrense, American Express'e yatırılan paranın geri çekilmesine karar verebilirdi, oysa Ashley bu

parayı zamanı gelince kullanmak amacındaydı. Yazıhane açılır açılmaz iki bin doları çekmeyi düşündü; böylelikle kahvaltıdan sonra yapacak bir işi olurdu.

Telefonun zili çalmaya başladığında yarı giyinikti. Alıcıyı yerinden kaldırıp «Pronto!» dedikten sonra telefonun öteki ucunda Harlequin'in sesini duydu.

«Ashley, sizi bu erken saatta aradığım için özür dilerim.»

«Uyanıktım. Giyiniyordum şimdi.»

«Bu sabah gidiyorsunuz. Sizinle baş başa görüşmek istiyordum.»

«Olur. Kahvaltıyı birlikte edelim.»

«Memnuniyetle. Nerede olsun?»

«Odama çıkın. Balkonda ederiz kahvaltımızı.»

«Oldu dostum. Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?»

«Oldukça kötü. İlginize teşekkür ederim.»

Harlequin bir kahkaha savurdu ve telefonu kapadı. Ashley alıcıyı yerine bırakarak giyinmesini bitirdi. Sonra telefonla iki kahvaltı ısmarladı ve George Harlequin'in gelmesini beklerken düşünceye dalarak bir sigara tüttürdü.

Ufak tefek adam canlı ve telâşlı görünüyordu. Yavan konulardan söz ederek birinci kahvesini bitirdi ve kahvaltısını yeryüzünde bundan daha önemli bir şey yokmuşçasına bitirdi. Sonra koltuğuna yaslandı ve küçücük bir ekmek parçasını yerken boğulmaktan korkuyormuş gibi didik didik eden ev sahibine baktı.

«Size karşı açık yürekli olmaya karar verdim Ashley.»

«Ya! Ilginç.» diye homurdandı gazeteci duygusuzca. «Nedenini sorabilir miyim?»

«Böylesinin daha yararlı olacağına inanıyorum.»

Ashley Harlequin'in gözlerinin içine baktı ama o solgun gözlerde en ufak bir alay izi bulamadı.

«Kime yarar getirecek?»

«İkimize de.»

Gazeteci ekmek parçasının artıklarını avucunun içinde toplayıp parmaklığın üstünden aşağıya attı.

«Açık yürekliliğinizin derecesini bana göstererseniz iyi olacak.»

«Bunu istemek hakkınız.»

Harlequin koltuğunu güneşe boğulmuş denizi görecektir şekilde düzeltti: Beyaz bir yat Napoli limanına doğru yavaşça yol almaktaydı.

«Garofano'nun öldürülmüş olduğuna sizin kadar ben de inanıyorum.» diye devam etti tek düze sesiyle.

Sonra Ashley'in dikkatli ve ısrarlı bakışları altında bir an duraksadı ve ekledi:

«Fakat katilin kimliği hakkında henüz kararsızım: Siz mi, Orgagna mı?»

Gazeteci sesini çıkarmadı. Gerçekten açık yüreklilikle yapılmış olan bu açıklama ona yeni bir şey öğretmiyordu.

«İçinde bulunduğum durum çok garip.» diye yeniden söze başladı Harlequin. «Suçlu sizseniz çok memnun olacağım, böylece bir reza-

let ya da uygunsuz açıklamalardan kaygı duymaksızın hükümetim hesabına ustalıkla bir siyasal dolap çevirme özgürlüğüne kavuşuyorum. Bunu iyice anlıyorsunuz değil mi?»

Tatlı bir saflıkla gülümsedi ama Ashley oralı olmadı. Bu çocuk yüzlü küçük adam buz gibi soğuk olmakla birlikte saf gerçeği açıkça söylüyordu.

«Evet, anlıyorum.»

«Öte yandan, eğer bu cinayeti Orgagna kendisini yıkabilecek kanıtları yoketmek amacıyla düzenlemişse, o zaman hükümete bu adamla ilgisini kesmesini, onun yardımcılarıyla yapılan anlaşmaları durdurmasını öğütlemeliyim. Gördüğünüz gibi durumum pek iç açıcı değil.»

«Demeyin! Nasıl olur?» dedi Ashley gerçek bir hoşnutlukla gülümseyerek.

«İkimiz de son derece güç durumdayız.» dedi Harlequin tatlı bir sesle. «Sakinmanız gereken bir herif olan komiser Granforte sizin tehlikeli bir katil olduğunuz kanısında; ayrıca size korkunç bir kin besleyen adamın gözetimine bırakılıyorsunuz. Suçluysanız hiç acımam size. Suçsuzsanız... (Parmaklarıyla masayı tırkırdattı) ...Suçsuzsanız, Garofano gibi güme gitmenizin olasılığı büyüyor.»

«Görüşleriniz pek iç açıcı.»

«Bu da beni dün gece size sormuş olduğum soruyu tekrarlamaya zorluyor» diye sâkince devam etti Harlequin. «Fotokopiler sizde mi? Cevap vermenizi istemiyorum. Sadece çok sade bir gerçeğin altını çizmek istiyorum: Sizde değilse suçsuzsunuz ve bu durumda haya-

tınızı korumak için bunları gereksiniyorsunuz. Orgagna'nın evine girdiğiniz an zaten tutuklu sayılırsınız. Fotokopileri bulmanız için size bir yardımcı gerekecek. Bütün olanaklarımla hizmetinizdeyim... Pek tabîî Garofano'yu öldürdükten sonra belgeleri onun cesedinden almadığınızı var sayarak.»

Karanlık bakışlarını denizde gezdiren gazeteciye soran gözlerle baktı.

«Bana hâlâ hiç güvenmiyorsunuz değil mi Ashley?»

«Güvenmiyorum.»

Bu sözcük açık bir aşağılama gibi kulaklarında patladı ama küçük İngiliz bundan alınır görünmedi. Yüzünde yumuşak bir gülümseme belirdi ve fincanına bir kahve daha doldurdu.

«Amerikalıların en sinir bozucu yanları bizim dilimizden anlamamalarıdır.» dedi.

«Bununla iki yüzlü siyaset dilinizi amaçlıyorsanız sizinle aynı fikirdeyim. Bizler gerçeklerden hoşlanırsınız ve de gerçeklerin sade olanlarını severiz.»

«Çünkü gerçeklerin içinde yaşamıyorsunuz, sevgili; dostum. Biz Avrupalıların sorunu burada yatıyor işte: Öyle uzun zamandan beri sayısız çirkin gerçekle iç içe yaşamak zorunda kalmışız ki sonunda, gerçekleri saklama demiyelim de, onları güzelleştirme yöntemleri bulup çıkarmışız.»

«Bunların size ne tür yararları olduğunu anıyamıyorum doğrusu.»

«Oysa ben çok yararları olduğu kanısın-

dayım. İnsan gününü dümdüz, tek heceli gerçeklerle geçirse, yeryüzündeki yaşamı çok tat-sızlaştır.»

Ağızındaki buruk ekşilik, yüreğinde duy-duğu dayanılmaz acılığa rağmen Ashley bu düşünceyi kabullenmek zorunda kaldı ve gül-mekten kendini alamadı.

«Nükteyi pek kavrayamadım. Şunu biraz ufalasanız...»

«Çok basit: Sizinle tek heceli sözcükler kullanarak konuşsak bile içtenliğimize inandı-ramayız.»

Ashley bir saniye duraksadı, sonra da 'baş-ka çare yok' anlamında omuz silkti.

«Pekâlâ Harlequin, size karşı açık yürekli olacağım: fotokopiler elime geçmedi ve şu anda nerede bulundukları konusunda hiç bilgim yok.»

Küçük İngiliz onu ciddi ve düşünceli göz-lerle süzdü:

«Bu söz ve davranışınız beni çok duygu-landırdı. dostum. Bunu unutmayacağım. Şimdi sizin adınıza çok kaygılanıyorum.»

«Duygularınızı olduğu gibi paylaşıyorum.»

«Orgagna Garofano'nun öldürülmesi işini kendi ayarladı ve planını çok ustaca yürüttü. Size de aynı iyilikte bulunacak güçtedir. Napo-li'nin dar sokaklarında düşük fiyatlı katiller bul-mak güç değil.»

«Kanımca beni öldürtmektense pazarlığa oturmayı yeğliyor.»

«Sadece fotokopilerin sizde olduğunu san-dığı için bunu yapmak zorunda...»

Ashley masanın üstüne doğru eğildi.

«Aynısını daha önce de söylediniz bana. Size güvenmememin nedeni buydu. Orgagna fotokopilerin bende olmadığını çoktan öğrenmiştir.»

«Bunu nereden çıkardığınızı anlayamıyorum» dedi Harlequin şaşkınlıkla.

«Çok kolay. Garofano'yla yaptığımız tartışmadan başlayarak onun cesedini Sorrente'de yolun üstünden kaldırdığım ana kadar Cosima bir saniye bile yanımdan ayrılmadı. Onun Orgagna'ya, arada geçen sevişmemiz dışında, zamanını nasıl geçirdiğini anlatmamış olduğunu mu söylemek istiyorsunuz yoksa?»

«George Harlequin aptallaşmış bir halde gazeteciye baktı.

«Siz buna inanıyor musunuz?»

«Ortada inanmamı gerektiren bir neden var mı?»

«Koca sersem» dedi Harlequin yumuşak bir sesle. «Onun sizi sevdiğinin farkında değil misiniz?»

Ashley başını sağa sola salladı ve düşünceyle güçlü, esmer ellerini inceledi.

«Beni iki kez sattı, Harlequin. İki seferinde de aynı adama sattı. Ona arfık dünya durdukça güvenmem söz konusu olamaz.»

Küçük adam hafifçe omuz silkti.

«Bu sizi ilgilendirir tabî. Bu güzel hanımı pek yakından tanımıyorum. Yazık, çok yazık, çünkü Orgagna'nın villasında iyi bir dosta gereksinme duyacaksınız.»

«Bir tane bulacağımı umuyorum» diye karşılık verdi Ashley.

Sonra ona Elena Carrese'yle ilk karşılaşmalarını ve önceki gece kendisini kardeşinin katili olarak lânetleyişini anlatmaya koyuldu.

Harlequin bir şaşkınlık ısıltı koyverdi ve daha büyük dikkatle dinlemeye başladı. Ashley öyküsünü bitirince ayağa kalktı, balkonun korkuluğuna gitti ve uzunca bir süre karşısında ışıltı ışıltı parıldayan sulara daldı. Neden sonra dönüp yerine oturdu, masanın üstünden Ashley'e doğru eğilerek alçak sesle uzun bir söyleve başladı.

«Anlamadığınız karmakarışık ilgilendiğiniz konusunda sizi ta başından beri uyarmıştım. Uyarılarımı şimdi daha iyi değerlendirdiğinizi sanıyorum ama hâlâ yabancı bir ülkede, yabancı topraklardasınız. Bu çok eski ülkede hiç bir şey ilk bakışta görüldüğü kadar basit değildir. Çelişkilere dayanarak düşünmeyi öğrenmelisiniz. Örneğin Elena Carrese'nin kişiliğini ele alalım. İlk karşılaşmanız sırasında Romalı bir güzelin tüm yapma çekiciliğini taşıyordu; oysa sizi daha dün Güneyli'lerin içrek ağzıyla bir köylü gibi lânetledi. Ailesinin gözünde (bir ailesi varsa), o bir **outana**(*)dan başka bir şey değildir, çünkü namus ve erdem yolundan ayrılp bir dükün yatağını paylaşmıştır; bununla beraber ölen adam kardeşi olduğundan o zavallı aracının ardından gözyaşı döküyor. Böyle davranışının nedenlerini gözden geçirdiğinizde, düşünce alışkanlıklarınıza en uygun düşenini seçersiniz: kıskançlığı. Oysa ben size hepsi de

(*) Orospu.

bundan en azından iki kat güçlü yirmi ayrı nedenden sıralayabilirim. Bu insanlar çok eski bir halkın çocuklarıdır. Ashley; iki bin yıllık kötü yönetim, iç kargaşalar, bitmez tükenmez fetihlerin sonucunu özümlemektedirler. Sizin tamamıyla yabancı olduğunuz inançların kölesidirler onlar. Size gülünç görünen, onlar içinse On Emir'den daha zorlayıcı olan gelenekler önünde eğilirler. Bütün bunları göz önünde bulundurarak hareket etmezseniz yıkımınıza neden olabilecek yanlışlıklara düşersiniz.»

«Bu söyledikleriniz Orgagna sorusunda da geçerli mi?»

«Büyük bir bölümüyle evet» diye açıkladı Harlequin ciddi bir sesle. «Onun hakkında yazdıklarınızı okudum; hepsi son kelimesine kadar doğru. Bu adam sapına kadar politikacı, düzenbaz bir maliyeci, insanları yönetme hırsıyla yanan bir serüvencidir. Ne var ki bu tüm gerçeği açıklamaya yetmez, çünkü iki bin yıllık bir tarihi, bir cümlede özetlemek olanak dışıdır. Onunki gibi bir kişilik ne sıfatlarla anlatılabilir, ne de sizinkilere benzeyen belgelerle yıkılabilir. Bunu size yeterince anlatma yeteneğinden yoksunum. Tek umudunuz onun kendi kendisini açığa vurmasını sağlayabilmenizdedir. İşte o zaman...»

Ashley sâkin sesiyle fısıldadı:

«Kendi kendini açığa vurduğunu kabul edelim. O zaman ne olacak?»

«O zaman, sevgili dostum, sizin adınıza neden bu denli kaygılandığımı anlayacaksınız.»

YEDİNCİ BÖLÜM

George Harlequin gittikten sonra Ashley eşyasını bavuluna yerleştirdi; otelin yazıhanesine inerek hesabını kapattı ve iki bin doları çekmek üzere American Express'e yollandı. Orada, pasaportunu gösterip alındıyı imzaladıktan sonra memur ona yüzer dolarlık gıcır gıcır yirmi banknot uzattı. Ashley bunları teker teker özenle sayıp cüzdanına yerleştirdi.

Sonra memur ona Roma damgalı ve gazete bürosunun başlığını taşıyan bir zarf uzattı. Ashley zarfı açtı ve zarfın içinden Avrupa baskısı **New York Times**'ın iki küçük kesiğini buldu. **Birincisi bir makaleden kesilmiş yalın bir soruydu ve şöyle diyordu:**

«Basının hangi kodamanı diplomatik bir göreve atandığını görmek üzeredir ve bu niçin yapılmaktadır?»

İkincisi Londra'dan yazılmış kısa bir paragraftı:

«'Monitor' zincirinin Londra bürosu müdürü sayın Charles Langdon, basın hizmetini aracılığıyla uluslararası olumlu bir anlaşmanın ger-

çekleşmesinde büyük payı olduğu gerekçesiyle O.B.E.(*) unvanını almıştır.»

İki kesik de Hansen'ın kocaman yazısıyla şu cümleyi karaladığı başlıklı bir kâğıda iğnelenmişlerdi:

«Yaşasın Basın! Bizim için hâlâ umut var demektir.»

Ashley bu meslek şakasını okuyunca gü-lümsedi. Gerçek olan şuydu ki o yanlış yolu seçmişti. Onur nişanlarıyla diplomatik görev-leri, arabalarını sakınmayla süren, ellerini kirli işlere bulaştırmaktan kaçınan ciddi görünüşlü insanlara ayırıyorlardı. Zarfı cebine soktu ve güneşin parlak, kuru ışınlarını saçtığı alana çık-tı.

Kentin koruyucusu, yaz boyunca kullarını besleyen alacalı turist kalabalığını hoşgörölü bir gülümsemeyle izleyen, kış boyunca da kulları-nın açlığı mümkün olduğu kadar uzaktan sol-lamalarına yardımcı olan Aziz Antoine'ın bronz-dan heykelinin çevresinde bu saatta bile gidiş geliş yoğundu. Turist kalabalığının içinde her çeşit, her boy ve her ulustan insan vardı: gü-neşten tunçlaşmış omuzları çıplak, canlı renkli giysiler içinde, başlarına acayip şapkalar ge-çirmiş genç kızlar; keten şortlar ve çiçekli göm-leklerini giymiş uzun bacaklı küçük çocuklar; kocaman papuçları ve krem takım giysileriyle dolaşan ciddi yüzlü Almanlar; taşralı rüküş Fran-sız kadınları; Amerikalı bir eşin peşinde olan Roma'lı şık gençler...

(*) O.B.E., onur nişanıdır: Officer of the Order of The British Empire'in baş harflerinden oluşmuştur.

Kapri'ye kalkacak olan gemiye binmek üzere akın akın Marina Piccola'ya yollanıyor, posta kartları yazıyor, turistik anı eşyası satan dükânların tezgâhlarında sergilenen dantelleri, kalkmalı kutuları evirip çeviriyorlardı. Portakal ağaçlarının altındaki değirmi kubbeli yapının altında oturmuş, kahvelerini içip bisküvit yiyorlar, taksi şoförleri ve **cocchieri**'lerle(*) Posatino veya Masa Lubrense'ye ucuza gitmek için tartışmalı pazarlıklara girişiyorlardı.

Keten papuç ve çizgili pamuklu ceketler giymiş garsonlar bar masalarının mermerden yüzlerini yıkamaktaydılar. Tahta tabanlı sandaletleriyle köylü kadınları başlarında iri cam damacanalara ya da kirli çamaşır paketlerini taşıyarak geçiyorlardı. Kenarları altın sarısı şeritlerle süslü şapkalarıyla valiz taşıyıcıları otobüsün geliş saatini gözlemekteydi. Belinde tabancası, yeşil üniformalı bir polis görevlisi el kol işaretleri yaparak düdüğü öttürüyor, Aziz Antoinine'in anıtının çevresindeki başıbozuk trafiği düzenlemeye çabalıyordu.

Richard Ashley bu sevimli, başı boş ve neşeli görünümünden aydaki insan kadar uzak olduğu izlenimine kapıldı.

Otelin parkını çevreleyen yüksek demir parmaklığın eğik destek çubuklarından birinin yakınında durup sigarasını sâkince tütürmeye koyuldu. Üstü başı yırtık bir zavallı yaklaşarak ona resmi fiyatından yüz liralık ucuza Amerikan sigarası satmak istedi. Ashley onu bir el hareketiyle başından savdı. Tıpatıp orijinallerine ben-

(*) Faytoncu.

zeyen bu sigaralar Napoi'i'deki gizli bir fabrika-
da; çöplük ve lağım oluklarından toplanan iz-
maritlerden yapıyorlardı.

İhtiyar bir kadın pis ve nasırlı elini Ash-
ley'in burnuna kadar sokarak sadaka istedi. Ce-
binden bir avuç dolusu bozuk para çıkarıp ver-
di ve kadın tıknefes sesiyle Tanrı adına, Haz-
reti Meryem ve Sorrente'nin yirmi sekiz azizi
adına onu ulularak uzaklaştı.

Geniş yürekli bir işportacı ona hazır şap-
kalardan satmaya çalıştı. Küçük bir kız öğren-
ci ondan kent manastırı için bir buket satın al-
masını istedi. Bir lokanta reklamcısı el ilânları-
nı burnunun dibinde salladı ve dövizini boza-
bileceğini söyledi. Biraz sonra da Ashley bar-
men Roberto'yu gördü.

Benzin istasyonunun önünden alanı geçi-
yordu. Başı önünde, işine çok gecikmiş adam-
ların hızlı adımlarıyla yürüyordu. Ashley onun
gelişini izledi ve parmaklığı tam geçeceği sıra-
da ansızın önüne çıktı.

«Günaydın Roberto!»

Barmen gözlerini kaldırdı ve irkildi; yüzün-
de kuşkulu bir gülümseme belirdi ve «**Buon Gi-
orno**»(*) diye mırıldandı. Adımlarını hızlandır-
mak istedi ama Ashley onu bileğinden kavrayıp
durdurdu ve iki yanında palmiye ağaçları uzanan
yolun uzağına, öğle sonralarının kavurucu sıca-
ğından kaçan yaşlı turistlerin **arianciata**'larını iç-
mek için gelip oturdukları küçük kameriyenin
bulunduğu kuytu, gölgeli bir köşeye sürükledi.

Roberto kurtulmaya çabaladı ama Ashley

(*) Günaydın.

bileğini bükerek onu kameriyeye, gelip geçenlerin bakışlarından uzak bir kenara zorla götürdü. Barmen korkudan büyüyen gözlerle kolunu acımasızca bükten gazeteciye baktı.

«**Signore**... yalvarırım... Tanrı Aşkına! İşime çok gecikiyorum. Benden ne istiyorsunuz?»

Ashley büküğü kolu Roberto'nun sırtına yapıştırdı ve boшта duran eliyle onu kendi göğsüne doğru çekti, bileğini boğazına dayayıp kapalı tuttuğu yumruğuyla başını geriye itti. Roberto soluk soluğa debeleniyordu; sonunda acıya dayanamayıp kendini gazetecinin ellerine bıraktı; yüzünü boncuk boncuk ter basmış, her yanı zangır zangır titriyordu.

«Yeniden başlarsanız» dedi Ashley yumuşak bir sesle, «kolunuzu çıkarırım, anlaşıldı mı?»

«**Capito**»(*) diye mırıldandı ölçüsüz bir korkuya kapılan barmen.

«Dün bana uyarı niteliğinde bir haber getirdiniz: bana getirileni almam, sadece getiren adama hiç bir şekilde güvenmemem gerekiyordu. Bu bilgi için size beş bin liredim. Şimdi daha fazlasını bilmek istiyorum. Bu haberi bana vermenizi kim istedi?»

«Roberto öyle kötü titriyordu ki Ashley kalp atışlarının sıska göğsünde gümbürdeyişini duyuyordu.

«Bu haberi vermenizi kim istedi, dedim.»

«O adamı tanımıyorum **signore**.»

«Yalan söylüyorsunuz.»

Kolunu biraz daha büküp sarstı ve bileğini Roberto'nun boğazına dayadı; barmenin

(*) Anladım.

ağzından anlaşılmaz hırıltılar yükseldi. Ashley gaddarlığından utanıyordu ama söz konusu olan hayatıydı: incelik gösterilerinin zamanı değildi.

«Kimdi bu adam? Adı nedir?»

«Adını söylemedi **signore**. Onu önceden hiç görmedim. Belki de Napoli'den geliyordu. Haberini bildirmemi söyledi ve içinde on bin liralık bulunan bir zarf verdi.»

«Sonra?»

«Sonra... bir de telefon numarası bıraktı ve gitti.»

«Numarayı söyle!»

O sinirli Roberto'nun bükük kolunu kendini tutamayıp biraz daha sıktı; Roberto tuzağa yakalanmış bir hayvanın ulumasını andıran tiz bir çığlık attı.

«**Signore**... yalvarırım **signore**. Beni öldüreceksiniz. Size her şeyi anlatmaya çalışıyorum.»

«Öyleyse bana şu telefon numarasından söz edin.»

«Siz otelden ayrılınca bu numarayı aramamı söyledi. Saat kaçta ve kiminle çıktığınızı bildirmem gerekiyordu. Ayrıca bilgi edinebildiğim takdirde gideceğiniz yeri de söylemeliydim.»

«Bunu yaptınız mı?»

«Evet **signore**.»

«Ne zaman?»

«Ekselansla birlikte çıktığınızda...»

«Nasıldı numara?»

«Hatırlamıyorum **signore**.»

«Belleğinizi azıcık kurcalayın şöyle.»

«Ga... galiba Sorrente'de 673 numaraydı.»

«Ekleyecek başka bir şeyiniz var mı?»

«Hayır **signore**. Hiç bir şey yok. Ölmüş annemin kemikleriyle babamın mezarı üzerine yemin ederim ki yok.»

«Bu adam size hiç anlamı olmayan bir haberi niçin verdirmiş olabilir?»

«Ben ne... ne bileyim **signore**.»

«Düşünün biraz.»

«Garofano'yla aranızı bozmak, bir güvensizlik havası yaratmaktı amacı her halde.»

«Bir kavgayı kışkırtmak için olmasın?»

«Adamın niyeti buydu galiba.»

«Bu kavgayı da aynı şekilde bu numarayı arayıp bildirecektiniz değil mi? »

«Evet **signore**.»

«Roberto, bana yalan söylüyorsanız...»

«**Signore**, acıyın bana! Size gerçeği anlattığıma yemin ederim.»

Ashley onu bıraktı ve barmen bir yandan uyuşan boğazını ovup, çürümüş omuz kaslarını eliyle bastırarak etekleri tutuşurcasına otele doğru koşmaya başladı. Roberto'ya pek kızmıyordu. Adamcağız ülkenin geleneklerine uygun davranmış, ufak bir kazanç uğruna elini önemsiz bir düzene bulaştırmıştı. İtalya'da hayat güçtü o günlerde: bir adamın, karısıyla üç çocuğuna daha iyi beslenme koşulları sağlayacak olan on bin liralık ek bir gelir için yaptığı işin namuslu olup olmadığına bakacak hali yoktu.

Ashley ceketindeki buruşuklukları elinden geldiğince gidermeye çalıştı, kravatını düzeltti. Alana doğru yürürken düşünceliydi. Aziz Antoine'ın heykeli önünden geçip alanı boydan bo-

ya katettikten sonra benzincinin pek uzağında olmayan bir bara girdi, kasadan bir jeton aldı ve telefon kabinine girdi.

Sorrente 673'ü büyük bir dikkatle çevirdi. İtalyan telefonlarına özgü o düzensiz zil sesi kulağında çınladı ve durdu; sonra bir erkek sesi duyuldu:

«**Pronto!** Villa Orgagna.»

Ashley alıcıyı yerine astı ve bardan çıktı. Sıcaklık kaldırımlarla mermer çamuru sıvanmış evlerin duvarlarında yükseliyordu. Kendi mezarını ziyarete giden biri gibi tüyleri diken diken oldu.

Otele geldiğinde mavi Isotta'nın girişte durduğunu ve onun arkasında, koyu lâcivert üniformalı bir şoförün denetimi altında, önlüklü garsonların bavulları yüklediği küçük kapalı bir kamyonetin bulunduğunu gördü. Otel müdürü Cosima'yla kocasını törenle uğurluyor, Elena Carrese'yle Tullio Riccioli de biraz ötede aralarında konuşuyorlardı.

Hep birlikte gözlerini ona çevirdiler ve incelik gereği zoraki gülümseyerek esenlediler. Onun gelişiyile uğurlama töreni kısa kesildi. İki dakika sonra arabanın ön koltuğuna Orgagna ve Cosima, arka koltuğa Tullio ve Ashley, aralarına Elena'yı alarak yerleşmişlerdi.

Orgagna kocaman arabayı park yolunun ucuna kadar sürdü, sonra alanı geçti ve biraz sonra batı yönünde yarımada'nın burnuna giden kıvrımı geniş yola düzöldüler.

Arabanın üstü açılmış olduğundan hızın oluşturduğu rüzgârla saçları savruluyor, yüzlerinde fatlı bir serinlik duyuyorlardı; oysa zeytin ağaçlarının gri yaprakları kavurucu havada hareketsiz duruyor, ağustos böceklerinin cızırtılı korosu motorun homurtusuyla lastiklerin asfalt yolda çıkardığı gıcirtıyı bastırıyordu. Göğün mavisi göz kamaştırıcıydı; balıkçı köylerinin kümeleştiği yeni ay biçiminde kumsallarla, gri yalılar yamaçlarının ötesinde deniz güneşin altında lacivertlerin en güzeliyle oynaşıyordu.

Sollarında tepeler dik yamaçlarla dağların doruklarına kavuşuyorlardı. Yamaçlarda yükselen zeytin ve portakal ağaçları arabanın üstünden gri-yeşil üniformalı ordular halinde akın akın geçiyorlardı. Sağlarında toprak basamak basamak yalıların kıyısına kadar iniyor, ağaçların seyrek görüldüğü yerlerde küçük çiftçilerin lahanası, soğan ve enginar ekili bostanları uzanıyordu.

Bodur köylü kadınları sebzelerin arasında iki büklüm dolaşıyorlar, baldırı çıplak çocuklarla yırtık pırtık giysiler içindeki küçük kızlar kocaman araba yanlarından geçerken ellerini sallayarak **çığlık çığlığa** bağırişiyorlardı. Eşeklerin çektiği arabalar yol kenarında yavaşça ilerliyor, isotta bazan renk renk tüylerle süslü bir atın çektiği, ciddi yüzlü turistlerle dolu bir **carrozayı** sollayıp geçiyordu.

Orgagna'nın neşesi yerindeydi. Arabayı hızlı ve iyi kullanıyordu. Görülmeye değer başlıca köşeleri gösterirken gülümsüyor, oralarda yaşayanların garip alışkanlıklarını alaya alan za-

rarsız nükteler yapıyordu. Sıcak neşesi yol arkadaşlarını da sarmış, bunun sonucunda hepsi rahatlamış ve gevşemişti. Sadece Ashley'le Tullio'nun arasında taşlaşmış yüzüyle kaskatı duran Elena Carrese bu havanın dışındaydı.

Sonunda ana yola bağlanan, kaldırım taşı döşenmiş bir yan yola yaklaştılar. Orgagna bu yola saptı ve küçük bir zeytinlik korusunun içinde, iki yanında yüksek duvarlar uzanan kocaman demir bir kapının önüne kadar yol aldılar. Araba durunca Ashley üzerinde Orgagna'ların kabartma şeklinde armalarının bulunduğu iki iri metal yuvarlağı seçebildi.

Dk kornaya bastı. Vücudu boğum boğum, saçları karışmış, yüzü buruşuklar içinde bir ihtiyar seke seke oraya seyirtti. İki kanatlı yüksek parmaklıklı kapıyı açtıktan sonra Orgagna'ya yaklaştı, ağzında bir takdis cümlesi geveledi ve kendisinin elini tutup dudaklarına götürdü. Orgagna ona gülümsedi, o bölgenin ağzıyla takdisine karşılık verdi ve sevgi dolu bir hareketle elini ihtiyarın başında gezdirdi. Sonra villaya giden uzun kumlu yolda ilerlemeye başladı.

Görkemli yapıyı ilk görüşünde Ashley az kalsın şaşkınlığından küçük dilini yutacaktı. Her nedense aklından geçirdiğı düşüncelerin ilginç **birleşimi sonucu bu villayı** Capri tepelerinin yamaçlarına serpiştirilmiş duvarları penceresiz, **kuzey Afrika türü kemerlerle bağli küp şeklinde beyaz bir yapı** olarak düşlemişti. Villayı düşündüğü zamanlar çarpıcı pancurlar, çizgili telteler ve terasa konmuş palmiye tahtasından

masaları koruyan güneşlikler canlanmıştı gözünde.

Oysa bunların yerine büyük, oymalı kapıları şaşkınlık verici çiçek kordonlarıyla süslü balkonları, mermerden bir korkuluğun çevrelediği terasıyla villa barok stili üç katlı bir harikaydı; terasın altında yapma kayalar basamak basamak yemyeşil çimenlere kadar iniyor, çimenlik de basamak basamak zeytinlik ve portakal bahçelerinin kıyısına uzanıyordu.

Ulu çam ağaçlarının tepeleri damı aşıyor ve biraz aşağıda, uzun, kambur palmiye yaprakları, daha canlı yeşiliyle orman ağaçlarının yaprak ağına karışıyorlardı. Çiçek bahçeleri güneşin altında alev alev yanıyorlardı; biraz uzakta Akdenizin koyu lâciverdi pırıldıyordu.

Orgagna arabayı durdurur durdurmaz oymalarla işli kapının iki kanadı birden açıldı ve uzun boylu, kır saçlı, vekilharç kılığında bir adam onları karşılamaya çıktı. Ashley onun ardında, holde iki sıra halinde dizilmiş bulunan kadınlı erkekli yarım düzine uşak gördü: Evine dönen Ekselans Orgagna dükünün prenslere yaraşır karşılama töreniydi bu.

Vekilharç arabadan inmelerine yardımcı oldu: Önce Orgagna, sonra Cosima, ardından da ötekiler... Teker teker hepsine özenle hesapladığı saygı ve hoş geldiniz paylarını dağıttı.

Sıra Elena Carrese'ye gelince onu kollarına alarak iki yanağından öptü, altın sırmalarla süslü göğsüne bastırdı. Genç kadın çocuksu bir sevinçle adamın boynuna sarıldı; Ashley bir an onun hıçkıra hıçkıra ağlayacağını sandı. Or-

gagna gazetecinin şaşkın bakışlarını görünce gülümsedi:

«Evimin vekilharcı: Carlo Carrese. Elena kızıdır.»

«Haa! Şimdi anlıyorum.»

Pek parlak bir karşılık sayılmazdı ama başka ne söyleyebilirdi? Çevresini sarmış bulunan esrar perdelerinin en anlaşılmazı Orgagna ailesindeki akrabalık bağlarıydı.

Karşılıklı gönül okşayıcı sözler ve gelişlerinin gürültüsü durulduktan sorna Ashley'e birinci katta kare şeklinde bir oda gösterildi. Odada yüksek ayaklı bir yatak vardı, pencereler bir zeytinlik **kūmesinin ötesinde** yalıyarla kucak kucağa yuvarlak bir koya bakıyordu.

Pancurlar açıktı. Oda güneş içindeydi. Hizmetçi kadın çekildiği zaman döşemenin ortasında ayakta duran Ashley odayı inceledi. Öyle genişti ki burada bir bölük asker konaklayabilirdi. **Bu uçsuz bucaksız** yerde koskoca yatak minik görünüyordu. Ahşap tavanda altın işlemeler göze çarpıyordu; döşemenin karolarına renkleri öylesine canlı gül yaprakları resmi çizilmişti ki Ashley'in yere eğilip onlara dokunması geldi. Dolaplarla komodinler Floransa'lı ustaların elinden çıkmıştı; şöminenin üstü damarlı mermerden gerçek bir barok yapıtıydı. Büyük camlı kapılardan odaya dolan güneş ışığı da olmasa bu zenginlik sıkıntıdan Ashley'i boğabilirdi.

Bir kez daha burada bir yabancı olduğunu anımsamak zorunda kaldı: Eski dünyanın

göz alıcı zenginliklerinden sıkılan, böyle şeylerin yabancısı Yeni Dünyanın insanıydı o.

Kapı vuruldu. Odaya valiziyle el çantasını taşıyan başka bir hizmetçi girdi. Ona yardım etmek için elini uzattı ama bunu kabul etmeyen kadın gülümsedi ve takım giysilerle gömlekleri yan yana dizip kirli çamaşırları yıkatmak üzere bir kenara ayırarak valizi boşaltmaya koyuldu.

Ashley sigarasını tütürürken kadını izlemekteydi. Bodur vücudunu, saf ifadeli geniş yüzünü, bu gösterişsiz işlerden yıpranmış çalışkan ellerini görmek ona garip bir zevk veriyordu.

İçinde bulunduğu olağanüstü gerçek dışı durumda, bu köylü kadın gerçekten ilk bağıydı; bu yüzden ona ne kadar teşekkür etse azdı.

«Come ti chia?(*)» diye sordu kadına.

«Concetta.»

«Burada uzun zamandan beri mi çalışırsın?»

Kadın başını gururla kaldırdı ve yüzü geniş bir gülümsemeye aydınlandı.

«Son' delle famiglie signore.()** Düşes hanımın oda hizmetçisiyim. Sizinle ilgilenmemi o istedi.»

«Düşes hanım çok konuksevermiş.»

«C'e una cara signore.»(*)**

(*) Adın ne?

(**) Ailedenim beyefendi.

(***) Tapılacak insandır o.

Kirli çamaşırları topladı, el çantasının içine doldurduktan sonra odadan çıktı.

Una cara... Tapılacak insan gerçekten. Tapılacak, arzulanacak ve de artık cömertçe harcanacak sevgisi olmadığını, aksine az da olsa var olan sevgisini titrek alevli bir lambanın yağı gibi idareli kullanması gerektiğini gören olgun bir erkek için oldukça tuzluya oturacak bir kadın. Bu düşüncesi eleştiriyi seven bilgiçlerce açık seçik bir nükte olarak nitelendirilebilirdi belki; oysa bu gerçeğin ta kendisiydi. Yıllar duyusal coşkularını köreltebilirdi ama ruh sonsuza dek o sevginin açlığını duyardı. Ve sevgi ruhu da bırakıp gitse, ruh özsuyu gövdesinden çekilen ağacın tepesi nasıl kurursa öyle kurur, ölürdü. Bir erkek yapayalnız, bir kaza sonucu ya da eceliyle ölebilirdi. Ama sevgiden yoksun ölünce, işte o zaman gerçekten çok zavallı duruma düşmüş demekti.

Bu sakat düşünceyi aklından uzaklaştırmaya çalıştı. Ceket ve kravatını çıkarıp boynuna renkli bir boyunbağı sardı; sonra zemin kata indi ve kavrulan terasa çıktı.

Orgagna orada, yazlık kostümünün içinde çok şıktı. **Mermer korkuluğa** yaslanmış, eğimli **yemyeşil toprakların** ötesindeki denizi seyrediyordu. Ashley'in adım seslerini duyunca gözlerini kaldırdı ve gazeteciyi sıcak bir gülümsemeyle karşıladı.

«Yanıma gelin Ashley. Nasıl, rahatça yerleştiniz mi?»

«Rahatım yerinde, teşekkür ederim.»

«Evimi beğendiniz mi?»

«Doğrusu hayran oldum. Sizi kıskanıyordum.»

«Size evi gezdirmeme izin verir misiniz?»

«Çok memnun olurum.»

Orgagna'nın gülümseyişi öyle dostça görünüyordu, sesinde öylesine içten bir haz seziliyordu ki bu adamın suçlarını örtbas etmek amacıyla bir cinayeti düzenleyeceğine insanın inanası gelmiyordu. Ashley'in içinde ona karşı anlaşılması güç bir minnet duygusu uyandı. Bu evde açık savaş durumunda bir arada yaşamaları dayanılmaz olurdu.

Orgagna gazetecinin koluna girerek onu teras boyunca, iki yanında iki mermer heykel bulunan merdivene kadar götürdü. Sade ve soğuk Canova stilinde, dans eden bir bağ perisiyle bir Baküs'tü bunlar. Merdiveni indiler ve çimlerin arasında kıvrılıp giden, daha ötede denize ulaşmak üzere portakal kümelerinde yok olan kumlu bir yolda yürümeye başladılar.

Yol boyunca Orgagna konuğuyla gevezelik etti. Tiryakisi olduğu çarpaşık diplomasi dili yerine, evine dönmüş olmanın mutluluğunu bir başkasıyla paylaşmak isteyen herkes gibi, tatlı bir ses ve sade bir dil kullanıyordu.

«Buralara her dönüşümde (pek seyrek oluyor ya), çocukluğumu yeniden yaşıyorum san-ki. Biliyor musunuz, ben burada doğdum. Şu gördüğünüz zeytin ağaçlarının altında oynadım. Şurada, plajda yüzmeyi öğrendim. İlk balığımı burundaki kayalıklarda avladım, bir kilo çeken parlak kırmızı renkli, iri bir **scorfano'** ydu. Roma'da özel bir otelim, İtalya'nın her kö-

şesinde evlerim var. Ama benim aile ocağım bu villadır. Beni iyice anlıyor musunuz Ashley?»

«Evet. Kim olursa olsun her kişinin bir tek aile ocağı vardır.»

«Savoie ailesinden çok önce, Bourbon'lar ve iki Sicilya krallığından çok daha önce, Amalfi İtalya'nın ilk cumhuriyeti olmadan, ailem şimdi üstünde yürüdüğünüz toprakların sahibiydi. Yukarıda yalıyarın kıyısında atalarımın barbar korsanlardan korunmak için yaptırdıkları kulelerin yıkıntılarını göreceksiniz. Kimi zaman yendik, kimi zaman yendik; ama bu topraklar bir gün için bile başkalarının olmadığı. Çiftçilerimiz tarlalarını sürdüler. Buralarda kurduk evlerimizi ve onların zaman, savaş ve depremlerin etkisiyle yıkılışlarını gördük ama evlerimizi her seferinde yeniden kurduk. Uşaklar her zaman babalarımızın uşaklarının çocukları olmuşlardır. Çimenlerimiz sayısız ölünün cesetleri üzerinde yeşeriyorlar. Çiçeklerimiz tarihin gübresiyle tomurcuklanıyorlar. Bunlar anımsanmaya değer şeyler, öyle değil mi?»

«Fazla» diye karşılık verdi Ashley düşüncelye. «Hatta çok fazla.»

Orgagna ona bir garip baktı ve yüzüne anlam çıkarılması güç bir gülümseme yayıldı.

«Cevabınız hoşuma gitti Ashley. Pek göstermediğiniz halde anlayışlı bir insan olduğunuzu ortaya koyuyor. Dediğiniz gibi ben de bunun bazan çok fazla olduğunu kabul ediyorum. Neden dolayı, biliyor musunuz?»

Kendi sorusuna hemen karşılık vereceği yerde Orgagna konuğunu alçak dallı ağaçlar-

la çevrelenmiş dar bir yola soktu. Yol yüksek olmayan bir duvarın dibinde son buluyor, duvarın gerisinde zemin dik bir yamaçla, öbek öbek sebze dizilerinin arasında iki köylü ailesinin çalışmakta olduğu kara topraktan bir düzlüğe iniyordu. Üst başları kir içinde bir çocuk sürüsü başlarını kaldırarak onları çığlık çığlığa esenledi.

«İşte nedeni Ashley: Çocuklar. Cosima bana çocuk vermedi. Kökü çok eskiye dayanan bir ailenin son bireyiyim. Orgagna adı tüm geçmişle birlikte benimle aynı anda ölecek.»

«Önünüzde henüz zaman var» dedi Ashley suya sabuna dokunmadan.

«Yeteri kadar sevgi olmayınca yeteri kadar zamanınız da yoktur» diye alçak sesle karşılık verdi Orgagna. Dirseğini duvara dayadı ve ayaklarının altında uzanan vâdiyi seyre koyuldu.

«Bizi, hepimizi dürtten duygu da budur: Ölümün bir gün bizi koparacağı bu topraklarda varlığımızı sürekli yaşatma gereksinmesi. Bizi bir kadının kollarından bir başka kadının kollarına, bir tutkudan bir ötekine sürükleyen budur. Gücümüz bizi bırakmadan Bizden genç olanlar boynuz darbeleriyle canımızı almak için üstümüze atılmadan önce varlığımızı sürdürme tutkusuyla gözleri kararmış kederli boğalarız biz.»

İnatçı ağustos böcekleri kendilerinden geçercesine cızırtılı çığlıklarını savurmaktaydılar. Uzakta zeytinliklerde bir kuşun tiz ve pürüzsüz cıvıltısına tepenin üstünden bir başkası yankı

yaparak karşılık veriyordu. İki adam topraktan buram buram yükselen ısıнын yaz havasını titreştirdiği vadiye sessizce bakıyorlardı. Sonunda Orgagna doğruldu ve özür dilercesine gülümsedi.

«Böyle konuşarak canınızı sıkıyorum dostum. Bağışlayın beni. Gezintimizi sürdürürelim.»

Ashley'in koluna girip onu dar yolun dışına çıkardı; birlikte Orgagna'nın atalarının Afrika müslümanlarına karşı savaşmak amacıyla yaptırdıkları kulenin yıkıntılarıyla yalıyarın tepesine çıkan uzun kıvrımlı yola saptılar.

Ashley dükün böyle yapmakla nereye varmak istediğini anlamakta gecikmedi. Ekselans savunmasını hazırlıyordu ve en azından o ana kadar da çok etkili bir çalışma göstermişti.

Aynı derecede etkili ve şaşırtıcı olan bir başka nokta Orgagna'nın topraklarının işlenme yöntemleriydi. Ashley Güney İtalya'daki tarım toplumunun yürekler acısı durumunu çok yakından izlemek fırsatını bulmuştu: İlkel ve verimi düşük yöntemler, ortakçıların fakirliği, toprağın ölmesine yol açan gübre yoksunluğu ve küçük alana aşırı ekim zorunluluğu... Villaları Frascati'de, lüks yatları Rapallo'da yatan insanların alabildiğine geniş topraklarının uzandığı Pouilles ve Calabre'de de aynı görünümün tanığı olmuştu.

Burada her şey baştan başa değişti. İhtiyar ağaçları kesip toprağı özenle nadasa bırakıyorlardı. Odunlar testerelerle kesiliyor, kurumaları için üst üste yığılıyorlardı. Özenle dikilmiş, bilimsel şekilde böcek öldürücü sıvılar-

la ilâçlanmış dizi dizi genç ağaçlar göze çarpıyordu. İyi bakımlı sulama kanallarında sular bol akıyordu. Portakal ağaçları Avustralya ve Kaliforniya'dan getirtilmişlerdi.

Gazeteci düşüncelerini yüksek sesle açıklayınca Orgagna dudağının kenarıyla gülümse-di.

«Bu sizi şaşırtmışa benziyor Ashley. Neden?»

«Yerkürenin bu bölümünde çok seyrek görülen bir şey de ondan.»

«Pek seyrek gerçekten» dedi Orgagna düşünceli bir tonda. «Ne yazık ki bir ülkeyi yirmi dört saat içinde baştan başa değiştirmek olanak dışı. Beş, on hatta yirmi yılda bile birkaç yüzyıllık bilgisizlik ve boş inanları yok etmeye gücümüz yetmiyor. Başarmak için eğitimcilerin yetişmesi gerekir. Ve eğitimi uyuşukluk hastalığına tutulmuş bölgelere sokabilmek için de haberleşme araçları, köprüler, yollar, elektrik ve telefon santralleri gereklidir.»

Ashley bu sözleri başıyla doğruladı. Bunlar apaçık gerçeklerdi. Daha az açık olan nokta Orgagna'nın bu yeni konudan neler çıkaracağıydı. O an için bu konuyu bir kenara bırakmak eğiliminde görünüyordu. Ağaçların bittiği çizgiyi aştıktan sonra iki adam yalıyarın en ucuna kadar uzanan zayıf bir otlığa vardılar. Taşların arasından sert ve kahverengimsi otların boy verdiği delik deşik bir toprak parçasıydı burası. Kırk adım kadar ötede bir kayanın üstüne oturmuş, vücudu boğum boğum ihtiyar bir

çobanın gözetiminde ufak bir keçi sürüsü ot-luyordu.

Orgagna Ashley'e parmağıyla adamı gös-terdi.

«Bu adama iyice bakın dostum. Onu anla-maya çalışın; bunu başarılırsanız, bu ülkede kar-şı karşıya bulunduğumuz sorunu da anlamayı başarılırsınız. Adam seksenlik görüldüğü halde henüz altmış yaşındadır. On yaşından başlıya-rak keçilere çobanlık etmiştir. Ne okuması ne de yazması vardır. Onunla İtalyanca konuşma-ya kalksanız sözlerinizden bir tekini bile anla-mayacaktır, öte yandan onun dili de size bü-tünüyle yabancı gelecektir. Tüm yaşamını bu-rada, Sorrente'ye on milden daha yakında ge-çirmiştir, ama bu kente on iki seferden çok gitmediğine bahse girerim. Ona nedenini so-rarsanız burada sürdürdüğü yaşamdan çok hoş-landığını ve bunu değiştirmek için yeterli bir neden görmediğini söyleyecektir. O da kendi türünde mutlu yaşamıştır. Çocuklarıyla torun-larının da niçin aynı mutlulukla yetinmeyecek-lerini kavrayamaz. Bu adam ve onun gibi yüz binlercesi bugün İtalyadaki en güç sorunumu-zu oluşturmaktadır.»

«Aynı kanıda değilim» dedi Ashley kesin bir ifadeyle.

«Orgagna gözlerini şimşek hızıyla ona çe-virdi.

«Niçin?»

Uzunca bir an, gazeteci sessizliğini boz-madı. Sözcükler ağzından düşünmeden, elinde olmaksızın dökülmüşlerdi. Geri dönemiyeceği-

ne göre bir karara varması gerekiyordu. Bu alçaltıcı inleme ve kinayeler oyununu sürdürmeli miydi? Düşmanın evinde, bir zamanlar onun karısının sevgilisi olduğunu sabah akşam anımsayarak, kin dolu yüreği onun yıkımını görmek arzusuyla yanarken yemek masasında yüzüne gülerek yaşamayı sürdürmeli miydi? Ya da, daha fazla gecikmeden kağıtlarını açık oynayıp gücünü hasmınıninkine karşı kullanarak bu güldürüye son mu vermeliydi?

«Niçin?» diye tekrarladı Orgagna.

«Çünkü bu çobanın benzeri milyonlarca insan vardır yeryüzünde: İngiltere köylerinde, Catskill tepelerinde, Avustralya'nın hayvan yetiştirme çiftliklerinde, Hollanda'nın kurutulmuş topraklarında ve her yerde. Geleceğin sorumluluğu onların sırtlarına yüklenmiş değildir. Aksine bu sorumluluk, ellerinin altında eğitim, erk ve yetki bulunan ve çoğu zaman bunları halklarının iyiliği için değil de sadece kendi çıkarları için kullanan insanların sırtlarına yüklenmiştir.»

Yüreğini sıkıştıran gerçeği sonunda söyleyebilmişti; saygınlığını yeniden kazanmanın mutluluğunu duyuyordu. Şimdi oyun sırası Orgagna'daydı.

Ama dük oyunu yitirmeyi göze almayacak kadar kurnaz, uygunsuz bir zamanda elinde hâlâ bazı kozları tutan adama karşı açıkça savaş girmeyecek kadar akıllıydı. İhtiyar çobanın bulunduğu kayalığa sırtını vererek, parmağıyla yalıyarın tepesindeki tümseğe tünemiş kare şeklindeki kuleyi gösterdi.

«Bu yapıya bakın Ashley» dedi çok sâkin bir sesle: «Ben doğrudan doğruya bu kuleyi yaptıran atamın soyundan geliyorum. Onun adı da benimkinin aynıydı: Vittorio. Serseri çapkının biriydi; ben de ona çekmiş olacağım her halde; haydut, içkici ve şehvet düşkün. Köyün kızlarından dizi dizi çocukları olmuştu. Halkı yine de onu severdi; adı bugün bile efsanelerde yaşar. Neden bilir misiniz? Çünkü korsanlar uzun kalyonlarıyla geldiklerinde, gözetleme kulelerinde alarm ateşleri yanınca, savaşçıları toplar, köylüsünü balta ve oraklarla silâhlandırır ve en önde savaşarak yağmacıları geriye püskürttü. Fıçılarla içtiği, adamlarına baskı yaptığı, onları kırbaça cezalandırdığı, birkaç kızın ırzına geçtiği halde toprağını korumasını bilmişti. Halkı, toprağın her şeyin üstünde olduğunu bilirdi. Güçlü bir insandı, onlara böyle biri gerekti, tıpkı bugün de gerektiği gibi Ashley! Sonuza dek gerekeceği gibi!..»

Bu sözlerinden sonra Orgagna topukları üstünde döndü ve gazeteciyi orada bırakarak hızlı adımlarla, meleyerek kaçışan keçilerin arasından geçip ağaçlığa daldı.

Ashley yerinden kımıldamadan, rüzgârla denize hâlâ meydan okurcasına yükselen dört yüzyıllık eski kulenin yıkıntılarını seyre koyuldu. Bomba gibi yazı dizisinin kâğıttan saraylar gibi paramparça yerlere saçıldığını görür gibiydi.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Güneş göz bebeklerini yakıyordu. Toprak-tan yükselen ısı yüzünü kurutmuştu. Vücudundan akan ince ter tanecikleri gömleğinin ince kumaşında lekeler oluşturmıştu. Boyunbağı boğazını sıktığından teni kızarıklıklarla dolmuştu. Bir deniz banyosunun yararlı olacağını düşünüp yalıyarın kenarına yaklaştı ve aşağıya baktı.

Yamacı inen çakıllı bir keçiyolu, orasında burasında kayalık tümsekler bulunan kara kumlu bir plajda son buluyordu. Su duru ve temizdi: Ashley bulunduğu yerden zümrüt ve gök yakut havuzlarda boy veren yosun ve deniz çiçeklerini görebiliyordu. Plajda, güneşte yatılabilecek saçaklar, dalış yapılabilecek derin çukurlar göze çarpıyordu.

Dik keçiyolunda yürümeye koyuldu. Çakıllar yamaçtan aşağı kuru bir gürültü ile yuvarlanıyorlardı. Dengesini korumak için elini duvar gibi yükselen kayalığa dayar dayanmaz öfkeyle haykırdı, çünkü kaya avuççisini yakmıştı. Biraz aşağıda çürük bir yere bastı, tökezledi, kış

üstü yere oturdu ve öylece kendisini kumsaldan ayıran on iki metre boyunca kaydı, sonunda soluk soluğa, bin bir küfür savurarak kumsala ayak bastı.

Ve, Cosima'nın kahkahalarını işitti.

Kayalıkların arasına serdiği büyük bir deniz havlusunun üstünde, göz alıcı vücudunun esmer tenini güneş ışınlarına açık bırakarak uzanmıştı. Kara gözlükler gözlerini kapıyordu ama dudakları gülüyor, omuzları kahkahalarından şiddetle sarsılıyordu.

Ashley yerden kalkıp üstündeki tozu silketti ve gidip Cosima'nın yanına oturdu.

Kadın bir anda gülmesini kesti, doğruldu ve kollarını özlemle Ashley'in boynuna doladı, sonra da derin bir boşalımla kendinden geçmesine hıçkırıklara boğuldu.

«Oh! Richard! **caro mio!**(*) Buraya geleceğini düşünüyör, bunu biliyordum. Ama bunu sana söylemeye zaman bulamadım. Dünden beri ilk kez yalnız bırakıldım. Söylenecek... açıklanacak öyle çok şey var ki... Öp beni, **caro mio!**»

Çapraşık yolu izlemek zorundaydı bir; Cosima'nın, yanlış da olsa, vereceği bilgilere sırt çeviremezdi, iki; biraz düşünecek zaman istiyordu üç; bir de elinde olmaksızın Cosima'yı her an arzulamaktan kendini alamıyordu: bu yüzden öptü onu. Ellерinin altında ipek gibi tenini, ağzında dudaklarının sonsuz yumuşaklığını duydu. Kadın bütün benliğiyle kendini ona

(*) Sevgilim.

biraktı. Sonra yavaşça geri çekildi ve yeniden havlunun üstüne uzandı; başını kollarına dayayıp bakışlarını Ashley'e dikti.

Ashley:

«Biraz önce kocanla bir gezinti yaptık» dedi utangaç bir sesle. «Villaya dönmek üzere benden ayrıldı. Benim de aklıma yüzmek geldi birden.»

«Harika fikir Richard. Birlikte yüzeriz.»

«Önce konuşalım. Yüzmeyi sonra düşünürüz.»

Ani bir hareketle gömleğini çıkararak kumların üstüne fırlattı. Cosima kalçalarının üstünde doğrulup dizlerini kollarının arasına aldı. Ashley'e bakıyordu, ama beriki onun gözlerini göremiyordu. Gazeteci elini uzattı ve kara gözlükleri çıkardı; kadın güneşin parlaklığı karşısında gözlerini kırıştırdı ama gözlüğü geri almaya çabalamadı. Bakışları yumuşak ve düşünceli olduğu halde, Ashley onlarda sadece yalan okuyordu.

«Nutukla konuşmamız gerek değil mi?» dedi kadın.

«Kuşkusuz evet.»

«Dün korkunç bir gündü Richard: sorular, düello'ya benzeyen uzun tartışmalar yalanlar, seni artık sevmediğimi, senin başına gelecekle-
rin umurumda olmadığını göstermek için oynamak zorunda kaldığım komedi... hepsi iğrençti.

Gazeteci gülümsedi ve tatlı bir sesle:

«Rolünü mükemmel oynadın» dedi.

Gerçekte kendi bakışları da yalanlarla do-

luydu; Cosima'nın zoruyla sürüklendiği yalanlar. Bunlar için ne onu, ne de kendini bağışlıyacaktı. Eline bir avuç dolusu kum alarak genç kadının esmer teninin üstüne yavaşça boşalttı ve yeniden söze başladı:

«Kocan... bizim hakkımızda neler düşünüyor?»

«Hiç bir şey Richard. Şimdi sevişmemiz ya da eskiden birbirimizi sevmiş olmamız umurunda bile değil. Karşılıklı sevgimizi yitireli çok zaman geçti. Duygularım, eğilimlerimle kafasını hiç mi hiç yormuyor. Ama eşi olarak, siyasal düzeyde, onun için büyük önem taşıyorum. Aynı düzeyde sen de onun için çok önemlisin çünkü yıkımını sağlamak senin elinde.»

«Peki öyleyse, bu güldürüyü oynamanın anlamı ne?»

«Komiser Granforte, George Harlequin ve hatta Tullio'yla Elena için sanırım.»

«Elena metresi değil mi?»

«Öyleydi.» dedi Cosima ve kederle gülümsemi.

«Kız şimdi onun için can sıkıcı olmaya başladı. Bakan olunca onu başından savacak. Roma'dan ayrılmadan önce kocam ona, benimle barışma umudunun **doğduğunu** söyledi. Seninle karşılaşmamız bu masalın yalan olduğunu ortaya koydu ama kocam gerçekmiş gibi görünmesine hâlâ önem veriyor. Bu yüzdendir ki Tullio'yu villaya getirdi. Elena'yı onunla evlendirmek istiyor.

«Tullio galiba kadınlardan pek hoşlanmıyor» dedi alayla gülümseyen Ashley.

«Bu yüzden bu evlilik onun yönünden hiç önemli değil. Onu ilgilendiren tek konu, koca rolünü oynaması için alacağı dolgun ücret.»

«Gelin hanımın bu konuda söz hakkı yok mu?»

Cosima'nın yüzünde iğrenme ve bıkkınlık ifadesi belirdi.

«Umdüğundan daha az Richard. Bu ülkede Elena gibi bir sürü kız, onlarla evlenebilecek durumda çok az erkek vardır. Seçebileceği iki yol var önünde: ya başka bir koruyucu edinecek ya da kocamın ona bağliayacağı aylık ve gerekli ilgiyi görmeyen eşin kazandığı özgürlükten yararlanmak için Tullio'nun karısı olacak. Kanımca o ikinci yolu seçer.»

«Elena kocanı seviyor mu?»

«İşin acı yönü de bu ya Richard. Sevdığını sanıyorum. Ve bütün kalbimle ona acıyorum.»

Ashley'in keyfi yerine geliyordu. İşine yarayacak bilgiler elde etmiş ve o ana kadar Cosima yalan söylememişti. Yalanların gelmekte gecikmiyeceklerini düşündü; yine de, en azından, bunların yalan olduklarını bilmesi onu memnun edecekti. Kafasını kurcalayan soruyu titizlikle hazırladı ve:

«Cosima, ne durumda olduğumu biliyorsun değil mi?» dedi.

«Ne yazık ki çok iyi biliyorum Richard. Bu yüzden senin adına çok kaygı duyuyorum.»

«Konu dışı ve sıradan da olsalar, cevaplarının büyük önem taşıdığını anlıyorsundur her halde?»

«Evet.»

«Çok güzel. Şimdi söyle bakalım: Ben Garofano'dan neleri satın almak istiyordum?»

«Kocam tarafından yazılmış birkaç mektubun fotokopilerini.»

«Bunu nereden biliyorsun?»

«Bazı bilgileri satın aldığını sen söylemiş-tin. Kocam bunların ne tür bilgiler olduklarını anlattı.»

«Ne zaman?»

«Otele döndüğümde... kazadan sonra.»

«O nereden biliyordu?»

«Bilmem. Bütün bildiğim, sen araştırmana başladığın andan sonra yaptığın en önemsiz iş hakkında bile ona bilgi verildiğidir. Bu pek... pek güç olmasa gerek, değil mi?»

«Garofano kimdi, biliyor musun?»

«Hayır. Sadece komiser Granforte'den Napoli belediyesinde görevli olduğunu öğrendim, o kadar.»

«Kocan senin bildiğinden fazlasını biliyor mu?»

«Belki biliyordur ama bana bu konuda hiç birşey söylemedi.»

«Kaza konusunda yalan söylememi benden niçin istedin?»

Cosima'nın gözleri şaşkınlık ve kararsızlığın etkisiyle kısıldı ama kadın hiç duraksamadan karşılık verdi.

«Bunu sana daha önce de açıkladım Richard. Bu ülkenin polisine olay yaratma fırsatı vermek akıllıca iş değildir. Haklı olduğumu da anladın sanırım.»

«Evet haklıymışsın... Öte yandan, kocan beni polisin elinde bırakabilecekken neden alıp buraya getirdi?»

Cosima'nın bakışları karardı.

«Bu adamın ölümünde onun parmağı olduğunu sanıyorum, daha doğrusu bundan korkuyorum. Bu yüzden olsa gerek.»

Ashley bu açık yürekli itirafı beklemediğinden bir an afalladı ama sessizliğini bozmadı.

«Bu işte parmağı olmasaydı bile, adımın, dolayısıyla onun adının karışacağı bir rezalete engel olmak isterdi mutlaka. Böyle bir olay meslek hayatı için uygunsuz ve çok tehlikeli olurdu. Üstelik... üstelik fotokopilerin sende olduklarını sanıyor. Seni fotokopileri ona geri vermeye zorlamak veya seninle pazarlığa oturmak niyetinde.»

Bu son cümle öyle gereksiz, öyle açık bir yalan gibi görünüyordu ki Ashley her türlü sakinmeyi bıraktı. Birden Cosima'dan uzaklaştı ve sert bir sesle:

«Bırak Allah aşkına. Senin bu söylediklerine kargalar güler. İnanmıyorum sana. Bu fotokopilerin bende olmadıklarını kocan bilmiyor olamaz. Garofano'nun onları bana satmaktan vazgeçtiğini sen gözünle gördün. O andan başlayarak seni otele bıraktığım saate kadar yanımdan ayrılmadın. Kocana bütün olup bitenleri tek tek anlatmadığını mı söyleyeceksin?»

«Evet, anlattım» diye karşılık verdi Cosima sâkin ve ısrarlı bir sesle. «ama ayrıca, tartışmanız sırasında Garofano'nun cebinden bir

zarf aldığını gördüğümü söyledim. Buna da inandı Richard.

«Niye böyle söyledin?»

«Söylemeseydim şu anda hapiste olurdun ya da ölümün Garofano'nunkinden pek değişik olmazdı.»

Gözlerini kaldırınca Ashley Cosima'nın yüzünde şaşkınlıkla üzüntünün karıştığını gördü. O zaman ne denli ahmakça düşündüğünü anladı ve daha ahmakça davranmakta gecikmedi: **Cosima'yı kendine çekti, onu kollarıyla sardı ve saçmalığını bağışlatmaya çabaladı:**

«**Sevgilim benim, pişmanlığımı anlatabilecek söz bu... bulamıyorum. Bana yalan söylemeyeceğini bilmem gerekirdi. Beni satmış olabileceğinden korktum ve...**»

Cosima Ashley'in kollarından zorla kurtuldu ve ağzına iki tokat attı. Neden sonra havlusunu aldı, bir sıçrayışta ayağa kalktı ve ona tepeden bakmağa başladı. Göğsü öfkesinden hızla inip kalkıyor, gözleri tiksintiyle alev alev yanıyordu.

«Yaa! Öyle sandın demek! Öyle sandığın **halde beni kollarına aldın, dudaklarını dudaklarıma değdirdin ha. İğrençsin! Tüm ötekiler kadar iğrenç! Seni hiç tanımamış olmayı nasıl arzuladığıma Tanrım tanıktır.**»

Bir avuç dolusu kum aldı, Ashley'in tam yüzünün ortasına savurdu ve zeytinliklerin ferahlatıcı gölgelerine ulaşmak üzere çakıllı keçi yolunu koşar adım tırmanmaya koyuldu.

Kör ve umutsuz, Ashley sendeleyerek de-

nize yöneldi ve gözlerindeki kumu elinden geldiğince yıkamaya çalıştı.

«Ah şu kadınlar!» Bu tekdüze ve yapmacıklı haykırışın sahibi Tullio Riccioli'ydi. «Ne korkunç belâdırlar! Onları severseniz, ya sizi aldatırlar ya da kışınıza bir alay yaygaracı afacan takip evinizi başınıza yıkarlar. Aksine onları umursamazsanız, gelir kollarınıza atılırlar. Bence erkek dediğin yanına resim kutusunu alıp, sevimli bir arkadaşıyla ıssız bir adada yaşamalıdır.»

«Tullio, büyük bir gerçeği cesaretle açıkladınız» dedi Ashley.

Gazeteci bir kaç dakika önce, gözleri kan çanağına dönmüş bir halde sendeliyerek villa-ya döndüğünde genç adamı terasta resim yapar bulmuştu. Tullio ortalığı velveleye vermeden, onu can sıkıcı sorulardan kurtarıp birinci kata çıkarmıştı. Şimdi Ashley, odasında, başını arkaya eğmiş, bir koltukta oturuyor, Tullio'da yumuşak kadın elleriyle gazetecinin gözlerindeki kum taneciklerini teker teker ayıklıyor ve göz kenarlarına zeytinyağı sürüyordu. Başı arkada, boğaz kasları gerili olduğundan konuşması güç oluyordu ama yalnızlık ve pişmanlık üstüne öyle ağır çökmüştü ki neden olursa olsun söz etmek gazeteciyi ferahlatıyordu.»

«Onunla tartışmaya girdiniz kuşkusuz..»

«Hayır, özür diledim.»

«Ne saçma delilik,» dedi Tullio sâkin bir

sesle. «Oysa sizin yaşınızda bir insan güçlü bir sağduyuya sahip olmalıydı.»

Tersine döndürdüğü göz kapaklarına yağa batırılmış bir pamuk parçasını bastırdı ve kızaran göz kapaklarına bir iki damla yağ akıttı. **Göz kapakları yeniden eski durumlarına geldiklerinde gözlerinde yakıcı bir ağrı duymayan Ashley ferahlıkla içini çekti.**

«Teşekkürler Tullio. İnanın size minnet borçluyum.»

Genç adam ellerini bir ipek mendille temizledi.

«Size bu önemsiz yardımda bulunmak benim için zevk oldu dostum. Hepimiz kadınlara karşı elbirliğiyle savaşmalıyız. Bir erkeğin, çocuk yapma hakkını elde edebilmesi için katlandığı bunca sıkıntıyı gördükçe doğrusu fena oluyorum. **O çocuklar ki sonradan babalarının yüzüne tükürürler..»**

«Duyduklarım doğruysa, yakında siz de okanın altına gidiyorsunuz galiba.»

«Haa! Evliliğim, değil mi?» diye söylendi Riccioli hafifçe omuz silkip, burun kıvrarak. «Bu sıradan bir iş canım; sıkıcı ama gerekli bir formalite. Tören bir sona ersin... **Finito!(*).**»

Eliyle kadınsı bir hareket yaptı.

«O zaman ver elini ıssız ada, resim kutusu ve sevimli arkadaş ha! Öyle mi?»

«Tam üstüne bastınız. Bu sizi çok mu şaşırtıyor?»

(*) İtalyanca: Bitti! Tamam! anlamında kullanılır.

«Artık hiç bir şey beni çok şaşırtmıyor» dedi Ashley inanç dolu bir sesle. «Yalnız, sizin için çok kârlı olduğu anlaşılan bu işi nasıl becerdiğinizizi öğrenmek isterdim.»

Tullio iç cebini karıştırdı, ufacık bir manikür çantası çıkardı ve bir güderi parçasıyla, büyük bir özen göstererek tırnaklarını patlatmaya daldı.

«Her şey Carla Manfredi'yle başladı. Belki tanırırsınız onu. Şilliğin biridir ama çuvala parası vardır. İlk sergimin masraflarını o karşılamıştı. Pek bir şey satamadığımız halde çok olumlu eleştiriler yapılmıştı. O zaman Carla'ya **ikinci bir sergi açmak istediğimi** söyledim; ne yazık ki o sıralar resimle ilgisini koparmış, müziğe sevdalanmıştı. **Bildiğim** kadarıyla şimdi bir Polonyalıyı elinden tutuyor. Carla onun ikinci bir Paderewski olduğu inancında. Orgagna'ya başvurmamı salık verdi. Evinde verdiği bir **ymekte ikimizl tanıştırdı; Sonra** da onu bürosunda görmeye gittim. Beni bildiğiniz koşula bağlayıp paraca yardıma razı oldu. Aşırı derecede cömert davrandığını söylemek isterim. Her şeye rağmen bu işte Elena'nın benden çok daha kazançlı olduğuna inanıyorum. Siz ne dersiniz?»

«Olabilir. Dediğiniz gibi kadınlar başa belâdır; öyle olduğu halde hangi işte olursa olsun aslan payı onlara kalıyor.»

Gazetecinin onunla alay ettiğini sanan Riccioli gözlerini hızla ondan yana çevirdi; Ashley'in yüzünde büyük bir ciddilik okunuyordu.

«Ya siz dostum, siz de pek bir şey kazanmış sayılmazsınız» diyerek güldü genç adam. Ashley yüzünü buruşturdu ve işi kurnazlığa vurdu.

«Küçük bir kazanç elde ettim ama bu yeterli değil. Daha çok kazanmak için biraz para harcamaya hazırım.»

«Ne kadar?»

Tullio'nun parlak gözlerinde sert ve açgözlü bir ifade belirdi. Riccioli salonların şımarık çocuğu, sanatçıların gözde arkadaşı olduğu halde gözlerini Roma'da bir izbede hayata açmıştı ve bir daha oralara dönmemeye de kararlıydı.

«Bin dolar» dedi Ashley sâkin bir sesle.

Riccioli gazetecinin önünde yavaşça eğildi ve:

«Ne yapmam gerektiğini söyleyin **signore!**» diye bağırdı.

«Şimdi değil Tullio, daha vakit var.» diye karşılık verirken Ashley'in ağzı kulaklarına varıyordu. «Ortada bir kazanç konusu olduğunu bilmenin sizi ilgilendireceğini düşündüğüm için şimdiden söyledim.»

«Para beni ilgilendiren tek şeydir. Para ve resim.»

«Ya sevimli arkadaşınız, o ilgilendirmiyor mu sizi?»

«Parayı onun için istiyorum ya...»

O sırada bir gong sesi öğle yemeğinin hazır olduğunu bildirdi ve birlikte candan arkadaşlar gibi şakalaşarak odadan çıktılar. Ağrıyan gözleri ve Cosima'nın kırılan gururuna

rağmen Ashley yemeğini zevkle yiyeceğini düşündü.

Çok yararlı bilgiler elde etmiş ve çok yakın bir gelecekte yeni bilgiler alma umudu belirmişti. Ayrıca bağların en güçlüsüyle, parayla kendisine bağladığı bir işbirlikçisi de vardı şimdi.

Öğle yemeği terasın bir köşesindeki üstü üzüm dallarıyla kaplı çardakta çok rahat bir hava içinde yendi. Uzun, yumuşak minderli koltuklara uzandılar: hizmetçi kadınlar bir koltuktan ötekine, ellerinde yiyecek dolu tabakalarla koşuşuyor, Carlo Carrese de mermer bir maske kadar duygusuz yüzüyle Orgagna bağlarının ürünü, şişkin göbekli şişelere doldurulmuş başdöndürücü beyaz şarabın serinlemeye bırakıldığı buz kovasının yanında duruyordu.

Hepsi sıcaklığın etkisiyle uyuşmuş, yarı uykuluydular. **Birbirlерinin** varlıklarından sıkıldıkları için de konuşmaları kısa zamanda kesildi. Ashley fırsat bu fırsattır diyerek kara gözlüklerinin arkasından herkesin yüzünü ve davranışlarını dilediğince inceliyebildi.

İhtiyar vekilharç onu özellikle ilgilendiriyordu. Herkese çok saygılı davranıyordu ama Orgagna'nın sırtındaki yastıkları düzeltmesi, yemeklerin tadını beğendiğini gösteren bir iki sözünü beklemesi, en küçük çağrı hareketini gözlemesi, ona neredeyse bir baba sevecenliği beslediğini gösteriyordu.

Altmış yaşlarında görünüyordu. Oysa ayakta dimdik duruyor, bir genç kadar çevik hareket ediyordu. Sağlam ve güçlü elleri vardı. Gü-

neşte tunçlaşmış çökük yüzü bir kayayı andırıyordu.

Gözleri derin kırışıklarla çevrelenmişti; sert ve ince dudaklı bir ağız vardı. Kartal gagası burnu, kıvılcım saçan kara gözleri onu şaşılacak derecede efendisine benzetiyorlardı.

Ashley, ihtiyarın damarlarında, yiğitlik çağlarında ihtiyar Vittorio'nun lütuflarıyla onurlandırdığı gürbüz köylü kadınlardan ona geçen birkaç damla Orgagna kanı olup olmadığını düşündü. Villada her bakımdan özel bir yeri olduğu açıktı, çünkü Orgagna öteki uşaklara çok **aksi davrandığı halde**, ihtiyarla ilişkilerinde gü-leryüzlü ve sevecendi.

Çözemediği bir esrar daha vardı.

Garofano Elena'nın kardeşi olduğuna göre, ihtiyar vekilharcın oğluydu. Bir babanın çocuğunu öldüren adamla olan bu dostluk bağı nasıl açıklanabilirdi? Babası da oğlunun öldürülmesinde suç ortağı mıydı **acaba?**

İlk bakışta bu düşünce gerçeğe yakın görünmeyebilirdi. Bununla beraber İtalyanlar opera konularını **bu tür aile ilişkilerinden** almışlardı. İnsanın tüylerini ürpertici günahların hayaletleri Floransa ve Venedik konaklarında cirit atmıştı. George Harlequin'in de söylediği gibi **İtalya çok eski bir ülkeydi**; yurttaşları hâlâ gü-rültülü geçmişlerinin gölgesinde yaşamaktaydılar.

Yemek bitince Orgagna, Cosima, Tullio Riccioli ve Elena Carrese öğle üstü uykusuna yatmak üzere Villaya girdiler. Kendisini daha zinde hisseden Ashley kafasını kurcalayan so-

ruklarla, portakal bahçelerinin gölgeliğinde dolışmaya çıktı; içine çektiğı taze hava çok hoş kokuyor, dalların arasından sızan güneş ışığı kızarık gözlerini ağrıtmıyordu.

Bu sefer, saptığı yol onu, bir köşesinde küçük bir tabanın üstünde, tahtadan bir kemerle korunan Meryem Ananın antika heykelinin bulunduğu, orasına burasına taş sıralar konmuş yeşillik alana çıkardı. Heykelin önünde bir fenerle çiçek dolu bir vazo duruyordu ama fener yanmıyor, çiçeklerse kavurucu havada kuruyorlardı.

Ashley taş sıralarından birine oturdu ve gözlerini heykele çevirdi. Meryem'in tatlı ve dalgın yüzü, mantosunun sert kıvrımlarının arasına sokulmuş kutsal çocuğa beslediğı sonsuz sevgiyi dile getiriyordu. Yağmur ve rüzgâr tacının altın sarısıyla giysisinin mavisini silmişti ama yine de ruha huzur veren akıl almaz sadeliğıyle çok güzeldi.

Bu güzelliğe dalıp gittiğı sırada Ashley, İtalyanları anlıyabilmek için çok önemli bir gerçeğı aklında tutması gerektiğini hatırladı: İtalyanlar Tanrıya inanırlardı, şeytana inanırlardı; Tanrının anasına ve sıra sıra Azizlerle meleklerle inanırlardı.

Yukarıdaki âlemle ilişkileri çok gerçek ve çok kişisel özellik taşırdı. Simgeleri çok süslü görünse de, boş inanları mantık duvarına çarpısa da, cennetlerini dünya gözüyle görmeyi, barok stili cehennemlerinin ateşini duymayı seven, doğrusu açık yürekli ve sert yapılı insanlardı.

Orgagna gibi adamlarla Cosima gibi kadınlar bile bu aynı inançla beslenmişlerdi. Bunu yalanlamak için ellerinden geleni ardlarına komasalar da, kurtulmayı hiç bir zaman başaramazlardı. Bu inanç tutkularına ayrı bir güç, günahlarına önüne geçilmesi olanaksız bir şiddet kazandırmaktaydı. Sevgi ve paraya duydukları açlığı doyurmak için sonsuza dek kargınmayı göze alarak, karşılaştıkları geçici tehlikelerden çok, erişmeyi gözledikleri amaçlarla ilgilenirlerdi.

Bu düşünce onu rahatsız etti. Bu ülkenin insanı değildi, bu eski halkın ona kurduğu tuzaklar arasında başıboş savunmasız dolaşan, yalnız, çıplak, bir Yeni Dünya yerlisiydi. George Harlequin'in sözlerini anımsadı ve birden onun varlığını yanında duymak arzusu yandı içinde: Harlequin burada olsa büyük huzur duyardı. Çünkü küçük İngiliz, bu uzak çağ insanların kurnazlıklarını sezebilecek kafaya sahip bir Avrupa'lıydı. O...

Ashley'i uyku bastırdı; oturduğu sıranın pütürlü taş arkılığına hafifçe dayanarak uykuya daldı.

Birden hıçkırık sesleri ile uyandı. Yerinden hiç kıpırdamama akıllılığını gösterdi ve heykelin önünde geçen acı sahneyi, tüm kasları gerili olduğu halde izlemeye başladı.

Elena Carrese yere diz üstü çökmüş, alnını heykelin kaba tahtadan tabanına dayamıştı. Sarı saçları karmakarışık ve omuzları umutsuz hıçkırıklarla sarsılıyordu. Elleri heykelin ayaklarını okşuyordu. Arada bir başını kaldırıp Mer-

yem Ananın sevgi dolu gözlerine bakıyor ve varımadanın ağzıyla kendinden geçercesine ona yakarıyordu. İtalyancayı çok iyi konuşan, Napoli ağzını da biraz bilen Ashley, kadının söylediği her sözü anlamamakla birlikte, topladığı bütün dikkatiyle, parça parça yakarışlarının anlamını çıkarmayı başardı.

«Madonna mia! Tanrının Annesi! Zavallılığım acı! Acı! Acı! Onu seviyordum, oysa başından savdı beni. Ona sevgim yüzünden bir orospu oldum, ruhumu cehennem işkencelerine mahkûm ettim. Şimdi beni erkek olmayan biriyle, bir **femmenella**'yla —benimle yatmayacak, bana çocuklar vermeyecek bir sapıkla— baş göz etmek niyetinde... Acı bana Madonna! Sen ki kadınsın, beni anlarsın, acı bana ve sevdiğim erkeği bana geri ver.»

Dudaklarından dökülen yakarı çağılayanında, bu acındırma sözleri düzenli aralarla bir nakarat gibi tekrarlanıyordu. Sonunda içindeki tüm acıyı boşaltınca ağlamayı bıraktı ve tükenen gücü ve umutlarıyla heykelin ayakları dibinde öylece yığılı kaldı.

Ashley o an, Elena'yla dost olabilmesi için bundan daha elverişli bir zaman bulunamayacağını anladı. Ancak atacağı en küçük yanlış adımla onu tümüyle yitireceğini de iyi biliyordu. Ona yaklaşmayı göze alamadığı için, sözlerini özenle **tek tek** seçerek, anlayışlı ve tatlı bir sesle oturduğu sıradan konuşmaya başladı:

«Meryem Ana sizi anlıyor kızım. Ayrıca ben de anlıyorum. İsterseniz size yardımcı olabilirim. Tanrının Annesinin ayakları üstüne and içerim ki kardeşinizi ben öldürmedim.»

Elena usulca ve sakınmayla başını kaldırıp ona baktı. Göz yaşları yüzünü allak bullak etmişti. Caravino otelinin terasında çalım satan o göz alıcı güzelliğin yerinde yeller esiyordu. Acımasız bir dünyada yalnız ve yitik, yüreği yaralı genç bir köylü kadınıydı şimdi, o kadar. **Kendinde kaçma gücünü bulamadığı için, avcıların tuzağına düşen bir hayvanın korkulu bakışlarıyla yerinde çakılı duruyordu.**

Ashley oturduğu yerden kımıldamaksızın ona gülümsedi. Sonra sâkin ve yatıştırıcı bir tonda, azgın bir köpeğe konuşur gibi sonsuz bir sakınmayla sözlerini sürdürdü.

«Başınıza neler geldiğini biliyor ve acıyorum size Elena. Orgagna'nın size hazırladığı geleceği biliyorum; bu da acınızı daha içten paylaşmama neden oluyor. Size ne tür yalanlar söylendiğini ve bunun niçin yapıldığını biliyorum. Size kardeşinizi benim öldürdüğüm anlatıldı. Yanlış bu: kardeşinizin katilleri, onu Sant Agata yolunda arabanın tekerleklerinin altına iten kişilerdir. Size benim yalancı ve düzenbaz olduğum anlatıldı. Bu da yanlış: Yalancılar size bunu anlatanlardır. Bana burada, daha fazla gecikmeden birkaç dakikanızı ayırın, size gerçeği anlatayım. Size yardım etmeyi çok istiyorum. Benden korkmanız, kaygı duymanız için hiç bir neden yok. Eğer gelip bu sıraya oturur ve beni dinlerseniz, size dokunmayacak hatta yanınıza bile yaklaşmayacağım. Madonna'nın ayakları üstüne, çarmıha gerilmiş İsa'nın elleri üstüne and içerim.»

Bu sözler yavaşça, çok yavaşça, genç ka-

dının korku bulutlarıyla kararmış kafasına sızmaya başladılar. Sözlerinin anlamı belleğinde belirlendikçe kadının dikleşmesi Ashley'in gözünden kaçmadı. Gözlerinde beliren düşmanca ifadenin yerini önce kaygı, sonra merak daha sonra da zayıf bir umut parıltısının aldığını gördü. Elena sonunda ayağa kalktı, bilinçsiz el hareketleriyle tozlu dizlerini temizledi ve cebinde mendilini aramaya koyuldu.

Ashley gülümseyerek kendi mendilini ona doğru fırlattı.

«Alın, bunu kullanın. Sizinkinden daha büyüktür...»

Mendil yere, genç kadının tam ayaklarının dibine düştü. Eğilip mendili alacak olsa Ashley partiyi kazanmış demektir. Eğer almazsa...

Genç kadın bir mendile, bir gazeteciye baktı. Ve bir anlık duraksamadan sonra eğildi, mendili aldı ve gözyaşlarından leke leke olmuş yüzünü sildi. Sonunda sıraya doğru yürüdü ve Ashley'in yanına oturdu.

«Şimdi, anlatın bakalım.» dedi açık bir sesle. Yüzünde en ufak bir heyecan kıpırtısı yoktu.

Ashley konuşmaya başladı.

Öyküsünü, olayları bir biri ardına sıralıyarak anlattı: Cosima'yla olan eski ilişkisini, Orgagna'nın çevirdiği işlerle ilgili araştırmasını, il Deserto'ya yaptığı gezintiyi, kazayı, Orgagna ve Granforte'yle görüşmelerini. Ondan sakladığı, Tullio Riccioli'yle yaptığı son pazarlık oldu.

Ashley sözlerini bitirdiğinde Elena gözleri

kapalı, ellerini dizlerinin üstünde kavuşturmuş, vücudu kazık gibi dimdik duruyor, bu haliyle bir uyur gezeri andırıyordu.

«Şimdi bana inanıyor musun?» dedi Ashley sâkince.

«Evet» diye karşılık verdi kadın soluk bir sesle.

«Birbirimize yardımcı olabileceğimizi anlıyor musunuz?»

«Evet.»

«Size yardıma koşmaya hazırım. Sizden de aynı tür bir davranış bekleyebilir miyim?»

Elena gözlerini açtı ve bakışlarını Ashley'e dikti; o zaman Ashley, biraz da dehşet içinde, onda doğan yeni şeytanı gördü. Elena Carrese kıskançlığın çılgına çevirdiği bir kadın olmuştu. Büyük sevgisi bir anda, kendisini ayarttıktan sonra utanca boğan adama karşı öldürücü kine dönüşmüştü.

«Evet.» dedi «Evet, size yardım edeceğim. Onu yıkmak için sizinle iş birliği yapacağım.»

Ve birden ellerini yüzüne kapıyarak yeniden ağlamaya başladı. Ne yapacağını şaşırان Ashley, omuzunu okşayarak onu yatıştırmaya çalıştı. Bunun üzerine Elena, anası ya da babasının kucağında avuntu arayan bir çocuk gibi, gazeteciye sokuldu.

Carlo Carrese yeşillik alana girdiğinde, kızını Ashley'in kollarının arasında buldu.

İhtiyar adam, soğuk öfke dolu gözleri, tahta bir maskeye benzer yüzü ve tüm heybetiyle onlara tepeden bakıyordu. Bir elinde küçük bir bıçak tutuyordu; ötekinde Madonna'nın heykelini

süslömek için kestüi bir çiçek buketi vardı. Elena gazetecinin kollarından kendini koparırcasına kurtuldu ve korku dolu gözlerle babasına baktı. Ashley Carlo Carrese'yi büyük bir dikkatle izleyedursun, ihtiyarın ona bıçakla saldırması olasılığını göz önünde tutarak nasıl davranması gerektiğini hesaplıyordu.

İhtiyar hiç bir harekete girişmedi. Sadece kızına sert ve kuru sesiyle buyruğunu verdi:

«Sen, hemen eve dön!»

Elena ayağa kalktı, babasının önünden, tokat yeme korkusuyla çekinerek geçti ve koşak koşak portakal ağaçlarının arasında kayboldu.

Carlo Carrese topuklarının üstünde çark ederek heykele yöneldi. Acelesiz, ölçülü hareketlerle solmuş çiçekleri aldı, vazunun suyunu tazeledi ve buketini yerleştirdi. Sonra heykelin arkasından aldığı yağ şişesinden fenere biraz yağ doldurdu, yaktı; titrek bir alev Madonna'nın ayakları dibinde oynaşmaya başladı. Dağınık saçlarını düzeltip haç çıkardıktan sonra ellerini kavuşturdu ve uzun bir duaya dalıdı.

Ashley büyülenmiş bir halde onu izledi. İhtiyar duasını bitirdiğinde, gazeteci ayağa kalktı ve yanına gitti.

«Niçin ve kimler için dua ettiniz Carlo?»

Bu soru karşısında şaşırarak vekilharç cevap vermeden önce uzunca bir süre düşündü. Neden sonra düşmanca bakışlarını Ashley'in yüzünden ayırmadan şunları söyledi:

«**Signore**, ihtiyar dük ölüm döşeginde oğlunu bana emanet etmişti. Benden, oğluna ken-

di çocuğummuş gibi bakacağım konusunda söz aldı. Artık yaşlandım, kollarımdaki güç azaldı. Bu yüzden... efendim için ve... ailesinin onuru için dua ettim.»

«Hayırlı dualar etmişsiniz» dedi Ashley sâkince.

«Bu kadarla bitmiyor **signore**. Efendimin eşi olan **signora** için de yakardım Tanrı'ya: Madonna'dan onu korumasını ve... aklını başına getirmesini diledim. Ayrıca sizin bu evden yakında gitmeniz ve hepimizi rahat bırakmanız için de duacıyım. Son olarak kızımın, ruhunu Tanrı için saf tutması ve vücudunu evleneceği erkeğe el değmemiş olarak saklamasını diledim.»

«Dualarınızı bir kişiden esirgemişsiniz ama?»

«Kimden?»

«Oğlunuz için de dua etmeniz gerekmez miydi?»

«Benim oğlum yok **signore**.»

Ashley bıçağın gelişini gördü: Carlo Carrese, baş parmağı bıçağın demiri üstünde, alttan yukarıya midesine doğru kolunu savurdu. Gazeteci vuruşu elinin içiyle karşıladıktan sonra parmaklarını ihtiyarın bileğine kenetledi ve kolunu büktü.

Bıçak madenî bir ses çıkararak taş sıranın üstüne düştü. Ashley acı içinde kıvranan vekilharcı hızla itti. Carlo Carrese gerisin geri heykelin tabanına çarptı, öyle ki çiçekler devrilen vazodan yere saçıldı ve fenerin içindeki yağ

Madonna'nın küçücük ayaklarının dibine yayıldı.

«Çok aptalsınız Carlo» dedi Ashley soluk soluğa, «Efendiniz düzenbazın biridir, kızınızsa şimdiden çok şeyini yitirdi. Üstelik ne biri ne de öteki bugün yaptıklarınızı, hiç hoş karşılamayacaklar.»

Sonra durduğu yerde dönüp yavaş adımlarla portakal ağaçlarının arasına daldı. İhtiyar adam onun uzaklaşmasını kinle yanan gözlerle; umutsuzca izledi. Küçük Meryem Ana'nın gözleri ise ikisinin de üstündeydi; ama gözleri tahtadandı ve hiç bir şey görmüyordu.

DOKUZUNCU BÖLÜM

O akşam Orgagna Ashley'i çalışma odasında görüşmeye çağırdı.

Kahvelerini içen Cosima, Elena ve Tullio'yu salonda bırakıp merdiveni tırmandılar ve Capri'nin basamak basamak ışıklarını gören, duvarları ağaç kaplamalı geniş bir odaya girdiler. Mobilya çiçekli barok stiliydi ve duvarlardan ikisini, üstüne Orgagna'ların arması işli dama derisinden ciltlenmiş kitaplar baştan başa kaplıyordu. Ashley bir kez daha bu görkemli görünüşün altında ezildiğini duydu, oysa Orgagna bu koca odada evin sahibi olmanın verdiği bilinçaltı rahatlıkla geziniyordu.

Ev sahibi bir içki dolabını açıp içinden bir şişe konyakla yaprak sigaraları çıkardı. Alkol iyice ılıklaştıktan, sigaralar iyice yakıldıktan sonra, iki adam pencerenin iki yanına, yüksek arkalı büyük koltuklara karşılıklı yerleştiler.

Orgagna doğrudan konuya girdi.

«Dostum Ashley aramızda açık konuşmanın sizinle bana yararı dokunacağına karar verdimi.»

«Bundan iyisi olmazdı zaten.»

«Çok güzel. Aramızda aşılması güç bir uçu-
rum olduğu halde size pek çok değer verdiğimi
söylesem bilmem şaşırır mısınız? Aklınız, yürek-
liliğiniz ve eşine az rastlanan azminizi beğeni-
yorum. Başka koşullar altında sizinle dost olabi-
lirdik. Şimdi bunun olanağı yok. Yine de size
verdiğim değer yüzünden, gururumu pek incit-
meksizin, bana yönelttiğiniz suçlamalar hakkın-
da size açıklamalarda bulunabilirim.»

«İlgimi en fazla çeken konu bu.»

«Her şeyden önce özel hayatım, siyasal ve
malî görüşmelerim konularında yürüttüğünüz araş-
tırmadan haberim olduğunu bilmenizi isterim. A-
raştırmanızı başından sonuna kadar büyük il-
giyle izledim. Sizi kutlarım, çok başarılı bir ça-
lışma yaptınız.»

«Değer verdiğiniz için teşekkür ederim.»

Orgagna bu alaycı karşılığı bir el hareke-
tiyle geri çevirdi ve konuşmasını sürdürdü.

«En ağır suçlamalarınızın rahmetli Enzo Ga-
rofano'dan satın almak istediğiniz bazı mektup-
lara dayandığını biliyorum. Yazınızın yayınlanma-
sıyla seçimlerde sandalyemi kaybedebileceğimi
ve bakan olma umutlarımın yok olacağını da ka-
bul ediyorum. Demek ki yazınızın gazetede çık-
masına engel olmam gerekiyor. Gördüğünüz gibi
gerçekleri açık açık gözünüzün önüne seriyor-
um.»

«Gerçekten öyle.»

«Eşimle olan eski ilişkiniz ve onun şu an
size beslediği duygular da benim için kaygı ko-
nusu; gönül sorunları yüzünden değil de devlet
sorunları yüzünden.»

Ashley koltuğunda sıkıntıyla büzüldü ve kurtuluşu kanyak kadehinin dibinde buldu. Orgagna'nın gözlerinde bir neşe pırıltısı yandı, söndü.

«Bay Ashley şimdi gelelim temel konuya. Mektuplarımın fotokopilerini elde ettiğinizi (ya da alabileceğiniz bir yere bıraktığınızı) sanıyorum. Sizi bunları yayınlamaktan alıkoyan sadece polisle başınızın dertte olması ve villamda ister istemez kalmak zorunda bulunmanızdır inancındayım. Doğru mu?»

«Varsayımınız oldukça mantıklı» dedi Ashley umursamazlıkla omuz silkerek.

«Demek öyle!..»

Orgagna koltuğunun arkasına yaslanarak konyağını yavaşça yudumlayıp biraz zaman kazandı ve:

«Uzun sözün kısası» diye yeniden başladı, «ilginç bir durumda kaldım şimdi. Sizinle pazarlığa oturmak istiyorum. Sizi korkutmanın güç olduğunu biliyorum. Satın almamınsa kolay olacağını hiç sanmıyorum. Sonuç olarak... (Sustu ve titizce bir özenle sözcüklerini seçme zamanını bulmak için birkaç saniye düşündü) bugüne değin yapmamış olduğum bir şeyi yapmayı, yani hareketlerimin nedenlerini açıklamayı kararlaştırdım. Araştırmanız boyunca birçok kişiyi sorguya çektiniz Bay Ashley. Ama bana bir soru olsun yöneltmediniz. Bana savunmamı sunma hakkını, bu konuda kişisel açıklamalarımı yapma özel hakkını tanımanız gerekir. Kabul mü?»

«Kabul.»

«Sizi inandırmayı başarırsam, yazınızı yayınlamaktan vázgeçecek misiniz?»

«Başarırsanız, evet. Başaramazsanız açıklamalarınızı baştan sona kadar eksiksiz yayınlayacağım. İki durumda da kazançlı sayılırsınız.»

«Haktanırlık duygunuz çok gelişmiş» dedi Orgagna; ne sözlerində ne de sesinde en ufak alay belirtisi yoktu.

«Koltuktan kalktı ve odayı arşınlamaya koyuldu. Ashley Orgagna'nın ayaklarının uzun tül-lü yün halıda yer değıştirmişini ilgiyle izliyordu. Bir kez daha bu adamın öfkesiz gücüne, acımasız açık görüşlülüğüne, kendi kendine ve ülküsünün doğruluğuna duyduğu inanca hayran kaldı. O anda sinirleri kopacak derecede gergindi. Doğulu'ların deyimiyle yelpazelerin altında ter döküyordu. Ama hiç bir şey onur ve ağırbaşlılığını etkilemiyordu. Sevilse de tiksiniyse de, göklere de çıkarılsa çarmıha da gerilse Vittorio Orgagna üstün bir insandı.

Orgagna birden durdu ve Boulle yapısı masaya dayandı: Çapraz duran bacakları, beline dayadığı yumruklarıyla ilgi çekici davasının savunmasını yapmaya hazır, kendine pek güvenen bir avukatı andırıyordu. Yeniden konuşmaya başladı:

«Önce Bay Ashley, size önsözümü sunmak istiyorum: Sanatlı ve güzel sözlerle başvurmaksınız, kısa ve öz. Ne İngiltere ne de Amerika'da yaşıyoruz; burası İtalya. Bu yüzden beni ve yaptığım işleri çevrem ve ülkemin koşullarını göz önünde tutarak yargılamak zorundasınız. Bu kanımca herkes tarafından kabul edilmiş bir ilkedir. Chicago'da adam öldürme ağır suç sayılır. Afrika'da bu, din buyruğu,

bir tanrıya adaktır... Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

«Evet.»

«Bu ilkeyi benimsiyor musunuz?»

«Yoruma açık bırakılması koşuluyla ,evet.»

Orgagna bunu benimsediğini zoraki bir gülümsemeyle belirtti. :

«İyi cevapladınız dostum. Şimdilik sizden daha fazlasını istemiyorum... Bana yönelttiğiniz suçlamalardan haberli olduğumu söylemiştim. Bunların başında İtalyan hükümetinden ödünç aldığım, Güney İtalya'da sanayi kurumları kurulmasına yönelik bir Amerikan yardım fonunun paralarını sonradan Kuzey İtalya'daki fabrikalarımın çıkarına kullandığım geliyor. İkinci-si, Amerikan tahıl tohumlarını yoksul İtalyan köylüsüne dağıtmakla yükümlü olduğum halde bunları sadece partimin üyeleri arasında hem de para karşılığı pay ettiğim savıdır. Bu iki suçlamanın yanı sıra, İtalyan yasalarını hiçe sayarak Amerikan bankalarında şu anda yatan paraları yurt dışına kaçırdığımı söylüyorsunuz. Çalışmanızın ana çizgileriyle özeti bu değil mi Ashley?»

«Evet.»

«Ne yapmamı bekliyorsunuz? Yadsıمامı mı?»

«Nasıl yadsıyabileceğinizi merak ediyorum.»

«Hiç bir şeyi yadsımıyorum ki Bay Ashley!» diye haykırdı Orgagna kamçı gibi vınlayan bir sesle. «Bunların hepsi baştan başa gerçek. Pek titizce araştırmanız sırasında bulmayı başaramadığınız daha bir çok gerçek var.»

«Açık yürekliliği elden bırakmayışınıza hayran oldum.» dedi Ashley burnunu daldırdığı kadehinin içinden ona sırtarak.

«Bunların hepsi de yasa dışı işlerdir» diye sözünü sürdürdü Orgagna sakince. «Öyle olduğu halde gerekli ve haklılığı doğrulanmış işlerdir. İçinizden neler geçirdiğinizi biliyorum: her suçlu yaptığı hareketin doğruluğuna inanır; Şeytan bile özür olarak Incili gösterebilir. Ne var ki dostum yanılıyorsunuz, hem çok derin yanılgıya düşüyorsunuz.»

Ashley, «Yargılarımı askıya aldım» diye karşılık verdi. «Savunmanızın sonunu bekliyorum.»

Orgagna yazı masasının yanından ayrıldı, odayı ağır adımlarla kat etti ve pencerenin yanında durup deniz perileri adasının ışıklarıyla ayın durgun sulara çizdiği gümüş yola hayranlıkla bakmaya koyuldu. Gizlilik, korku, büyüklük ve yanılgısız yargı görünümlerine kolayca kapılan bir adamdı. Zayıf ışık yüzünün ince kemik yapısını açığa vuruyor, ağzının çevresindeki gölgeleri pekiştiriyordu. Topukları üstünde ağır ağır dönüp yüzünü Ashley'e çevirdi. Şimdi ışık sırtına vuruyor, yüzü karanlıkta kalıyordu. Gazeteci onun sırttığını ya da kaşlarını mı çatıldığını seçemiyordu ama Orgagna konuşmaya başlayınca sesinin inançlı titrediğini sezdi.

«Ashley siz yeni bir dünyanın insanısınız. Bol zenginlikleri yüzünden ülkeniz çok kısa sürede yüksek düzeyde teknik evrime ulaştı. İşçilerinizin otomobilleri var; kadınlarınız tam donatımlı hastane veya doğumevlerinde doğum yaparlar, oysa bizim çocuklarımızı analarının kar-

nından bilgisiz ebeler koparırlar. Çocuklarınızın büyüüp serpilecekleri alanlar, kızlarınızın evlebilecekleri erkekleri var. Tarihinizi yeni yarattığınızdan eski tarihin yükünü omuzlamak zorunluluğunuz yok. Bizde ise bu nimetlerin hiç biri yok. Burada, özellikle Güney’de okuması yazması olmayanların bilgisizliği, işsizlik, acınacak durumda bulunan haberleşme araçları ve yoksul kaynaklar var. Bu durumu değiştirebilmek için ileri görüşlülük ve iş kafası gereklidir; ama bu ne bürokratlarla politikacıların ileri görüşlülüğü ne de iş arayan kişilerin iş anlayışıdır. Bunun için hayalleri geniş, yapılması gerekeni gerçekleştirmek için gerekirse yasaların çerçevesi dışına çıkmaya hazır insanlara gereksinme vardır.»

«Bana Güney İtalya’ya ayrılmış paraları niçin Kuzey’in çıkarına yönelttiğimi soruyorsunuz. Her şeyden önce parayı ancak böyle bir yalanla elde edebileceğim için. Sonra burada, gereçleri, haberleşme araçları, kalifiye işçisi olmayan Güney’de bir sanayi bölgesi kurmaya kalkmam bu parayı sokağa, dipsiz bir lağım çukuruna atmak demekti ki, böyle bir hareketten kimse yarar sağlamazdı. ‘Kuzey’de bu para iki bin kişiye çalışma olanağı verecek, ülkenin tümü kazanç sağlayacaktı: Napoli’de okullar açılmasına yarayacak olan yeni vergi gelirleri oluşacaktı. Üstelik başka yatırımları da çekecekti: ülkenizin yatırımcılarının paralarını; çünkü insanların bankacıdırlar, yardım kurumu üyeleri değil, öyle oluşları da doğaldır.»

«Bana bağış olarak verilen tohumları niçin

sattığımı ve bunları niçin sadece partimin üyeleri arasında paylaştığımı soruyorsunuz. Bu sorunuzu yanıtlamak çok kolay. Ulusumuz bilgisizdir. Köylülerimiz inatçı ve güvensizdirler; köhnemiş boş inanları yüzünden örgütlenmek istemezler. Sonuç toprağın çoraklaşması ve ağaçların kurumasıdır. Onlara bir bağışta bulunursanız, bu yüzde yüz kayıp demektir; verdiklerinizi ya boşu boşuna harcarlar ya da arkanızdan sinsi sinsi gülerek satarlar; aksine onlara herhangi bir şeyi zorla satarsanız aldıkları şeye büyük değer verirler. Ayrıca bu alım iznini yalnızca aynı partinin üyelerine vererseniz, onlara işbirliğinin değerini ve çalışma yöntemlerinin nasıl geliştiğini gösterirsiniz. Haksız ve yasa dışıdır bu, kabul ediyorum. Ama saçmalıklar yasalara aykırı değiller diye gerçeklik mi kazanırlar sizce?»

«Sorunu bu açıdan ele alın Bay Ashley. Beni unutun. Sevdiğiniz kadının kocası olduğumu aklınıza getirmeyin. Olayları gerçek yüzleriyle, oldukları gibi inceleyin.»

«Son olarak bana Amerikan bankalarında yatan paralarımın hesabını soruyorsunuz. İzin verin de şunu söyleyeyim: Fabrikalarımı çalıştırmayı ve işçilerimi beslemeyi sürdürebilmem için gerekli makine ve hammaddeyi almak istediğim zaman, Roma'da bir bürokratin önüne çıkmam gerek; bu bürokrat beyefendi de canı çekerse kaleminin ucunu oynatarak dolar tahsisimi bir çırpıda yarı yarıya indirir. Bu adamın dünyadan haberi yoktur. Kaldırım kenarlarındaki kahvelerden birinde oturur, güzel kızlar önünden geçtiğinde göğsünü kabartır. Dar sokaklar-

daki açlığı, uyuz ve cılız çocukları gözü görmez. Yasalar ondan yanadır; Jüstinyen zamanından kalma antika yasalarlardır bunlar. Ama ben insanlığın ve aklın benden yana oldukları inancındayım.»

Orgagna kendini külçe gibi koltuğuna bıraktı ve ince yapılı elini bitkin bir hareketle alnında gezdirdi. Sonra sözlerini şöyle noktaladı:

«İşte savunmam Bay Ashley. Onu değerlendirmeye yetecek kadar bilginiz var. Ama bana herhangi bir konuda soru sormayı derseniz, sorularınızı tüm açık yürekliliğimle yanıtlamaya çalışacağım.»

«Bir soruyu mutlaka sormak istiyorum» dedi Ashley sakın bir tonda.

«Sorun bakalım.»

«Garofano'yu niçin öldürttünüz?»

«Bu öldürme işiyle benim hiç bir ilgim yok.» dedi soğukça Orgagna.

Ashley hemen hemen onun yalan söylemediği kanısına vardı.

Oldukça uzun bir süre, karanlık yüzeyi huzursuzluk, kararsızlık ve kuşkuyla kırıyan bir sessizlik denizinin birbirine karşı iki yakasından bakıştılar.

Sonunda sözü Ashley aldı; sözcükler ağzından tane tane, bu karanlık denize atılan taşlar gibi döküldüler.

«Savunmanızı ilgiyle ve bir yere kadar anlayışla dinledim. Ne var ki kanılarım değişmedi, çünkü öncelikle bir şeyi öğrenmem gerekiyor: Garofano'yu kim öldürdü? Kim Cosima'yla

birlikteyken bütün hareketlerimi izledi ve adamcağızı arabanın tekerleklerinin altına itti?»

«Bunu ben bilemem.»

«Orgagna'nın yüzü hâlâ karanlıktaydı; bu nedenle Ashley'de kulaklarına çarpan sesin ruhsuz olduğu izlenimi uyandı.

«Bana kalırsa bunu açıklamak istemiyorsunuz.»

«Nasıl derseniz öyle düşünebilirsiniz.»

O zaman Ashley katı bir sesle patladı:

«Bu durumda katili size ben söyleyeyim.

Katil villanızın vekilharcı Carlo Carrese'dir.»

Karşısında oturan lı ş hayal hiç bir tepki izi göstermedi. Birkaç saniye süren sessizlikten sonra ölçülü ve derinden gelen ses sordu:

«Sizi bu suçlamayı yapmaya iten neden nedir Bay Ashley?»

«Bu öğle üstü beni öldürmek istedi.»

Tepki o zaman geldi: bir şaşkınlık ünlemiyle son bulan derin bir iç geçirme; «Yaa!.» Orgagna yine yerinden kalktı ve pencerenin önüne dikildi. Ashley yüzünü yine seçemiyordu ama sorusunu açık seçik duydu.

«Lûtfen bana bunun nerede ve nasıl olduğunu anlatmak iyiliğinde bulunur musunuz?»

Gazeteci başından geçenleri anlatırken Orgagna pencereden dışarısını seyrediyor, hareket-siz çizgileri ay ışığıyla uzaktaki adanın seyrek pırıltılarının önünde bir çimli gölgesi gibi seçiliyordu. Ashley kısa ve renkli öyküsünü bitirdiğinde yüzünü ona çevirdi. Gülümsemek için kendini zorladığı, güneşte tunçlaşmış güzel yü-

zünün büyük bir bikkınlığı yansıttığı açıkça görölüyordu.

«Birlikte bir konyak daha içelim isterseniz» dedi.

«Memnun olurum.»

Ashley yerinden kalktı, odanın karşı köşesine yürüdü ve ev sahibiyle kadeh tokuşturdu.

«**Salute!**»(*)

«**Salute!**»

Kısa tören bitince Orgagna kadehini bıraktı ve bir ipek mendille, elleriyle yüzünü sildi. Gerçekte için için kendini yiyordu ama soğukkanlılığı yine de elden bırakmıyordu.

«Size Carlo Carrese'den söz etmem gerekiyor sanırım» dedi sakın bir sesle.

«Sizi dinliyorum.»

«Kendisinin de size söylediği gibi babamın vekilharcıydı. Damarlarında Orgagna kanı taşıdığı aile içinde şaka yollu anlatılır. Geçmişimize bakacak olursak bu olasılık oldukça güçlü... Neyse ne, onunla aramızda her zaman bir bağ olmuştur. İşinin eri, dürüst ve sadık olduğunu her fırsatta göstermiştir; babamın ölümünden sonra da kendi öz oğluna —bir oğlu olsaydı— verebileceği tüm sevgi ve yakınlığı bana verdi.»

«Bir oğlu vardı» diye atıldı Ashley sertçe. «Adı da Enzo Garofano'ydu.»

Orgagna'nın bakışları gazeteciye deldi geçti. Sonra yüzü yeni bir gülümsemeyle yumuşadı ve başını olumsuzluk anlamında salladı.

(*) Sağlığınızla

«Yanlış. Garofano onun oğlu değildi. Karısı onu başka bir adamdan peydahlamıştı. Bizi biraz daha yakından tanımış olsaydınız bunu adından çıkarabilirdiniz. Garofano bir soyadı değil, bir çiçek adıdır ve anlamı 'karanfildir'. Bakın şöyle oldu: Enzo ilkbaharda, karanfil mevsiminde doğdu; babası çocuk doğmadan çok önce savuştuğundan anası ona bu adı koydu.

«Carlo o sırada nerede bulunuyordu?»

«Babamla birlikte Milano'da. İşimizi kurmaya uğraşıyorlardı.»

«Anlaşıldı.»

«Carlo eve döndüğünde bu yörenin geleneğine uydu —işe yarar bir gelenektir ha!— Karısına sopayı çekti, sonra da bağışladı ve o günden başlayarak kadına işlediği günahı anımsatmak için belirli aralarla dayakları sürdürdü. Bebek Sant'Agata'da bir sütanneye verildi, bir süre geçince de evlatlık edinildi. Sonra Elena dünyaya geldi ve günü, birinde anası ona üvey kardeşini tanıştırdı. Kız ona çocukların saf sevgisiyle bağlandı; Carlo'nun düşmanlığına rağmen küçük çocuk bazan buraya oynamaya gelirdi. Anne, çocuklar küçükken zamansız ölüverdi. Ben... ben Enzo Garofano'nun eğitim masraflarını karşıladım. Ondan hiç bir zaman hoşlanmadım ama Elena'nın gönlü olsun diye buraya gelip kız kardeşini görmesine izin verirdim. Tabii Carlo ondan tiksiniirdi. Yine de... (Orgagna omuz silkti ve yüzünü buruşturdu...) iyi bir uşak olarak efendisinin dilekleri önünde eğilmesini bilirdi.»

«Garofano'yu öldürmesinin nedeni bu mu sizce?»

Orgagna anlamsız bakışlarını Ashley'e dikti ve başını 'hayır' anlamında salladı.

«Ben Carlo'nun onu öldürdüğünü söylemedim ki. Bu suçlamayı siz yaptınız. Bana gelince size bu bilgileri pek sıradan bir neden yüzünden verdim.»

«Yani?»

«Carlo Carrse'nin ailemizin bir bireyi olduğunu anlamanız için. Ona dokunan bana dokunur. Yaşlı bir adam o Ashley. Yılların yüküyle omuzları çöktü artık; Orgagnalar ona sonsuza dek borçlu kalacaklardır. Ben bu borcu onu koruyarak, yaşlılığını mutlu geçirmesini sağlayarak biraz hafifletebilirim. Bunu yapmaya da kararlıyım, her şeyi gö...»

Birden sözünü yarıda kesti ve bu açıklanmayan gözdağı iki adamın arasında uyumsuz bir nota gibi asılı kaldı.

«Sözünüzün sonunu getirin Orgagna» dedi Ashley kuru bir sesle.

«Hayır dostum» diye karşılık verdi öteki, başını sallayarak. «Bu bir gözdağına oldukça benzeyecekti. Özellikle bu akşam sizde bu izlenimi uyandırmaktan kaçınmak zorundayım. Sanık benim ve davamı savunuyorum. Carlo Carreseyle, karısının oğlunun öyküsü bu konunun dışındadır: bundan daha sonra söz edebiliriz.»

O ana kadar her şey öyle ustaca yürütülmüştü ki Ashley neredeyse hiç bir şey sezinleyemeyecekti. Orgagna onun gözlerine bir pazarlık hayalini yansıtip ilgisini uyandırmıştı. Göster-

diği yakınlıkla gönlünü okşamış, sanatlı ve güzel sözlerle onu uyutmuştu. şimdi ortada duran güç dengesini açıkça yüzüne vuruyordu: «Elinizde fotokopiler ve bunları yayınlama olanağınız var; bana gelince, sizi benim hazırladığım ve yaşlı uşağımın eliyle gerçekleştirdiğim bir cinayetle suçlamak elimde. Bu belaaan yakayı sıyırmak hoşunuza gider sanırım. Vicdanınızı yatıştıracak ve size para getirebilecek bir çıkar yol bulamaz mıyız, ona bakalım.»

Ashley George Harlequin'in son uyarısını anımsadı ve belli belirsiz bir huzursuzluk içinde Ekselansın açıklamalarının sonunu bekledi. Orgagne savunmasını inanılmaz bir ağırbaşlılık ve güçle sürdürdü.

«İyi insanlardan iyi önderler çıktığı, insanların iman, umut, insancılık ve papaz yazışmalarıyla yönetilebileceği masalı çok eskidir Ashley. Bir hükümetin görevi, halkın yaşayabileceği ve çarkları ağır dönen bir evrimle daha iyi yaşam koşullarına ulaşabileceği güçlü ve güvenli bir yapı sağlamaktır. Önderin erdeminin bu işle hiç ilgisi yoktur. Önemli olan onun gücü, aklı ve benzerlerinin ahlâksızlık ve zayıf noktalarını siyasal yapının yararına kullanabilme yeteneğidir. İlerleme güvenliği gerektirir. Güvenliğin temelini güç oluşturur. Doğrusunu isterseniz iyi bir insan değilim; güçlü bir insanım. Siyasetten iyi anlarım. Elimde azımsanmayacak bir para gücünü bulunduruyorum. Bana fırsat verirlerse en azından beş yıl boyunca bu ülkede birliği sağlayabilirim; bu da kamu düzeninin temellerini sağlamlaştırmak ve kalkınma çarklarını iş-

letebilmek için yeterli bir süredir. Ben olmazsam sağla sol arasındaki cılız bağ kopar; bölünme, hoşnutsuzluk ve ekonomik bunalımların tam ortasında buluruz kendimizi. Garip, gerçekten çok garip olan, yapma ya da yıkma gücünün şu anda sizin gibi bir adamın, tek sermayesi aylık çeki, bu ülkede bulunuşunun biricik amacı başkasının karısına beslediği tutku olan sıradan bir seyircinin avuçları arasında bulunmasıdır.»

Ashley öfkesinden morardı. Hasımı artık açıkça savaşıyordu. Kılıçlar kınlarından sıyrılmış, uçları ette gitgide daha derin yaralar açıyorlardı.

Orgagna birden dönüş biçimini değiştirdi. Yakınlık, biraz da duygu dolu tatlı bir sesle sordu?

«Ne istediğinizi açıkça söyleyin Ashley? Sizi harekete iten nedir? Üç hafta sonra birinci sayfadan silinip yerini bir film yıldızının evliliğine ya da Amerikadaki bir uçak kazası haberine bırakacak olan yazı dizinizi bastırmak için böylesine tehlikeli bir oyunu oynamaya sizi hangi neden zorluyor? Bu iş size, neden olacağınız kötülöklere eş değerde neyi getiriyor? Para mı? Sanmıyorum. Kendini beğenmişliğiniz, gücünüzü kanıtlama isteğinin doyumunu mu? Ya da bir haçlının kör coşkusuna mı boyun eğiyorsunuz? Gerçekten anlamak isterdim...»

«Beni tanık sandalyesine çağırıyorsunuz galiba» dedi gazeteci gözlerini kaldırarak.

Orgagna başını 'evet' anlamında salladı ve karşılık verdi:

«Savunmanın da karşı sorguya hakkı vardır.»

«İsteğinizi haklı buluyorum.»

Ashley bir sigara aldı, bir ucunu düşünceli bir tavırla başparmak tırnağının üstünde birkaç kez tıkırdattı, sigarayı yaktı ve ilk duman kıvrımlarının karanlık tavana doğru yükselişini izledi. Gerçekte kendisinin de yargılanması gerekliydi, bunu biliyordu. İlginç olan, kendisiyle birlikte mesleğinin de yargılanmakta oluşuydu. Ve biliyordu ki, hareketlerini kendi gözünde doğrulayamazsa, artık gece gündüz gözüne uyku girmezdi. Yalnız ekmeklerini, tereyağlarını, arada sırada da bir prim almak için uğraşlarını sürdüren, gerisini hiç umursamayan 'Neme gerek' çilerin arasına katılmaktan başka çıkar yolu kalmayacaktı. Düşüncelerinden sıyrılıp konuşmaya başladı; önce kararsız çıkan sesi giderek güç ve güvenle doldu.

«Benden hareketlerimin nedenlerini açıklamamı istiyorsunuz. Orgagna. Nedenlerimin sizin kilerden veya bir başkasının nedenlerinden daha geçerli ya da daha az karmaşık olduklarını öne sürersem yalan söylemiş olurum. Para mı? Doğal bu. Bu yazı dizisi bir iki yıl rahatça yaşamam için yeterli parayı getirecek. Bana kazandıracağı ünle gazetecilerin en önde gelenleri arasına katılacağım; böylelikle daha da çok para kazanacağım. Kendini beğenmişlik mi? O da işin içine giriyor. İnsan gururunu okşamayan bir mesleği seçmez; gurur da başarıyla beslenir. Gücümü gösterme isteği mi? Sanmıyorum; sorumsuz bir seyircinin ilgisizliğinde gizli, bir güç duygusu yoksa tabii. Cosima'yı sizden kıskanmam konusu mu? Hayır. Onu yitireli yıllar

oldu ve yüreğimdeki burukluk öç almama neden olacak kadar sarımadı **beni.**»

«Ama onu hâlâ seviyorsunuz, o da sizi seviyor öyle değil mi?»

«Sorunuz konunun dışında» dedi Ashley kuru bir sesle.

«Unutun öyleyse ve rica ederim sözünüzün sonunu getirin.»

«Her mesleğin hamalları ve çıkarıcıları vardır. Ellerinde insanları iyileştirme yeteneği olan kişiler bu yeteneklerini çocuk düşürmek veya zengin dulların göğüslerini dikleştirmekte kullanırlar. Bazı yargıçlar adaleti, bazı din adamları da incili çarpıtırlar. Benzerleri bizde de görülür. Siyaset ve Baskı Sayısının ikiz tapınaklarında kendilerini satışa çıkaran irili ufaklı bir alay gazeteci vardır. Ama çoğumuz, sendeleyerek, körler gibi el yordamıyla ilerlediğimiz halde görevimizin gerçeği yaymak olduğunu biliriz. Çoğu zaman gerçeği baskıya verebilmek için türlü kurnazlık ve hilelere başvurmaya zorlarız. Tüm gerçeği çoğu kez yayınlamayı başaramasak da, insanların onu tümüyle bilmek hakkına sahip olduklarına inanırız. Gerçeğin kendine özgü bir erdemi ve doğurganlığı olduğuna inanırız: onun sesini kısmak veya değiştirmek bir yaşam kaynağını kurutma, iyiye gidiş umutlarını yıkmayla eş değerdedir. Zorbalık ışık görmeyen mağaralarda serpilir. Ahlâksızlık gizli toplantılarda gelişir. Eğer bir çocuk veremden ölüyorsa, —Napoli'nin **bassilerinde** ölümlerini gördüğüm çocuklar gibi—, bu, gerçek gizlendiği ya da çok geç açıklandığı içindir. İşte bu yüzden ya-

zımı yayınlamak istiyorum Orgagna: Bu insanlar geleceklerini sizin ellerinize bırakmadan önce yaptıklarınızı öğrenmek haklarıdır, onun için.»

Sigarasının ucundan uzun bir kül yuvarlağı sessizce halının üstüne yuvarlandı. Ashley elini kaldırarak özür diledi, sonra elindeki izmariti gümüş bir küllükte ezdi.

«Beni harekete zorlayan neden bu Orgagna. Sizin saydıklarınız da bu nedene ekleniyorlar, kabul ediyorum, ama bu en güçlüsü, en önemlisi. Buna inanmasaydım bu gece size çuvala para kusturur, sonra da Cosima'yı yanıma alıp Roma'ya gider ve California'da portakal bahçeleri satın almak üzere, kalkacak olan ilk uçağa binerdim.»

«Belki de isteyeceğiniz fiyat bana mantıklı gelir» dedi Orgagna sakın bir sesle. «Kaç para istiyorsunuz?»

«Yararı yok» dedi Ashley.

«Fotokopileri bana satma ve yazınızı yine de yayınlama önerisine ne dersiniz?»

«Olmaz.»

«Bir iki gün düşünmek ister misiniz?»

«Bu bir şeyi değiştirmeyecek.»

Orgagna yüzünde esrar dolu bir gülümsemeyle ona baktı.

«Akıl yavaşça büyüyen bir bitkidir dostum. Ben sabırlı olmayı öğrendim. Düşünün. Geceleri insanlar daha serinkanlı düşünürler.»

Elini gazeteciye uzattı.

«İyi geceler Ashley, **sogni d'oro. (*)**»

(*) Altın rüyalar!

ONUNCU BÖLÜM

Ay ışığı açık pencerelerden sel gibi odaya doluyor ve döşemedeki gül yapraklarında yumuşak ışık birikintileri oluşturunyorlardı. Oymalı ağır eşyalar şekilsiz gölgelerini odanın köşelerine yansıtıyorlardı. Ağaç kaplamalı tavandaki melek oymaları karanlıkta gözüküyorlardı. Richard Ashley uzandığı dört sütunlu yatağında Villa Orgagna'da geçirdiği son günün olaylarını aklından geçiriyordu.

Gün ona bir kazanç ve bir kayıp getirmişti. Kazancı bugün öğrendiği yeni şeylerdi: ölünün Orgagna ailesiyle olan ilişkileri, sevgilisinin ortada bıraktığı Elena'nın kıskançlık ve umutsuzluğu, Tullio'nun parayla satın alınabildiği, Cosima'nın, hainlik etmek şöyle dursun, onu korumak amacıyla yalan söylediği gerçeği; bununla eş önemde, Orgagna'nın pazarlığa oturacak kadar ondan çekinmesi...

Kaybı pek açık seçik gözüküyordu ama kazancından daha büyüktü. Şimdi hasmıyla arasındaki uçurum kesin çizgiler kazanmıştı. Orgagna bir ipte iki canbazın oynayamayacağını ken-

disi kadar iyi biliyor olmalıydı. İkisinden birinin yok olması kaçınılmazdı. Kendi kişisel güvenliğini bir yalan sağlamıştı; Orgagna fotokopilerin onda olduğunu sanıyordu. Bu denli kaygan bir zeminde uzun süre boğuşması olanaksızdı. Ya fotokopileri bulmalı ya da Orgagna'nın gözetiminden kaçıp kurtulmalıydı.

Ona değerli belgelerin izini gösterebilecek tek kişi Elena Carrese'ydi. Ne var ki bahçede olanlardan sonra onunla görüşebilmesinin git-tikçe güçleştiği de bir gerçektir.

Gözlerini tavanda biriken gölgelere çevirdi ve Elena'yı düşünmeye koyuldu. Gururu incinen bir kadın, üstelik bir Güney İtalya'lı kadın olarak, ilk güdüsü onu rezil eden erkekten öç almak olmuştu. Silahları elinin altındaydı. Sekreteri olduğundan, Orgagna'nın dosyalarını karıştırmakta özgürdü. Kuşkusuz Ashley'in araştırmalarının ilerleyişini o da adım adım izlemiş ve onun, sevgilisini nereden vurabileceğini kestirmişti. Ayrıca kadın yüzde yüz Tullio Riccioli'yle evlenmesini önleyecek ve kendi seçeceği erkeğe drahoma olarak verebileceği toplu bir para kazanmayı da ummuştu.

Mektupları dosyadan alıp, fotokopilerini çıkarıp satması için üvey kardeşine vermek Elena için çocuk oyuncağıydı gerçekten. Ondan sonra Orgagna'nın tepetaklak düşüşünü sadece beklemek kalıyordu ona. Ve bu süre içinde küçük köylü ruhu sevgiyle kin, umutsuzlukla bir umut ışığı arasında çırpınıp durmuştu.

Umudu yavaş yavaş, Orgagna'nın haber alma örgütünün ahtapot kollarını üvey kardeşine

uzatışını gördükçe ölmüş olmalıydı. Ajanları Garofano'nun hareket ve temaslarını gün gün Ekselansa bildirdiklerinde, Roma'dan Napoli, Sorrente ve Villa Orgagna'yla yapılan telefon görüşmelerine tanık olmuştu. Üvey kardeşini sevgilisinin avuçlarına düşüren göz kamaştırıcı yeni pazarlığı öğrenir öğrenmez Garofano'yu uyar-mıştı ama o kulak asmamakta direnmişti: Yok-sulluğun pençesinde kıvranan Güney'lilerin en büyük günahları kolayca satın alınabilmeleriydi.

Orgagna sonunda parmaklarını Garofano'nun gırtlığına geçirince, Elena onu kimin öldürdüğünü anlayamamıştı. Daha doğrusu anlamayı göze alamamıştı çünkü o zaman sevgilisini, belki de babasını katil olarak suçlaması gerekecekti. Bu yüzden olayı fazla kurcalamadan suçu zoraki cellâda, Ashley'e yüklemişti...

Düşündükçe gerçeğin bu olduğu kanısı güç kazanıyordu. 'Gerçeğin bu olduğunu, fotokopiler eline verildiği takdirde komiser Granforte bile kabullenmek zorunda kalır' diye söylendi.

Fotokopiler eline verildiği takdirde...

Oteldeki görüşmeleri sırasında Garofano belgelerin uzakta olmadıklarını, istediği fiyatı öderse çabucak getirebileceğini söylemişti. Ashley adamın her halde yalan söylemediğini düşündü. Demek ki fotokopiler Sorrente'de bir yerde, belki bir bankada, belki de güvendiği bir arkadaşının yanındaydı. Haber satıcılarının arkadaş edinemeyişleri ve kimseye güven duymamaları da ayrı bir konuydu ya.

Aklına yeni bir düşünce takıldı; ama düşüncesini geliştirmeye fırsat bulamadan odanın kapısı usulca açıldı ve içeriye Cosima girdi.

Sırtında saten bir sabahlık vardı. Arkaya taradığı saçlarını bir kurdeleyle bağlamıştı. Ayağında döşemede hiç ses çıkarmayan Floransa derisi terlikler vardı. Bir havlu, su dolu bir tas, ve küçük bir yağ şişesini elinde tutuyordu. Ashley yatağında doğruldu ve şaşkınlık içinde genç kadına baktı.

«Cosima! Çıldırдың mı sen?»

«Zavallı gözlerin, Richard... onların halini akşam yemeğinde gördüm; kıpkırmızıydılar, yüreğim sızladı. En... en azından bu kadarını yapabileceğimi düşündüm... ve...»

Pencereye giderek ağır perdeleri çekti, ışıkları yaktı ve getirdiği eşyaları başucu masasının üstüne koydu. Ashley şaşkınlık içinde onu izliyor, bu arada sakınmayı da elden bırakmıyordu. Yanına yaklaştığında, güzel kadına dokunmak için hiç bir hareket yapmadı. Yeniden yastıkların üstüne uzandı ve Cosima gözlerini titizce temizleyip göz aklarına yağ damlattığı sürece kımıldamadan yattı.

Cosima pişmanlık dolu bir sesle «Richard!» dedi «bu sabah kumsalda senden tiksinneme ramak kalmıştı. Benim hakkımda öyle şeyler düşünebileceğini aklım almıyordu. Beni kollarına alıp dudaklarımdan öpmeni, bir güzelliği korkunç bir yalana dönüştürmene inanamıyordum. Hayır, hayır. Konuşmaya çalışma. Kımıldamadan dur ve bitirmemi bekle. Gözlerin feci kızarmış... Aradan biraz geçince başımı biraz toplarlardım ve düşündüm; olayları hangi açıdan görüp bu biçimde yorumladığını anladım: sence kocamı

kurtarmak için, seni yıkmak üzere hazırlanmış bir oyuna suç ortaklığı etmişim. Şu anda... sana kızmıyorum artık. Bazı şeyleri açıkça söylemediğim için kendimi suçluyorum...»

«Ben de sana kızgın değilim. Kumsalda senden özür dilemek istedim ama sözümü bitirmemi beklemedin... Şimdi beni öper misin lütfen?»

Cosima dudaklarını gazetecinin dudaklarına hafifçe bastırdı, sonra da gözlerine birkaç damla yağ daha akıttı. Ondan sonra havluyla alnını ve yanaklarını sildi, havluyu masaya bıraktı ve yatağın kenarına oturdu. Ashley onu kendine çekerek bir kez daha öptü ama Cosima kendini geriye çekti ve sevgi, kaygı dolu baktı ona.

«Richard... Durumumuz ne olacak?»

«Ne demek o?»

«Bunca olaydan sonra kocamla aynı yaşıntıyı paylaşamam. Doğrusunu istersen, kocamın benimle yaşamak istemeyeceğini sanıyorum. Seçimler bir bitsin, artık işine hiç yaramayacağım nasıl olsa.»

«Boşanacak mısınız?»

«İtalyan yasaları buna izin vermez.»

«İkimiz birlikte gideriz, sen istersen boşanma belgeni başka bir ülkede alabilirsin.»

«Evet, tabii.»

Sesinin tonunda güven yoktu. Sadece bir gerçeği doğrulamıştı, o kadar.

«Seni kaygıya düşüren kuşkusuz katolik olman ve Kilise'nin boşanmayı, boşanmış kişilerin evlenmelerini yasaklaması, değil mi?»

«Kilise'den uzaklaşalı çok oldu. Şimdi yap-

caklarım durumuma büyük değişiklik getirmeyecek.»

«Benim Kilise'yle bir ilişim yok Cosima. Seninle herhangi bir kentte, herhangi bir papazın önünde evlenmekte hiç bir sakınca göremiyorum. Böylesi şeni daha mutlu edecek mi?»

«Mutlu mu dedin?»

Cosima gözlerini ondan kaçırdı ve parmağındaki yüzüklerle oynamaya koyuldu.

«Mutluluğun ne demek olduğunu bilmiyorum, Richard. Eski günlerde seninle mutluluğu tattığımı sanmıştım; sonra bunun bana yetmediğini gördüm. Orgagna'nın bana verebileceği şeylerle daha mutlu olacağımı düşündüm. Bu da yetmedi bana. Şimdi ise... bilmiyorum. Belki de hiç bir şey mutluluğu kana kana tatmama yetmeyecek.

Ashley onu merakla süzdü.

«Bana neyi anlatmak istiyorsun Cosima? Artık beni sevmediğini mi?»

«Bunu nasıl söylersin?»

«Söylemiyorum; soruyorum. Seni buradan götürmemi ve karım olmayı istiyor musun? Seni mutlu edebilecekse bunu yapmaya çoktan hazırım. Kilise'yi umursamadan kocandan ayrılıp benimle yaşamayı kabul eder misin? Bu çözüm sana da bana da pek yarar getirmeyeceği halde ben ediyorum. Yapamayacağım sadece bir tek şey vardır sevgilim...»

«Nedir o?»

«Vicdanına ortak olmak. Seven kimse bunu yapamaz; ikimiz de bunu bilecek kadar olgu-

nuz. Karar yalnızca senin olmalı. 'Barkis istiyor'»

«Ne demek bu?»

Gazeteci gülerek elini kısa kesilmiş saçlarında gezdirdi.

«İngilizcede bir deyimdir. Birinin seninle evlenmeye hazır olduğu, düğün günü seçimininse sana kaldığı anlamına gelir.»

Cosima birkaç saniye sessiz kaldı; gözünü ellerine dikmişti: Yüzüklerini parmağının ucuna doğru evire çevire yükseltince, beyaz teninde bıraktıkları izleri Ashley'in görmesini sağladı.

«Richard, sana bir şey söyleyeceğim.»

«Seni dinliyorum.»

«Sen... Seninle birlikte mutlu olacağımıza inanıyorum. Kilise'nin de nasıl olsa çoktan beridir yolunu şaşırmış bir insandan kolayca vazgeçebileceğini sanıyorum. Ama mutluluğumu ne de olsa yıllarca kocam bildiğim ve acımasız katılığına rağmen geçmişte bana çok iyi davranmış bir insanın yıkıntıları üstünde kurabilme becerisinden yoksunum. Bu tür bir davranış, az da olsa benliğimde kalan iyiliği büsbütün söküp alacakmış gibi geliyor bana.»

«Önceki gün tepede yazımı yayınlamamı sen söylemiştin.»

«Biliyorum, biliyorum» dedi Cosima titrek bir sesle. Önceki gün tepede seni yeniden bulmanın sevincinden, sonsuza dek yitirdiğime inandığım bir... bir şeyin tadından sarhoşum. Şimdi bunun bir düş olduğunu anlıyorum. Bu kararı veremem Richard. Seninle evlenmeye hazırım. Geleceğimiz ne olursa olsun seninle bir-

likte yaşamaya hazırım. Ama bu yazıları yayınlamaktan vazgeçmeni istiyorum. Yok etmelisin onları. O zaman... belki inatlılığı birlikte yaşarız.»

Cosima, Orgagna'nın bir saat önce önerdiği pazarlığı tüm sertliğiyle tekrarlıyordu. Bu insanlar, iliğine kadar çürümüş olan bir soyluluğun son paçavralarını koruyabilmek için her şeylerini, —ruhlarını, vücutlarını, sevdiklerini— satabiliyorlardı... Ashley ona öylesine kin ve tiksintiyle baktı ki Cosima yüzünün ortasına bir şaplak yememek için kendini geriye attı.

«Defol! Kocanın yanına git! Ona de ki bu öneriyi kendisi yaptığında daha çok beğenmiştim. Beni ilgilendirmediyi söyle ona. Napoli'nin dar sokaklarında kızlar hiç olmazsa açık yüreklidirler; orada daha uygun koşullarla pazarlığımı yaparım.»

Cosima dehşet içinde kıstığı gözlerini ona dikti. Yüzü sapsarı kesildi; dudaklarına götürdüğü eli ateşler içinde yanıyormuşçasına tir tir titriyordu.

«Sen... böyle bir şeyi... bana söyleyebiliyorsun ha...»

«Git... Allah aşkına. Git buradan.»

Kadın bir uyur gezer gibi ağır ağır başucu masasının üstünde duran eşyalarını topladı ve uzaklaştı. Yolun yarısında geriye döndü Ashley'e baktı. Yüzü ağlamaklıydı. Katı ama umutsuzluk dolu bir sesle konuştu:

«Sana yürekten acıyorum, Richard. Kendime acıdığımın çok sana acıyorum. Öyle bir gururun var ki gerçeği burnunun ucuna dayasa-

lar bile görmene engel oluyor. Hiç bir şeye değer verdiğin yok: ne acıma, ne sevgi, ne de... ölüm. Güzel sözlerinin hepsi birer acı alay. Şaşkınlık yaratan yazılarının hepsi birer yalan, çünkü sen gerçeği tutkularını beslemek için kullanıyor, yüreğini dolduran kinle cıyak cıyak adalet istiyorsun. Tanrı yardımcın olsun Richard; ondan başkası yardımına koşamaz.»

Ve gerisin geri dönerek, yenilgisinin yükü altında iki büklüm, odadan çıktı. Kapı arkasından, Ashley'in artık giremeyeceği yitmiş bir cennetin kapısı gibi ağır ağır kapandı. Ashley ışıkları söndürdü ve sırt üstü uzandığı yatağında gözleri açık, öylece kaldı. Şimdi her ne pahasına olursa olsun, ağzında zehir gibi bir çamur kalacağını bile bile, yazısını tamamlaması gerektiğini biliyordu. Birkaç saniye geçince, rahatsız ve yorucu bir uykuya daldı: Ağzında anlaşılmaz sözler geveliyor, çarşafı vücudunun çevresine kefen gibi dolayarak bir o yana bir bu yana dönüyordu.

Gece yarısından biraz sonra kan ter içinde, yüreğinde şiddetli bir çarpıntıyla, irkilerek uyanı. Yatağın üstünde doğruldu. Oda bir mezar kadar karanlık ve sessizdi ama o korkudan zangır zangır titriyordu.

Kendisini uyandıran gürültüyü ansızın duydu: ağaç kaplamanın ardında bir farenin gezinişini andıran boğuk bir hışırtıydı bu.

«Kim var orada» diye sordu fısıltıyla.

Gürültü kesildi. Ashley kolunu uzatıp elektrik düğmesine bastı. Göz kamaştırıcı bir ışık seli odayı bastı. Gazeteci gözlerini kırıştırtarak

evresine bakındı. Odada kimse yoktu. Ağır perdeler pencerelerin önünde hareketsiz duruyorlardı. Bakışlarını kapıya yöneltti.

Gürültünün nedeni, kapının kanadının altından biraz önce içeriye kaydırılan ve şimdi kapının önünde duran sarı bir zarftı. Bir sıçrayışta yataktan fırladı, zarfı eline aldı ve hemen açtı: Orgagna'nın mektuplarının altı fotokopisi açık tuttuğu eline düştü.

Talihinin bu güzel cilvesine akıl erdiremeyip uzun uzun baktı elindekilere. Yazılarının hiç bir eksiği yoktu artık. Villa Orgagna'da ele geçirdiği kanıtlar sayesinde Garofano'yu Orgagna ve adamlarının öldürdüğüne komiser Granforte'yi inandırabilirdi. Komiser bunu anlamak istemezse, Ashley tutuklanmasını isteyecek ve bu arada Amerikan konsolusunun gelmesini bekleyecekti. Yarın zafer onundu artık. Yarın!.. Villa Orgagna'dan çıkarılmasını sağlayabilmesi için bütün geçenin ve günün birkaç saatinin geçmesi gerektiğini anımsadı. O zamana kadar fotokopileri saklayabileceği güvenli bir yer bulmak zorundaydı, çünkü zarfı üstünde tařımасы ona pahalıya mal olabilirdi.

Kapının sürmesini taktı ve pencereleri yavaşça kapayıp perdeleri yeniden örttü. Ondan sonra odayı çepeçevre gözden geçirdi.

Odada küçük bir oteli donatacak kadar çok eşya vardı ama görünüşe göre şer gün hepsinin tozları alınıyordu; ayrıca hiç biri, yabancı bir konuğun eşyalarını merak eden uşakların karıştırıcı parmaklarından uzak, güven verici değildi. Yatağın altı bilinen bir gizleme yeriydi. Kı-

lıfı yarsa, yırtık çok açıkça göze çarpacak ve en küçük bir gariplik hemen Carlo Carrese'ye iletilecekti. Gözü sonunda oyma ve kabartmalarla süslü, kurtların açtığı deliklerle kalbura dönmüş durumda döşemenin üstünde duran müze-lik Floransa yapısı sandığa ilişti. Ashley, 'sandık yıllardır yerinden oynatılmamış' diye düşündü. Sandığın yanına gitti, eğildi ve omuzunu bir köşesine dayadı. Biraz abanıp da sandığın kenarını yerden kesmeyi başarınca, alttaki döşemenin toz ve kuş tüyüyle kaplı olduğunu gördü. Bu işini görecekti. Zarfı sandığın altına kaydır- dı ve omuzuyla elini çekti. Küçük bir toz bu- lutu havalandı. Mendiliyle, kalkan tozu özenle sildi.

Fotokopileri böylece herhangi bir aramada bulunamayacak yere koyduktan sonra bunların kimin tarafından ve ne amaçla kendisine getiril- diklerini kafasında çözümleyebilirdi artık.

Sorunun karşılığı apaçık ortadaydı: Elena Carrese. Ashley'le iş birliği yapacağına söz ver- dikten sonra iyi niyetinin kanıtı olarak belgeleri ona teslim etmişti. Üstelik öğle üstü bahçede geçenlerden sonra, bunlardan en kısa zamanda kurtulması kendi çıkarındaydı çünkü babası kızı- nın Ashley'le iş birliği yaptığından eninde sonun- da kuşkulanacak, Orgagna da buna yüzde yüz gerçek gözüyle bakacaktı.

Fotokopileri nasıl ele geçirebilmişti? Garo- fano'yla ilişkisini bildikten sonra bunun cevabını bulmak çok kolaydı. Küçük haber satıcısı buluş- ma saatından çok önce otele gelmiş ve her

halde Elena'dan, pazarlıkta uyuşuncaya kadar fotokopileri saklamasını istemişti.

Garofano başarısızlığını ve otelden apar topar kaçmak zorunda kalışını umursamamış olmalıydı: Belgeler güvenli ellerdeydi nasıl olsa. Daha elverişli bir zamanda gelir alırdı. Ancak bir daha geri dönememişti. Neden? Ashley bu sorunun karşılığını bir bulabilse, Orgagna ve Carlo Carrese'ye karşı kullanacağı kanıtlar zincirinin son halkasını da ele geçirmiş olacaktı. Otelden ayrıldığı andan, onu son hızla giden bir arabanın tekerleklerinin altına ittikleri ana kadar Garofano'nun başından neler geçmişti?

Granforte polislerin falanca ya da filanca kişiyi sorguya çekme, gidiş gelişlerle olayların geliştiği saatları doğrulama göreviyle Sorrente'ye salıverse, belki bu soruların cevaplarını bulabilir-di. Ashley toparlak yüzlü komiseri, can sıkıcı ipuçlarını sıraya koyup, avuçlarından uçan yükselme olanaklarına hayıflanışını gözünün önüne getirdi ve gülmeye başladı.

Biraz sonra göz kapakları uykunun ağırlığıyla kapandı ve Ashley kendini korkunç bir karabasanın göbeğinde buldu: Güneşin kavurduğu bir çölde yapayalnızdı ve Cosima'nın çığlık çığlığa ona seslendiğini duyuyordu; ama her yanına bakındığı halde göremiyordu onu; Cosima geri dönmek üzere yitip gitmişti.

Sabahın çok erken saatında, yorgunluktan bitik ve aksi uyandı. Bütün kasları acıyla zonk-luyordu. Derisi yumuşamış, gevşemişti. Perdeleri açtığı zaman güneşin çığ ışığı gözlerini ağrıttı. Dilinde pas, ağzında zehir gibi bir tat vardı.

Bir çırpıda sakalını tıraş etti, üstüne bir mayo, sırtına bir bornoz geçirdi ve vil ladan ayrılıp kumsala yöneldi.

Hava hâlâ gecenin tertemiz havasıyd ı; kal ağaçlarının yaprakları düşen çiy damlacıklarıyla parıld ıyorlardı. Toprak güçlü kokusunu saçıyor, kuşlar cıvıldaşıyor ve oduna çarpan bir baltanın uyumlu vu ruşları uzaklarda yankı lanıyordu.

Zeytinli klerin bitiminde kısa otlarla kaplı ala-na çıkar çı kmaz, önceki gün keçi leri ni yalıtıncobanı gördüğü kayanın yanında ayakta duran bir adam gözüne çarptı. Kaba saba giysi lerine bakı lırsa bir köylüydü. Omuzunda çift namlu bir av tüfeğ i taşıyordu.

«**Buon Giorno!**» diye seslendi Ashley. «**Cosa fai?(*)**»

«**Quaglie!**» diye karşılık verd i öteki.

Gazeteci olduğı yerde kalakaldı, sonra adama dik dik baktı. Bildircınlar ilkbaharda gel irler ve hemen alaşağı ed ilirlerdi. Oysa şimdi yaz ortası ndaydı lar.

«Bildircın avı için biraz gecikmediniz mi?»

Köylü omuz silkti, bel li bel irsiz bir hareket yaptı ve uzaklaşt ı. Ona göre, kon uşmaları son bulmuştu. Ashley kumsala inen çakı lı keçiyoluna girdi.

Denize ilk dalışı onu büsbütün uyandırdı ve Ashley, gök yakut su ların, Roma kad ırgalarının iskeletleriyle Fenikeli gem ici lerin iskeletlerini örttüğü açıklara doğ ru yüzmeye koyu ldu. De-

(*) Ne yapıyorsunuz?

nizin tuzu hasta gözlerini yaktığından kısa bir süre sonra sulara sırt üstü uzandı. Güneşin kör edici ışığından korunabilmek için gözlerini yumdu; güneş göğsüyle karnını kuruturken serin sular vücudunun geri kalanını kucaklıyordu.

Sabahın bu saatında her şey yumuşak ve sevimliydi. Masmavi dalgacıklar, gecenin yorgunluğu ve teriyle kirlenen vücuduyla birlikte ruhunu lekeleyen çamuru da alıp götürüyordu sanki. Tabii bu da düşüncelerinin, duygularının çoğu gibi bir düştü. Yine de, boş gökle geçmiş yüzyılların artıklarının yığılı olduğu denizin arasında, şu birkaç saniyelik ateşkes süresince bu düşü yaşamak hoşuna gidiyordu.

Biraz sonra Capri ile Sorrente yarımadasının burnu arasında kalan suyun yüzeyi hızla alçalmaya başladı. Ashley yeniden yüzükoyun döndü ve kıyıya ulaştı.

Bornozuyla sırtını kurularken gözlerini yalın tepesine doğru kaldırdı. Tüfeği koluna asılı bıldırcın avcısının kapkapa ve hareketsiz gölgesi mavi gökte bir leke gibi duruyordu.

Ashley bornozunu giydi, sonra da düşüncelerine dalarak villaya doğru yollandı.

Giyindikten sonra terasa indi. Bir oda hizmetçisi kahve, taze küçük ekmekler ve bir bardak içinde meyve getirdi; ev halkının kahvaltılarını odalarında ettiklerini söyledi. Ashley kadının sesinde, ev halkı henüz uykulu gözlerini uğuşturmaya ve yeni günü karşılamaya zaman bulamadan uyanan bu çılgın yabancıları beğenmediğini anlatan bir sitem sezdi.

Kahvesini bitirdi, sigarasını keyifle içti ve

Orgagna'nın topraklarında bir gezinti yapmaya karar verdi, çünkü bir daha buna fırsat bulacağını hiç sanmıyordu. Teras merdivenini indi, çimenliği geçti ve tepelere çıkan bir yola daldı.

Eğik yamaca zeytin ve portakal ağaçları dikmişlerdi ama ağaçların ötesinde, zeminin sert ve dik olduğu alanda basamak halinde bağlar uzanıyordu. Biraz daha yüksekte, toprakların sınırını gösteren duvara sırtlarını dayamış silo ve depolar kümelenmişti. Gözlerini duvar çizgisi boyunca gezdirdi ve duvarın yuvarlak bir toprak çıkıntısının yanbaşıda son bulduğunu gördü şaşkınlık içinde. Sonra bu çıkıntının yolkenarı boyunca uzandığını anladı; Cosima'yla birlikte Il Deserto'ya çıktıkları, Garofano'nun ölümüne yakalandığı yoldu bu.

Adımlarını sıklaştırdı. Buluşu çok önemliydi. Garofano'nun itilmiş olduğu yerin Orgagna'nın topraklarında bulunduğunu kanıtlamayı bir başarabilse... Birden korku ve şaşkınlıktan soluğu kesildi; bağların arasından tam önüne fırlayan adamı görünce sendeleyerek geri çekildi.

Bu da çifteli bir köylüydü. Ashley yüzünü buruşturup gülümsedi ve bir süre önce öteki köylüyü esenlediği gibi bunu da esenledi.

«Günaydın. Beni korkuttunuz. Ne yapıyorsunuz buralarda?»

«**Quaglie, signore**» dedi adam kısaca. Ashley başını sallayıp gülümsedi.

«Boşuna zaman harcıyorsunuz. Bu mevsimde bıldırcın bulamazsınız burada. İlkbahar çoktan geçti ve avcılar hepsini o aylarda vurdular.»

Köylü inatçı ve düşmanca bakışlarını Ashley'e dikti ve:

«Daha birkaç tane var.»

Ashley «**Come vuoi(*)**» diyerek vurdu duy-
maz görünmeyi yeğledi.

Ellerini cebine soktu ve duvar yönüne gi-
den yolu tırmanmaya koyuldu.

Köylü koşarak önüne dikildi.

«Bu yöne gidemezsiniz **signore.**»

«Niçin?»

«Kuşları ürküteceksiniz.»

«Şeytan görsün yüzle...»

Sözün sonunu getiremedi, çünkü tüfek göğsüne dayanmıştı. Köylü kurnazca gülümse-
di ve dudaklarını yaladı. Başparmağı tetiğin üs-
tüne geldi. Ashley gerisin geri döndü ve geldiği
yöne doğru ağır ağır yürüdü.

Granforte'nin kendi ipuçlarını kendinin ara-
yıp bulması daha iyiydi. Olay yaratacak yazısı
henüz telekşçilerin eline ulaşamazdı; Ashley'in
göğsüne dolacak bir şarjör kurşun bu emelini
gerçekleştirmesine yaramazdı nasıl olsa.

Ağaçların arasına girdiği zaman arkasına
baktı. Köylü, yoldan ayrılmış, ana yolun kıyısın-
daki hendeğe doğru taş duvar boyunca yürüyor-
du. Çıkıntının tepesinde bir adam, iki yüz metre
ötesinde bir adam daha bekliyordu. Üçünde de
birer çiftte vardı ve hiç de kuş avına çıkmışa
benzemiyorlardı. Avlanacak kuş olsa bile umur-
samayacaklardı besbelli: Gözlerini zeytinlikte,
gri kabuklu, gövdesini boğumlu bir ağaca daya-

(*) Siz bilirsiniz.

miş çevresini seyreden uzun boylu alacalı gömlekli bir Amerikalıdan ayırmıyorlardı.

«Yere konmuş bir yaban ördeği gibi» diye içinden geçirdi Ashley. Saatin kaç olduğundan bile habersiz, kafasız bir ördek.

Saatına bir göz attı. Dokuzu çeyrek geçiyordu. Komiser Granforte masasında oturuyor olmalıydı. Bu villada kabak birinin başına patlamadan önce ona telefonu açıp şu uğursuz güldürüye son vermesinin zamanıydı artık.

Sigarasını ayağının altında ezdikten sonra villa yönünde yürümeye koyuldu. Tepedeki avcılar bir yandan renkli gömleğin bir leke gibi ağaçlar arasında bir görünüp bir gözden yok oluşunu izliyor, öte yandan ısıklar öttürüp alaycı hareketler yaparak eğleniyorlardı.

Terasta hâlâ kimseler yoktu. Orayı hızlı adımlarla geçip telefonun bulunduğu salona girdi. Kısa boylu, yamalı bir entari ve delik deşik ayakkaplar giymiş bir köylü kadın yerleri yıkıyordu. Ashley'e şöyle göz ucuyla baktı ve yıpratıcı işine sabırla yeniden başladı.

Ashley telefonun alıcısını kaldırdı. Hiç ses yoktu ama buna pek de şaşmadı, çünkü İtalya'da telefonların fazlaca nazlı olduklarını biliyordu. Hat almak için aygıtın düğmelerine birkaç kez bastıktan sonra santralin numarasını çevirdi. Hatta ses yoktu; Ashley daha uzun süre sesin gelmeyeceği kanısına vardı.

Aynı zamanda Tullio Riccioli'yle iş konuşmasını yapmaya da karar verdi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Onu biraz geçe Tullio göründü. Gövdesi çıplaktı; ayağında siyah keten bir pantolon ve yazlık keten ayakkaplar, kolunun altında resim takımlarıyla terasa çıktı. Gövdesinin pürüzsüz ve tunçlaşmış teninden sağlık fışkırıyordu. Kuyruğunu açıp kurum satan bir tavuskuşu gibi kırıp sekerek yürüyordu.

Onu ilgisiz bir edayla esenledikten sonra, Ashley genç adamın sehpasını kurmasını ve yarıda bıraktığı tuvalinin üstünde çalışmaya başlamasını bekledi. Tullio eline fırçasını alınca ayağa kalkıp ağır adımlarla onun yanına gitti ve sakin bir sesle:

«Çalışmanızı sürdürün, Tullio. Biri gelirse, size tablonuzdan söz ediyordum gibi davranın» dedi.

«**D'accordo! (*)**» diye karşılık verdi öteki ve yanına bir göz atıp işini sürdürdü. «Bir şey mi söyleyeceksiniz?»

«Bugün bana bir iyilikte bulunmanızı istiyorum.»

(*) Pekil

«Siz paradan haber verin, gerisi kolay.»

«Para hazır.»

«Ne kadar?»

«Beş yüz dolar avans; işiniz bitince beş yüz dolar daha.»

«Önemli bir işe benziyor.»

«Çok önemli. Benim yönümden.»

«Ne yapmam gerekiyor?»

«Sorrente'ye gitmenizi ve George Harle-
qiun'e bir haber iletmenizi istiyorum.»

«Ne diyeceğim?»

«Ona sadece istediklerini elde ettiğimi ve
en kısa zamanda buraya gelip benimle görüş-
ürse memnun olacağımı söyleyin.»

Tullio iki üç adım geriye çekildi ve tab-
losunu abartmalı bir dikkatle inceledi.

«Bütün yapacağım bu mu?»

«Evet. Villadan ayrılabilir misiniz?»

«Niye ayrılamayayım? Biraz çevre değişik-
liği istiyordum zaten: Burada insan kendini mü-
zede sanıyor.»

«Ne zaman gidebilirsiniz?»

«Öğle yemeğinden önce. Orgagna'dan ara-
basını istemem gerekecek. Bu sıcakta koca yo-
lu yaya gitmeye hiç niyetli değilim... Söylese-
nize... avansımı ne zaman alıyorum?»

«Odanıza çıkarken odama uğrayın, beş yüz
dolarınızı vereyim.»

Tullio yeniden tablosuna döndü. Ashley
renkli güneşliğin altındaki uzun koltuğa yerleşti.
Kumsala dönüp sabah saatlarını yüzerek, güneş-
lenerek geçirmeyi yeğlerdi ama hiç bir iş yapma-
dan oturmakla akıllılık ettiğine karar verdi. Ya-

rimada sakinleri değişken yaratılışıydılar: mevsimsiz bildirgin avına çıktıkları zamanlar kaza yapma olasılıkları çok artıyordu. Onlara pek güvenmeye gelmezdi...

Gerçekte Tullio'ya da pek güvenmeye gelmezdi ya. Hırçın, bencil, duygudan yoksun, dürüstlükten habersiz, satılmış benliğiyle sakınılması gereken bir yardımcıydı. O ve onun gibileri sosyetik salonlara girip çıkarlar ve yaşamlarını kafasız şen dulları veya içine kapanık zenginleri sömürerek kazanırlardı. Hepsi de bu çok eski mesleğin kirli oyunlarını uygulardı: onları ele vermeyi göze alamayan kişiler, şantaj, hırsızlık ve küçük çapta işkencelerin kurbanı olurlardı. Yetenekleri kısa zamanda kısırlaşmakta gecikmez ve gençlik çağlarını geride bıraktıklarında, kötü huyları onları hızla yoksulluğa sürüklerdi. Hepsi de bir tek yeme üşüşürlerdi: kolay kazanılan paraya. Ashley Tullio'nun, ikinci beş yüz doların düşüyle, Sorrente'ye gidişi ve dönüşü için gerekli zaman boyunca dürüst davranmasını yürekten diliyordu; ama hiç de umutlu değildi.

Ev halkından terasa inen ikinci kişi Elena Carrese oldu. Sıcak yeryüzünü kavurduğu halde alacalı bir köylü etekliği ve uzun kollu, bilekleri düğmeli bir bluz giyyordu. Tullio işine ara vermeksizin onu hafif bir baş işaretiyle eselledi. Ashley neşeli bir sesle genç kadını yanına çağırdı; bir an kararsız duran Elena ona yöneldi ve yanına oturdu.

Ashley'e önceki günden daha sakin göründü. Ellerinin titremesi durmuş, yüzüne biraz renk

gelmişti. Sadece kara gözlerinde öfke pırıltıları ve makyajının altında yorgun yüz çizgileri seçiliyordu. Ashley ona bir sigara uzattı ve ateş tuttu. Elena sessizce, sigarasından birkaç duman çektikten sonra alçak sesle sordu:

«Size gönderdiklemi aldınız mı?»

«Evet, teşekkür ederim. Şimdi bundan söz açmamı ister misiniz?»

«Hayır. Bu belgeleri kimsenin bulamayacağı bir yere saklayın, yeter. Böylesi sizin kadar benim de çıkarıma olur.»

Ashley ona merakla baktı, ama kadın yüzünü öte yana, bahçeye çevirmişti.

«Bunu niye söylediniz? Bir şeyden mi korkuyorsunuz?»

«Korkmak mı?» diye acı bir gülüşle tekrarladı Elena. «Hayır. Şu anda korkmuyorum. Bundan sonra yaşamım boyunca korku nedir bilmeyeceğim.»

«Dün... benden ayrıldıktan sonra ne... neler oldu?»

«Babam dövdü beni» dedi Elena duygusuz bir tonda. «Yalın ayaklı bir köylü kızyımışım gibi dövdü. Bu yüzden gördüğünüz gibi giyindim: Eziklerle morluklar görölmesin diye. Sokak kadınıymışım gibi, üstelik sizin kollarınızda yakaladığı için daha da beter davrandı bana. Bir daha sizin yanınızda göreceğim olursa öldüreceğini söyledi. Hiç aldırış etmedim; 'Gülerim' deyince beni yeniden dövdü, tıpkı eskiden annemi dövdüğü gibi, yorgunluktan bitik hale gelinceye kadar. Acaba... (Sinirli bir hareketle sigarasın-

dan bir duman çekti...) Acaba Vittorio'yla aram-
da geçenleri bir bilse ne derdi dersiniz?»

Ashley, ağzı bir karış açık, ona bakakaldı.
«Olanları bilmiyor mu?»

Elena yaşam dolu dudaklarını çirkinleştiren
kuru bir kahkaha attı.

«Nereden bilecek? Burada hiç bir zaman
birlikte yaşamadık ki. Babama göre Vittorio, sırf
iyi yürekliliği yüzünden küçücük bir köylü kızını
hanımefendiliğe yükseltmiş ve şimdi büyük iyi-
liğini, ona çok onurlu bir koca vererek tamam-
layın **gran' signore**(*) dir.»

«Aman Allahım!» diye haykırdı gazeteci.

«İşte gördüğünüz gibi» diye sürdürdü Ele-
na acılı bir sesle, «babam basit bir insandır. Tan-
rı'ya ve Orgagna ailesine inanır. Ona göre yer
yüzünde üç tür kadın vardır: Erdenler, evliler
ve ötekiler. Tanrı ve Ekselansın kayrasıyla gir-
diğim kesimde kalmam için dövdü beni.»

«Gerçeği öğrenirse ne olacak?»

«Bilmiyorum. Sanırım onun için dünyanın
sonu olur bu.»

«Onu sever misiniz?»

«Hayır. Şeyy... ona ruhsal bir bağlılığım
var. Ama hiç bir zaman annemi sevdiğim ka-
dar sevemedim. Anlayabilecek misiniz, bilmiyo-
rum, o hiç bir zaman ailemizden biri olmadı:
Orgagna ailesindendi o.»

«Dün beni öldürmeye kalkıştı, biliyor muy-
dunuz?»

Elena başını ağır ağır salladı ve «Evet»

(*) Büyük efendi.

dedi, «beni döverken söyledi. Vuruşunun bu seferlik boşa gittiğini, bir daha seferkinin yerini bulacağını haykırdı. Öfkeye kapıldığı zamanlar aklını iyiden iyiye kaçırdığını sanıyorum...»

O zaman, Ashley ciddi ve yumuşak bir sesle son ve can alıcı sorusunu yöneltti:

«Kardeşinizi onun öldürdüğünü biliyor musunuz?»

Elena şaşkınlıkla dönüp Ashley'in yüzüne baktı. Geçirdiği şokun etkisiyle ağız uçları aşağıya doğru büzülmüş, gözleri kısılmıştı.

«Sözleriniz ciddi mi?» diye sordu. Sözcükler ağzından güçlkle döküldü.

Ashley kadını yatıştırmak için eliyle bacağıni tuttu. Tullio Riccioli'den on metre kadar uzakta, herkesin penceresinden kolaylıkla izleyebileceği bu terasta bir olay çıkmasını gözü yemi-yordu.

«Kendinizi tutmaya çalışın» dedi ısrarlı bir sesle. «Duygularınızı kimseye göstermeyin.»

Elena dimdik doğruldu ve toparlanabilmek için kaslarını gerdi.

«Budalalık etmeyeceğim... İnanın!» dedi canlanarak. «Konuşun, sizi dinliyorum.»

Ashley açıklamalarını çabucak sayıp dök-meye koyuldu, çünkü Cosima veya Orgagna her an gelebilir ve bu elverişli fırsatı elden kaçırabilirdi.

«Düşüncelerimi kanıtlamaktan şu an yoksunum, bunu bilin önce: ama doğru olduklarına inanıyorum. Orgagna'nın babanızı, fotokopilerin Garofano'da bulunduğu konusunda uyardığını sanıyorum. Bu villada yaşayanlardan biri Cara-

vino'nun barmeni Roberto'ya, Cosima'yla benim hareketlerimi telefonla buraya bildirmesi için para verdi. Kardeşinizin, aramızda geçen sert tartışmadan sonra otelden ayrıldığında, bir arabaya zorla bindirilerek buraya getirildiğini sanıyorum. Bu arada fotokopileri bulmak umuduyla kuşkusuz her yanını aradılar. Sonra onu yol kenarındaki yüksek toprak çıkıntının tepesine götürdüler ve Cosima'yla benim otomobille dönüşümüzü beklediler. Bizi uzaktan gördüler. Yolun bu kesiminde herkesin arabasını hızlı sürdüğünü bildiklerini sanıyorum... Şimdi, siz söyleyin isterseniz: Bu evde kimse babanız olmadan, babanızın bilgisi dışında böyle bir işe girişebilir miydi?»

«Hayır, kimse böyle bir şey yapamazdı» dedi Elena sönük bir sesle.

«Benim de düşündüğüm bu işte.»

Genç kadın gazeteciye uzun süre sessizce bakakaldı. Ashley hile ve tutkunun iç içe karışık ağlarına yakalanmış bu savunmasız ve genç kıza yürekten acıdı. Kardeşi ölmüştü. Onu ölüme yollayan tuzağı sevgilisiyle, babası birlikte kurmuşlardı. Yetmiyormuş gibi sevgilisi kızcağızı Tullio Riccioli'ye, o iğrenç herife satmak üzere ortada bırakmıştı.

«Şimdi de» dedi sert bir sesle, «Sıra bana geldi galiba. Beni de öldürmeye çalışacaklar.»

«Biliyorum» dedi Elena bitkinlikle başını sallayıp. «Babamın tüfekli adamlarına verdiği talimatı duydum. Buradan kaçmaya çalıştığınız takdirde sizi bir kurşunla öldürecek ve sonra kaza olduğunu ileri sürecekler. Evin çevresinden

uzaklaşmayın. Bahçe ya da zeytinliklerde dolaşmayın.»

«Sizin de yakınımnda bulunmanız iyi olurdu.»

«Niçin?»

«Yardımaınıza gereksinme duyacağımı sanıyorum; bir şey olursa birbirimize destek olabiliriz.»

Elena'ya bir sigara daha verdi ve yanındaki şezlonga uzanmasını söyledi; genç kadın şezlonga uzandı ve birlikte Tullio'nun, mavi gökyüzünü, gri ağaçları ve cıvı cıvı renkli çiçek saksılarını, Romalı çalgınları büyüleyen çarpıcı anlamıyla önündeki beze aktarışını izlediler.

Yarım saat sonra, kolunda çok renkli bir havlu ve plaj giysisinin içinde Orgagna göründü. Elena'yla Ashley'i başıyla esenledi ve Tullio Riccioli'nin tablosunu izlemek için durdu. Aralarında birkaç saniye süren canlı bir konuşma geçti. Ondan sonra Tullio ansızın Orgagna'ya bir soru yöneltti. Orgagna Elena ve Ashley'e şöyle göz ucuyla baktıktan sonra yeniden ressama döndü, omuzunu okşadı ve yalıyor doğrultusunda uzaklaştı. Aradan bir iki saniye geçince Tullio dönüp zafer işareti yaptı: Ashley de karşılık olarak gülümseyip el salladı. Gazeteci ilk engeli aşmıştı: Riccioli haberini George Harlequin'e ulaştıracaktı.

Öğleden hemen önce ressam takımlarını topladı ve eve girdi. Ardından Ashley, Elena'yı şezlongunda tembelce uyuklar durumda bırakıp Tullio'yu izledi.

Odasına girdiği zaman genç adam kendisini bekliyordu.

«Her şey yolunda dostum. Ona Sorrente'ye gitmek istediğimi ve arabasını bana ödünç vermesini söyledim. İki isteğimi de kabul etti. Gerçekte beni başından savmaktan çok memnun görünüyordu. Dilersem geceyi Sorrente'de geçirebileceğimi söyledi.»

«Hangi bahaneyi öne sürdünüz?»

Tullio gülümsedi ve omuz silkti.

«Gerçeği söylemekle yetindim. Bu ekşi suratlı insanlara gıcık oluyorum; biraz hava değişikliği istiyorum.»

«Çok güzel.»

Ashley gidip giysi dolabını açtı ve ceketinin iç cebinden para cüzdanını çıkardı. Cüzdanın içinden beş tane yüzlük dolar çekti ve genç adama uzattı. Tullio paraları sevgiyle dudaklarında gezdirdi ve pantolon cebine sokmadan önce, bir kol boyu uzaklıktan doyasıya seyretti.

«Dönüşümde bir beş yüz daha veriyorsunuz, ha? Anlaştık mı?»

«Anlaştık. Şimdi George Harlequin'e iletceğiniz haberi tekrarlayın bana.»

«Onun istediklerini ele geçirdiniz ve en kısa zamanda buraya gelip sizinle görüşmesini istiyorsunuz. Hepsi bu kadardı değil mi?»

«Evet. Bu kadar.»

«Komiser Granforte'ye de bir haber bırakmamı ister miydiniz?»

«Hayır, hayır. George Harlequin halleder bunu.»

Bu sözleri ağzından geçirir geçirmez işi berbat ettiğini anladı. Genç adamın gözlerinin kısıldığını gördü ve yapmacık bir gülümsemey-

le hemen örttüğü hafifçe kaş çatışını yakaladı. Çok yanlış bir iş yapmıştı. Tullio'nun, görünürdeki ikinci beş yüz doların yüzü suyuna bu sözlerle önem vermemesini dilemekten başka bir şey gelmezdi elinden.

«**Arrivederci, amico!**(*)» dedi Tullio tatlı bir sesle.

«Yakında görüşmek üzere» dedi Ashley ve onu kapıya kadar götürdü.

Şimdi büsbütün kuşkuya kapılmıştı. Orgagna'nın topraklarının ağaçlıklı sınırları içine, bir kilisenin yalnızlık odası veya bir cezaevi hücre-sindeki kadar güvenlikle kapatılmıştı. Telefon çalışmıyordu. Yüksek demir parmaklıklı kapılara kilit vurulmuştu. Meyve bahçeleriyle bağların içinden kaçmaya kalkışsa, bildirgin avcıları onu keklik gibi kıstırır, vurur, sonra da ölümünün üzüntü verici bir kaza sonucu olduğuna and içerlerdi. Riccioli sözünde durmadığı takdirde yapayalnız kalacaktı.

Pencereye giderek dışarıya baktı. Elena hâlâ güneşliğin altında uzanmış yatıyordu. Onun yanında, ayakta, Cosima duruyor ve rahatlık içinde konuşuyordu. Pamuklu, yazlık bir giysi, geniş kenarlı hasır şapka giymişti; elinde içi taze koparmış çiçeklerle dolu bir sepet tutuyordu. Yolun ucunda, ağaçların arasında, kumsalda denize girdikten sonra villaya uzun adımlarla dönen Orgagna'yı gördü. Biraz sonra yemeğe oturulacaktı. Tullio olmadığından masada sinirleri gergin, saygılı, içlerinden güvensizlik ve korku

(*) Hoşça kal arkadaş.

taşıyan dört kişi, yalnızca Tanrı'ya ve Orgagna ailesine inanmış yaşlı vekilharçın soruşturucu bakışları altında yemeklerini yiyeceklerdi.

Bu görünüşüyle yemek iç açıcı olmayacaktı ama Ashley bir pundunu bulup bundan da yakasını sıyracağını düşündü. Sonra, günün geriye kalan saatlarında Orgagna harekete geçecekti. Bu yüzden, pek harcayacak zamanı yoktu. Komiser Granforte iki nedenden biriyle tutuklusunu geri istemekte gecikmeyecekti: Adam öldürme suçuyla ya da salıverilmek üzere...

Sıcaktan vücudu yapış yapış olmuştu. Mademki yüzmeye gitmesi tehlikeliydi, hiç olmazsa yemekten önce bir duş yapabilirdi. Soyunup banyoya girdi ve ılıkla bir hava tutturup dakikalarca o ılık yağmurun altında kaldı.

Giyindiği sırada, kalkış yapan otomobilin homurtusunu ve kumlu yolda ilerlediğini duydu. Bu gürültü güvenini arttırdı. Birden iştahı da açılmıştı.

Öğle yemeği gerçekten dört başı mamur hazırlanmıştı. Uşaklar kocaman bir güneşliğin altına büyük, yuvarlak bir masa kurmuşlardı. Masanın yanında Carlo Carrese'nin büyük bir ciddilikle iş gördüğü servis masası duruyordu. Orgagna galiba bu etkili töreni hazırlamakla masadaki söyleşi eksikliğini örtmeyi düşünmüştü.

İlk olarak önlerine şaşılacak kadar çok çeşitli ve bol meze dolu tabaklar, yanına da Orgagna bağlarının en iyi beyaz şarabı geldi. Sonra sırada balık vardı: ispirotolu ocaklarda teker teker pişirilmiş kılçıksız beyaz etler ve domate-

şin içine sarmısak ve beş altı tür baharat karıştırılmış acılı bir sos. Biraz sonra beyaz şarabın yerini yıllanmış Barolo şarabı aldı ve şu yemek geldi: Roma usulü **spiediniler**; ufak pabuçlar biçiminde, rendelenmiş peynir, sarmısak ve maydanozlu, kuşbaşı kesilmiş ve börek hamuruyla kızartılmış domuz ve sığır eti parçaları. Bu da bittikten sonra peynir, pastalar ve meyveler birbirini izledi; sonunda çok koyu kahveler içildi.

Bu ağır yemekler bir yaz öğlesi için hiç de uygun değillerdi ama önceden umulan sonucu vermişlerdi. Yemek sona erdiği zaman iki kadın biraz kestirmek üzere odalarına çekildiler ve terasta iki şezlonga yanyana uzanmış olan Orgagna ve Ashley başbaşa kaldılar.

Gazeteci «Şimdi söz işten açılacak» diye düşündü. Ama Orgagna bu tür bir konuşmayı başlatmakta hiç de acele eder görünmüyordu. Elini cebine soktu ve beş tane yüzlük doları çıkardı, parayı ikiye katladı ve küçümsemeyle gülümseyerek yanındakinin kucağına fırlattı.

«Alın paranızı Ashley efendi. Tullio sağduyu sahibi olduğunu gösterdi. Benimle daha elverişli bir anlaşma yapabileceğine karar verdi. Sizi önemli bir harcamadan kurtardığım için bana teşekkür borçlusunuz.»

«Teşekkür ederim» dedi gazeteci ruhsuz bir sesle.

Orgagna hoşnutlukla gülümsedi.

«Bu denli tecrübeli olduğunuz halde bazan çok safça davranıyorsunuz. Tullio Riccioli gibi birinin beş yüz dolar için koruyucusunu satabileceğine nasıl inanabildiniz? O bu parayı,

hafta sonunda bir Şen dula eşlik ederek kolayca kazanabilir. Ama Şen dul gidince ne olur, siz gidince ne olur? Tek kurtuluŐ yolu gelip beni bulmaktır ve inanın o çok iyi bilir bunu. Bana George Harlequin'le ilişki kurmaya çalıŐtıđınızı bildirmekle sizin verdiğiniz paranın üç katını kazandı.»

Ashley sesini çıkarmadı. Sıcağın etkisiyle başı dönüyordu. Yediği ağır yemekler, Şarap ve alkol mideŐini bozmuŐtu.

«nerimi enin boyuna dŐndz m?» diye sordu Orgagna doğrudan.

«Cevabım hâlâ aynı: boşuna uđraŐıyorsunuz.»

«Fotokopiler sizde, öyle değil mi?»

«Evet.»

Orgagna Ashley'in sesinin tnndaki güçlü güveni sezdi ve gözlerini ansızın ondan yana çevirdi.

«Bu son frsatınız Ashley» dedi ciddi bir yüzle.

Ashley fkeyle «Canınız cehennem» diye karşılık verdi.

Orgagna omuz silkti, yeniden Őezlonguna uzandı ve gözlerini göstermeyen koyu camlı, büyük güneş gözlüklerini taktı. Ashley de yerine uzandı. Baş dönmeleri ve hafif bulantılar duyuyordu. Avuç ileri nemlenmiŐti; st dudağıyla alnında inci gibi küçük ter damlacıkları parıldıyordu.

Birden mide boŐluđuna saplanan ağrıyla kassıldı, yle Şiddetli ve müthiş bir ağrıydı ki bu, yerinden fırladı ama terasın korkuluğuna kadar, an-

cak sendeleyerek yürüyebildi; soluk soluğa, öğürtülerle sarsıla sarsıla, korkuluğa yaslanıp sancının geçmesini beklemek zorunda kaldı.

«Zavallı dostum.» Orgagna ilgi ve kaygıyla yanibaşında duruyordu. «Rahatsızlandınız; sizi odanıza götüreyim.»

«Teşekkür ederim. Kendimi iyi hissetmiyorum.»

Orgagna Ashley'i kolundan tuttu, terası hızla geçirdi ve odasına soktu; Ashley bağırsakları düğümlenmiş bir halde, ard arda gelecek kusma nöbetlerinin bekleyişi içinde yatağında yattarken Orgagna baş ucunda, ayakta, sakın ama dikkatli, onu banyoya götürüp yatağına geri getirmeye hazır, bekliyordu.

Her seferinde mide kasılmaları biraz daha şiddetleniyor, **ağrı büyüyordu**. Vücudunu ter basmıştı, oda başının çevresinde dönüyor, dönüyordu. Bir aralık Orgagna'nın konuştuğunu duydu; sesi uzaklardan geliyordu sanki.

«Şimdi nasılsınız bakalım, Ashley?»

Gazeteci, odanın dönmesi durana kadar başını sarstı. Sözde dostu yanında duruyor, onu gülümseyerek süzüyordu.

«Çook... çok kötüyüm. Bana ne oldu, anlamadım...»

«Zehirlendiniz bay Ashley» dedi Orgagna tatlı bir sesle.

«Zehirlendim mi? Ama... ben...»

Yatağında doğrulup oturmaya çalıştı ama kasılmalar yeniden başladığı için sendeleyerek banyoya gitmek zorunda kaldı. Bu sefer Orgagna

yardım için kılını bile kıpırdatmadı; dudak ucuyla gülümseyerek yerinde bekledi.

Ashley geriye dönüp yatağına yığılınca Orgagna onun yanına oturdu ve sakin bir sesle söze başladı:

«Sizi zehirlediler, bay Ashley. Zehir yemeğinize katılmıştı. Sıradan bir şey ama çok etkilidir. Vücudunuzda duyduğunuz gibi, mide kasılmaları gitgide sıklaşır. Bir iki saata kalmaz, korkunç acılar içinde kıvranarak can vereceksiniz. Her zehirin olduğu gibi bunun da bir panzehiri olması doğaldır, hem şu zehir kadar sıradan bir şey. Panzehiri fotokopilerle değiştirmeye hazırım; ama önce fotokopileri elimde görmek isterim. Onları Sorrente’de bıraktığınızı sanıyorum. Oraya gidiş dönüş kırk dakika sürer. Bu durumda, az dikkatli ederseniz, size panzehiri içirebilecek zamanımız kalıyor demektir.»

Ateşler içinde ve halsiz, ağrılar içinde bir kez daha kusmayı beklerken, Ashley Orgagna’nın, ifadesinde ne acıma ne de pişmanlık izi bulunan yüzüne bakıyordu. Gazeteci karşısındaki adamın, can verişini kılını bile kıpırdatmadan izleyeceğini anlıyordu. Yeni bir sancı onu yatağından kalkmaya zorladı, ama bu kez banyoya gidebilmek için biraz önce harcadığı zamanın iki katını harcadı; dönüşü çok daha güç oldu.

Gözlerini kapayıp, ayağa kalkmak, Orgagna’yı odadan dışarıya atmak ve merdiven sahanlığına çıkar çıkmaz imdat istemek için yeterli gücü kaslarında toplamayı denedi: Elena ya da bir uşak onu duyardı belki. Ama kolunu kımıldattığı an şiddetli bir bulantı gözlerini kararttı

ce Ashley uzuvlarını artık kullanamayacak hale geldiğini hissetti.

Orgagna yumuşak bir sesle onu paylar gibi konuşmaya başladı.

«Ashley, inanın bana, sizi ölümle başbaşa bırakırım. Beni suç yolunda çok uzaklara siz, artık geri dönemeyeceğim biçimde ittiniz. Bir kişi öldü nasıl olsa: bir ikincisinin ölümü bir şeyi değiştirmez. Üstelik bu seferkinde zarara uğramam olasılığı sizin umduğunuzdan çok daha az... Çok bitkinsiniz değil mi? Bitkinliğiniz giderek artacak, daha çok acı çekeceksiniz. Size panzehiri dilediğiniz an içirebilirim ama, daha uzun süre beklememenizi de öğütlerim. Zehirlerin etkisi önceden kestirilemez: kişiye göre değişir bu.»

Ashley onu tüyleri diken diken dinlerken çıt çıkarmamıştı. Tartışmasına olanak yoktu. Ard arda gelen sancılara karşı koyabilmek ve yatakla banyo arasında —gitgide daha yavaşça— mekik dokuyabilmesi için, son güç kırıntılarını tutumlu harcaması gerekiyordu.

Pek yakında karşı koyma gücünü yitireceğini, korkunun şimdiden dayanılmaz sancılarla kıvranan vücudunu sardığını seziyordu.

Dört kez daha kusmaya gitti; her nöbetten sonra gücü azalıyor, korkusu büyüyor, Orgagna'nın sesi daha ısrarlı oluyordu.

Sonunda Orgagna indirici yumruğunu vurdu.

«Gazeteniz cenaze masraflarını karşılar Ashley. Sizin için iki satırlık bir ölüm ilânı verilir, cumartesi ilâvesinde, o da yüzde yüz değil ya, adınız şöyle bir geçer. Bugünden sonra tür-

deşleriniz sizin hiç bir zaman okşamadığınız kızları okşayacak, hiç bir zaman işemediğiniz şarapları işecek, hiç bir zaman yaşayamayacağınız yılları yaşayacaklar. Siz yer yüzünde kalan son kafasızsiniz Ashley. Fotokopiler nerede?»

«Sandık... sandığın altında,» dedi gazeteci güçlölkle duyulan bir sesle. «Duvar yanında.»

Orgagna rahatlayarak bir iş geçirdi, hızlı adımlarla sandığın yanına gitti, Ashley'in yaptığı gibi bir omuzunu dayayıp sandığı kaldırdı ve zarfı aldıktan sonra doğrudu. Fotokopileri anında inceledi; sonra birdenbire başını arkaya atıp katıla katıla gülmeye başladı.

Ashley gözlerini açtı ve bir solukta mırıldandı:

«Panzehiri... Allah aşkına!»

Orgagna kahkahalarını kesmeksizin geriye döndü, yatağın başucunda durdu ve zarfı avucunun işine vura vura gazetecinin üzerine eğildi. Gülmeyi bıraktı ve bakışı sertleşti.

«şimdi ne yapacağım biliyor musunuz Ashley?..»

«Sizz... sizinle bir anlaşma yapmıştık ama...»

«Evet sözümü tutacağım. Sonra da komiser Granforte'ye telefonu açıp hasta ve can sıkkıcı olduğunuzu, sizi gözetimim altında tutmaktan vazgeçtiğimi söyleyeceğim. Ondan sonra sizi hemen tutuklamasını ve yasalara uygun biçimde davranmasını isteyeceğim. Devlet memurunu satın almaktan suçluydunuz değil mi? Bir de dikkatsizlik yüzünden adam öldürme vardı...»

«Orgagna, Allah aşkına!.. İstediğinizi elde ettiniz işte! Verin şu...»

Ekselans sakın adımlarla şömineye gitti ve orada sarkan kadife zil kordonunu çekti.

Birkaç saniye sonra içeriye bir oda hizmetçisi girdi ve şaşkınlıktan kocaman açılmış gözlerle, yatakta dizleri göğsüne dayalı iki büklüm yatan gazeteciye baktı.

«Lucia» dedi Orgagna sakince, «signoreye üç ölçü hint yağı getirin. Öğle yemeğini sindiremedi.»

Hizmetçi gidince, yaramaz okul çocukları gibi eğlenerek:

«İşte zehir Ashley» dedi, «Size bayat bir parça rasgeldi. İstenmeyen bir konuktan böyle kurtulunur. Size oynadığı bu çok başarılı oyun için gidip Carlo'yu kutlayacağım.»

Bu sözler üzerine gülerek odadan çıktı. Ashley yüzünü yastığına gömüp, çılgın bir öfke, küçük düşürülmenin burukluğu ve sancısının dayanılmazlığıyla hem sövmeye hem hıçkırmaya koyuldu.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Besin zehirlenmesinin şiddetli sancıları kadar kolayca, insanın onur ve yürekliliğinin hakkında gelen bir şey daha yoktur yeryüzünde. Vücudu sancılar içinde kıvrandırır, ateş ve acı belleği kapkara bulandırır. Hastanın hali kendi benliğinde tiksinti, başkalarında alaylı bir acıma duygusu uyandırır. Bir çocukmuş gibi müşhil içirir, sindirim bozukluğu olan hastalar gibi aç bırakırlar onu. İyileşeceği ana kadar, saatler boyu sürecektir bulantılara göğüs germek zorundadır.

Yapabileceği en akıllıca iş, kendi kendine kızmayı bir yana bırakarak beklemektir. Ama Ashley, doğuştan sabırsız oluşu yüzünden bedensel çöküntüsü ile ruhsal yenilgisini bağışlamıyordu.

Oda hizmetçisi dudaklarında bir gülümsemeyle içeri girdi ve ona dopdolu bir ölçü hint yağını yutturdu. Sonra gazetecinin ayakkaplarını çıkardı, battaniyeyi üstüne örttü, onu bir şişe maden suyu ve kara düşünceleriyle başbaşa bıraktı.

Müthiş yazı dizisi hayali şimdi büsbütün su-

ya düşmüştü. Orgagna sade bir akıl oyunuyla zayıflığından yararlanıp, yenilgisini, korkaklık ve budalalığı yüzünden gülünç durumlara düşen hasmı karşısında parlak bir zafere dönüştürmeyi bilmişti. Bu sıralarda da son aşağılama hareketine girişmek üzereydi: Ashley'i, yasaların alışılmış düzenine göre yargılanması gereken önemsiz biri gibi komiser Granforte'ye geri verecekti.

Saatlar ağır ağır geçip de sancısız dönemler uzadıkça, Orgagna'ya karşı hâlâ elinde tuttuğu kozları gözden geçirmeye çalıştı. Bu seferki kişisel bir hesaplaşma, hiç bir soylu ilkeye dayanmayan kin dolu bir savaş olacaktı. Yalan ya da gerçek, hasmının katil olduğunu kanıtlamaya kararlıydı.

Düşündükçe kazanma olasılığı ona gitgide zayıf görünüyordu. En önemli kozları Villa Orgagna'dan Caravino'nun barmenine edilen telefonla, barmenin Cosimayla Ashley'in hareketlerini bildirmesi karşılığında para aldığı gerçeğiydi; ama Roberto'ya tanık sandalyesinde bu öyküyü anlattırmanın ne derece güç olduğunu sezinliyordu. Gerisi kuram ve varsayımlara dayanıyordu... Carlo'nun kendisini öldürmeye çalışması?.. Bu suçlamayı doğrulayacak tek tanık yoktu. Olsaydı bile, onuruyla oynanmış babanın, kızının namusunu korumaya çalıştığı masasına başvurulması olağandı... Bildircin avcıları? Temelsiz bir palavra. Orgagna'nın zehirleme girişimi? Anlamsız bir palavra daha: Yeryüzünün en budala yarattığı bile bir besin zehirlenmesinin söz konusu olduğunu anlayabilirdi.

Cosima? Ondan artık yardım umamazdı. Elena Carrese? O da gözlerini elindeki en iyi fırsata dikecekti; tıpkı ötekiler gibi... Elinden geleni yapmış, fotokopileri vermişti. Zarfı kendisi yitirmiş, genç kadının güvenini boşa çıkarmıştı. Güzel kızların bininin bir paraya olduğu bu ülkede kendisi için en yararlı anlaşmayı yapmak zorundaydı. Orgagna her zaman en yüksek bedeli veriyordu nasıl olsa.

George Harlequin'in de kendine göre ulaşması gereken amaçları vardı. Ahlak sorunları yerine Avrupa arenasındaki duyarlı güç dengesiyle uğraşıyordu. Onun gözünde Orgagna fazla kurcalayıcı bir gazeteciden çok daha önemliydi. Hangi yöne dönse karşısında kınlarından sıyrılmış hançerler ve alaycı yüzler görüyordu.

Düşünmekten vazgeçti. Gövdesi vıcık vıcık ter içinde, bitik, serildiği dört sütunlu yatağında rahatsız bir uykuya daldı.

Uyandığında hava kararmak üzereydi. Dışarıda ışıklar sönükleşmiş, odanın havası serinlemişti. Vücudu ağrılar içindeydi. Güçsüz ve bitkindi; kafatasının içi boşaltılmıştı sanki. Saatına baktı: sekizi on geçiyordu. Böyle zavallı durumda yatakta kalmasının anlamı yoktu. Kendini yavaşça yataktan aşağıya bıraktı ve ayağa kalktı. Doğrulmasıyla başının dönmesi bir oldu, ama güçsüzlüğünü yenmeyi başardı. Dengesiz adımlarla tuvalete girdi ve banyonun musluklarını açtı.

Sıcak su onu rahatlattı. Hâlâ çok güçsüz olduğu halde akşam yemeği için giyinmeye karar verdi ve titrek parmaklarıyla kravatını bağla-

maya uzun dakikalar harcadı. Odasından çıkmadan önce, bir aynada yüzünü inceledi.

Süzgün, yabanıl, griye dönüşmüş derisinde kırmızımsı lekeler görünen bir yüzle karşılaştı. Gözlerini mor halkalar çevrelemişti. Dudakları ölü dudağı kadar beyazdı; ağız kenarlarıyla şakaklarındaki kırışıklar her zamankinden daha belirliydi. «Yaşlanıyorum» diye düşündü. «Bu ayak satıcılığı işini sürdüremeyecek kadar yaşlandım. Hansen'den bana yazıhanede bir iş bulmasını istemeliyim; genç yazarlara zamanında hazırlamış olduğum müthiş yazıları —ve hazırlamayı başaramadığım nicelerini, o akıllara durgunluk veren öyküleri— anlatıp, onlara takılarak pipomu rahatça içebileceğim sakın ve onurlu bir iş...»

Kumlu yolu tırmanan bir otomobilin gürültüsünü duydu. Odasının ters yöne, denize baktığını bir an unutarak hızla pencereye koştu. Gerçekte gelenin kimliği önemli değildi; komiser Granforte de olabilirdi, turist avından dönen Tullio Riccioli de. İki ayağını bir pabuca sokmanın gereği yoktu. Aşağıya inmeden önce onlara rahatça yerleşme zamanını bırakacaktı.

Camlı kapıyı açıp işlenmiş demir korkuluklu balkona çıktı.

Gökyüzü olgun şeftali rengindeydi. Hafif bir gece meltemi havayı serinletiyor, zeytin ağaçlarının seyrek yapraklarını usulca hışırdatıyordu. Süngertaşı yalıyarların kenar çizgileri tekdüze griye bürünmüş, köylülerin yemeklerini pişirmek için yaktıkları ateşlerin ince duman kıvrımları koyu gölgeli dar girintilerden yükselmekteydi.

Batan güneşin son ışıkları denizi kızıla boyuyor, küçük tekne süreli kürekle, balığı bol köşelere yol alıyorlardı. Uçucu bir sis Capri'nin tepesinde asılı kalmıştı ve yükseklerle tünemiş villalar kırmızı, altın sarılı ışıklarını boğazın ötesine saçıyorlardı.

Turistler kentin küçük alanında açık havada oturuyor, eşekçiler ağır ağır evlerine dönüyor, kızlar yol boyunca yeni giysilerini sergiliyor olmalıydılar bu saatte... Yirmi dakikalık bir vapur yolculuğunun sonunda bu denli şirin bir görüyü izlemek varken, fotokopi aramak ve yirminci yüzyılın çöp yığınlarını karıştırmaktan daha büyük budalalık düşünülemezdi. Ne var ki bu tür budalalıkları bırakmak çok güçtü. Yıllardır yol aldığı bu fırtınalı yaşamda geriye dönüş izlerini yitirmişti.

Nasıl olsa gezisinin sonuna yaklaşmıştı. Varacağı noktada yenilgi ve aşağılanmadan başka şey bulamayacaktı ama, bunu tasa edinemeyecek kadar büyük bitkinlik duyuyordu. Gözlerini perilli ada, gök ve denizden ayırarak yavaşça basamakları indi ve yemek salonuna girdi.

Herkes orada toplanmıştı: Orgagna, Cosima, Elena Carrese, Tullio, komiser Granforte, George Harlequin. İhtiyar Carlo elinde bir kokteyl tepsisiyle aralarında dolaşıyordu. İçeriye girince bütün bakışlar ona çevrildi ve gazeteci bu gözlerde, solgun ve sinirden kasılmış yüzünü görmenin şaşkınlığını okudu.

Orgagna onu oldukça soğuk karşıladı:

«Aramıza katılışınıza çok sevindim Ashley. Şimdi daha iyi misiniz?»

«Evet, teşekkür ederim.»

«Şöyle oturun. Carlo, **signore**'ye içki getirin.»

«İstemem, teşekkür ederim. Canım çekmiyor.»

Boş bir koltuğa doğru yürüdü, sakınmayla yerleşti ve topluluğu başıyla esenledi. Kimseden ses çıkmadı; hepsi ellerinde kadehleri, sıkıntılı bakışlarla onu süzüyordu. Carlo içkilerle yeşil zeytinleri dağıtma işini bitirince, gidip duvara yaslandı; davranışlarıyla, saygılı uşakların kusursuz bir örneği idi.

«**Salute!**(*) dedi Orgagna.

«**Salute!**»

Hep birlikte içkilerinden birer yudum aldılar. Orgagna kadehini masaya bıraktı ve dudaklarını özenle sildi. Sonra bir Ashley'e, bir komiser Granforte'ye bakıp söze başladı:

«Sanırım hepimiz, bizi buraya toplayan olayları yeterince biliyoruz. Hepimiz, şu ya da bu nedenle olaylara karıştık. Bu yüzden ki sorunun çözümünde herkesin burada bulunmasını uygun gördüm. Nedeni ortada: Kimseye haksızlık etmeksizin, davanın kesinlikle sonuca bağlanmasında yarar görüyorum, çünkü hepimiz her türlü kuşku ve üstü kapalı tatsız düşünceden uzak, —bir kısmı çok önemli— kendi işlerimizle uğraşmak istiyoruz. Komiser Granforte bu görüşümü tümüyle paylaşıyor: bu akşam aramızda bulunuşunun nedeni de bu. Birinizin soracağı soru varsa çekinmesin, sorsun. Suçlamada bu-

(*) Sağlığınıza.

lunacaksa bulunsun. Birinizin göstereceği kanıtları varsa tasasızca göstereyim. Sözlerimde anlaşılmayan bir nokta var mı?»

Bakışlarını çevresinde gezdirdi; dinleyicilerinin gözleri yerdeydi. İçkilerini yudumluyorlar, kimi zeytin çekirdiklerini kemiriyor, kimi de cebinde sigara araştırıyordu.

«Hepiniz bay Ashley'in Sorrente'ye niçin geldiğini biliyorsunuz» diye sürdürdü konuşmasını. «Aylardan beridir, önümüzdeki seçimlerde bana karşı kullanmak umudunda olduğu bazı ipuçlarının peşine düşerek mali ve siyasal çalışmalarım hakkında bir soruşturma yürütüyordu. Nasıl olduysa Sorrente'ye, Enzo Garofano adlı birinden sözde benim dosyalarımın alınmış mektupların fotokopilerini elde etmek amacıyla geldi. Garofano'yla karşılaştığı gün, benimle evliliğinden çok önce Roma'da tanıdığı karımla da karşılaştı. İkisi birlikte arabayla gezintiye çıktılar. Dönüş yolunda, Ashley'in yönetimindeki araba Garofano'yu ezdi ve ölümüne neden oldu. Komiser Granforte kazanın adam öldürmeyle ilgili olduğu kararına vardı; ama dileklerime saygısı ve tarafsız yargıç olduğunu kanıtlama isteği yüzünden soruşturma süresi boyunca bay Ashley'in konuk sıfatıyla villamda yaşamasına izin verdi. Bütün bunlar gerçeğe uygun mudur bay Ashley?»

«Yorum yapmayacağım» dedi gazeteci.

Orgagna Granforte'ye bir göz attı, omuz silkti ve devam etti:

«Niyetim hem bay Ashley'e iyilikte bulunmak, hem de karımı gereksiz sıkıntılardan korumak-

tı. Ancak bay Ashley buraya geldiğinden beri bu iyiliği hak etmeyen davranışlarda bulundu. Konuklarımdan birini, Enzo Garofano'yu satın aldığı gibi ayartmaya çalıştı. Sekreterimi baştan çıkarmayı denedi, sonra da kızın babasının öldürmek amacıyla üstüne saldırdığını ileri sürdü. Köylülerimi avlanırken gördüğünde, (masamda onun da yiyeceği av eti olsun diye; sırası gelmişken söyleyeyim dedim.) bu adamların, onu ölümle korkutup topraklarımda sınırları içinde kalmaya zorladıklarını söyledi. Bu öğleden sonra, benim kendisini zehirlemeye çalıştığımı öne sürdü, oysa görür görmez anlamış olduğunuz gibi, yemekten zehirlenip biraz sancı çekti ve üç ölçü hint yağıyla iyileşiverdi. Bu koşullar altında bay Ashley'e artık en küçük bir iyilik bile söz konusu olamaz; beni çok can sıkıcı bir konuktan kurtarmasını sayın Granforte'den istemek durumunda kalıyorum.»

Orgagna koltuğunun arkasına yaslandı ve birinin konuşmasını bekledi. George Harlequin bir sigara yaktıktan sonra tek tek herkese incelikle gülümsedi. Komiser Granforte bir süre ellerini inceledi ve gözlerini Ashley'e doğru kaldırdı.

«Bay Ashley, size büromda resmî bir sorgu sırasında soracağım sorulardan gayrısını cevaplamak zorunda değilsiniz. Oysa bu özel hakkınızdan vazgeçip sizi şimdiden sorguya çekmeme izin vererseniz bundan hepimiz yararlanırsınız inancındayım.»

«Sizi dinlemeye hazırım» dedi gazeteci bir iki saniye düşündükten sonra, «sadece, istedi-

ğlm zaman soruları cvapsız bırakmak hakkını sağlıyorum kendime.»

«İsteğinizi doğru buluyorum» dedi Granforte başını sallayarak. «Birinci sorum şu: Ekselansın çalışmaları hakkındaki araştırmayı niçin yaptınız?»

«Ereği haber toplamak olan bir örgütte çalışıyorum. İşim kamunun ilgisini çeken her konuda araştırma yapmamı gerektirir.»

«Güzel! Ekselansın eşiyle eskiden olan ilişkinizin, şimdi kendisine beslediğiniz duyguların hiç bir şekilde etkisinde kalmadınız mı?»

«Hayır!»

«Garofano'dan satın almak istediğiniz belgeler ne türden şeylerdi?»

«Bunlar Amerika'nın dolar yardımı anlaşmaları, amerikan tohumlarının İtalya'nın yoksulluk çeken tarım bölgelerine dağıtılması ve Amerika'da yatan büyük paralarla ilgili altı mektubun fotokopileriydi.»

«Belgeleri satın aldınız mı?»

«Hayır.»

«Para vermeksizin mi Garofano'dan aldınız?»

«Hayır.»

Komiser Granforte bir an durdu ve dudaklarını ıslattı. Toparlak yüzünde hafif bir gülümseme belirdi.

«Ekselansın bana açıkladığına göre, şu... Caravino otelindeki tartışma sırasında, eşi sizin Garofano'nun elinden bazı belgeleri (ya da içinde belgeler bulunan bir zarfı) aldığınızı görmüş. Bu doğru mu?»

«Hayır.»

Granforte canlı bir hareketle Cosima'ya döndü.

«Eşinize öyle söylemediniz mi **signora**?»

«Evet.»

Ashley konuşmanın olayı nereye vardi raca-
ğını gördü ama hiç bir şeyi tasa edinemeyecek
kadar bıkkındı. Gerçeği er geç ortaya çıkara-
caklardı ve gerçek, o haliyle, örtülmesi için
söylenen yalanlar kadar bayağılaşacaktı.

Granforte yeniden ona döndü:

«Bu çelişkiyi nasıl açıklarsınız Bay Ashley?»

«Çok kolay: Cosima beni korumak amacıyla
yalan söyledi.»

«Teşekkür ederim. İkinci bir yalana başvur-
mayı denemediğiniz için kutlarım sizi.»

Bir kez daha sustu, ellerini koltuğun kol-
larına bastırıp gevşek vücudunu arkalığa iyice
yasladı. Etli dudaklarındaki gülümseme kay-
boldu.

«Mademki hanımefendi sizi korumak için
bir kez yalan söyledi, ikinci bir kez, —hem çok
daha önemli bir konuda— yalan söyleme olası-
lığı yok mudur?»

«Anlamıyorum.»

«Çok iyi anladığınızı sanıyorum. Sizin gibi,
o da Garofano'nun ölümü konusunda yalan söy-
ledi. Garofano toprak çıkıntısının tepesinden aş-
ğıya itilmedi Bay Ashley. O yolu izleyerek evine
yaya dönmekteydi. Onu gördünüz, hızınızı art-
tırdınız ve tekerleklerin altına aldınız. Ondan
sonra belgeleri çantasından çalıp kadın arka-
daşınıza verdiniz. Ve şantaj yapmayı düşün-

rek buraya getirdiniz. Bu ögle üstü ise, zehirlendiğiniz korkusuna kapılıp belgeleri Ekselansa geri vermeyi kabul ettiniz ve Ekselans onları bana getirdi.»

Melon şapkasından bir tavşan çıkaran hokkabazın tavrıyla, Granforte elini cebine daldırdı, sarı zarfı çıkardı ve altı fotokopiyi zarfın içinden avucuna kaydırıldı.

Ashley.afal afal onu izliyordu.

Ne saçmalıktı bu. Hiç bir şey anlamıyordu artık. Orgagna Cosima'yı da sevgilisiyle birlikte gözden çıkarmıştı demek. Bu bir dereceye kadar olağandı: gecikmiş öcünü almakla onuru kırılmış koca rolü yapar ve kadın seçmenlerinin gözüne iyice girerdi: günahlı eşi yabancı bir gazeteciyle işbirliği ederek İtalya'nın kurtarıcısını kirli iftiralarla yıkmak istediler. Evet, bu iyi yürürdü. Orgagna böyle bir fırsatı kaçırmayıp, sıçramayıp, sıçrama tahtası gibi kullanacak kadar kurnazdı.

Ama ya fotokopiler? Buna ne demeliydi? Granforte'nin önceden elinde bulunan, yazı makinesine çekilmiş dosyaya eklendiklerinde, Orgagna'ya ve malî-siyasal çalışmalarına karşı yadsınması olanaksız kanıtları oluşturuyorlardı. Bu durumda Granforte'nin de parayla satın alınmış, olması ve George Harlequin'in bu haince akde suç ortaklığı etmesi olasılığı doğuyordu...

Komiser kurbanını ısrarla süzüyor, duru gözlerinde zafer pırıltıları yanıyordu. Ashley, büyük bir çabadan sonra, sakın bir sesle konuşmayı başardı:

«Belgelere bir göz atmama izin verir misiniz lûtfen?»

Hiç ummadığı şey gerçekleşti: Granforte zarfı, karşı durmaksızın ona uzattı. Ashley fotokopileri yelpaze biçiminde, oyun kâğıtları gibi yaydı ve incelemeye koyuldu. Orgagna'nın yaptığı anlaşmalarla uzaktan yakından ilişkisi yoktu bunların. Dosyalardan gelişigüzel alınmış sıradan mektuplardı. Fotokopileri zarfa koyup komisere geri verdi.

«Ne diyorsunuz Bay Ashley?»

«Söz konusu mektuplar bunlar değil.»

Granforte sabırla elini dizine götürdü ve gülümseyerek konuştu:

«Bay Ashley, Garofano'nun değersiz belgeler satarak sizi aldatmaya çalıştığına değinmek istiyorsunuz her halde. Bunu bilmiyordunuz tabii. Bilmiş olsaydınız, suç ortağınız hanımla adam öldürmeye kalkmaz, sevdiğiniz kadının kocasını asılsız suçlamalarla yıpratmaya çalışmazdınız. Oyuna geldiğinizi anlayınca Ekselansa şantaj yapıp evliliğini bozmak ve parasını çekmek istediniz.»

Ashley Cósima'ya baktı; kadın elleriyle yüzünü kapamıştı. Orgagna'ya baktı. Dük anlamsız bakışlarını karşı duvara dikmiş, hareketsiz duruyordu; kırık onurunun üzüntüsüyle yıkılan kocayı simgeliyordu sanki. Elena Carrese'ye baktı: parlayan gözlerle efendisine bakıyor, ellerini dizlerinde bir sıkıyor bir gevşetiyordu.

«Söyleyeceğiniz bir şey var mı Bay Ashley?» diye sordu Granforte yumuşak bir sesle.

«Evet» dedi gazeteci benliğinde kalan tüm güçle. «Olayları istediğiniz gibi değiştirerek gö-

rüyyorsunuz, çünkü hepiniz gerçeği saklamaktan çıkar umuyorsunuz. Olanların doğrusunu ben söyleyeyim size. Bu mektuplarla ustaca bir dolap çevrilmiştir. Gerçek fotokopileri bu öğle üstü Orgagna'ya bırakmak zorunda kaldım. Onları bana Elena Carrese, üvey kardeşi Enzo Garofano'nun bu villada, bu ailenin hazırladığı bir düzen sonucu öldürüldüğüne inandığı için verdi. Garofano zarfı Caravino'ya getirmiş ve benimle pazarlığını bitirince almak üzere kızkardeşine bırakmıştı. Dalaşmamızdan sonra otelden ayrılmak zorunda kalınca, onun nasılsa geriye döneceğini düşünen Elena belgeleri sakladı. Ama Garofano bir daha geri dönmedi. Şimdi söyleyeceklerim hakkında elimde bir kanıt yok ama adamcağızın arabayla kaçırılarak buraya getirildiğine inanıyorum. Kesinlikle biliyorum ki barmen Roberto, Orgagna villasına telefon etti, Cosima'yla benim otelden çıkış saatımızı bildirdi. Bizim yoldan geçmemizi beklediler, çünkü benim de herkes gibi bu yolda arabayı hızlı süreceğimi kestirmişlerdi; bunu da kesinlikle söylüyorum. Doğru olan, Garofano'nun tekerleklerin altına itildiği ve Cosima'yla benim bu cinayetin suçsuz araçları oluşumuzdur.»

Granforte bu ateşli söylevden hiç de etkilenmiş benzemiyordu.

«Bu 'kaçırıldı, itildi, beklediler' sözlerindeki üçüncü kişiler kimlerdir Bay Ashley?» diye sordu soğuk bir tonda.

«Orgagna, işin düzenleyicisidir: Cinayet yerinde bulunmadığını kanıtlayabilir, çünkü telefonu açıp alçakça işleri sadık uşaklarına yaptırır.

Carlo Carrese, işin yöneticisidir. İki veya üç köylüyse buyrukları yerine getirmişlerdir.»

Granforte alayla sırttı.

«Öykünüz pek duygulandırıcı, Bay Ashley: meslekteki düzeyinizin yüksek olduğu açıkça görülüyor. Bütün bu ileri sürdüklerinizi nasıl kanıtlayacağınızı görmek ilgilendiriyor beni doğrusu.»

«Her şeyden önce barmeni, Roberto'yu sorguya çekin, Orgagna Villasıyla telefon görüşmesi yaptığını ve tanımadığı birinden on bin liret aldığını söylemesini sağlayın.»

«Bunu yapacağımıza güvenin Bay Ashley. Sonra?»

«Burada hazır bulunan George Harlequin'i sorguya çekin. Size Caravino otelinde fotokopilerin bende olmadıklarını ve nerede bulunduklarını bilmediğimi söyleyecektir.»

«Bay Harlequin?»

Ufak tefek adamın gözlerinde derin bir üzüntü okunuyordu. Çocuksu yüzünün çizgileri hareketsizdi. Başını olumsuz anlamda salladı.

«Sevgili dostum, size büyük bir yardımda bulunabileceğimi sanmıyorum. Fotokopilerin sizde olmadığını ve nerede olduklarını bilmediğinizi söylediniz gerçi; ama bu bir şeyi kanıtlamaz, öyle değil mi?»

«Başka, Bay Ashley?»

«Elena Carrese'yi sorguya çekin. Size fotokopilerin eline nasıl geçtiğini söylesin. Üstelik belki bunun niçinini de söyler, ama söylemesini öğütlerim ona (genç kadını uyarmak için göz ucuyla ondan yana baktı) ...Sonra dün öğ-

le üstü babasından dayak yediğini ve kişisel nedenler yüzünden fotokopileri bana getirdiğini söyleyecektir. Zarfı dün gece oda kapımın altına da içeriye kaydırıldı.»

«Bu konuda açıklamanız var mı **signorina**?»

«Baştan aşağı yalan hepsi» diye atıldı Elena bir an bile duraksamadan. «Roma'ya son gidişimden beri kardeşimi hiç görmedim. Ekselansın bana söyledikleri ve burada duyduklarım dışında, fotokopiler konusunda bir bilgim yok. Dün öğle üstü bu adam, metresi olmamı istedi ve isteğini geri çevirdiğim için beni bu işe karıştırmakla korkuttu. Ekselansın sekreteri olarak, onun kişisel dosyalarına kolayca yaklaşabildiğimden bana şantaj yapmaya kalkıştı. Sonra... sonra bereket versin, babam geldi de elinden kurtulabildim.»

Sustuğunda gözleri öfke kıvılcımları saçıyordu; Ashley, Orgagna'nın kadına kutlayıcı gözlerle bakışını ve Elena'nın yüzünün sevinçle kızarışını gördü. Kadının tutumu kolayca açıklanıyordu. Cosima oyun dışı kaldığına göre, Orgagna'yı yeniden elde edebilme umudu doğmuştu. Onu elde edemese bile, hiç olmazsa şantaj yapacak güçteydi. Daha önce kazanmayı kurduğu zaferden çok daha parlaktı şimdiki, çünkü bu durumda umudu sürüyordu... Ashley yine de kendini savunma gereğini duydu.

«Dinle beni Granforte...»

«Richard, yalvarırım konuşma!» diyerek araya girdi Cosima. Sesi bıkkın ama sertti. «Bir sözcük olsun ekleme. Burada olmaz, şimdi olmaz. Ne söylersen söyle, diledikleri anlamı verdim»

İçin sözlerini değiştirip kuşa benzeteceklerdir. Seni önceleri de uyarmaya çalıştım, ne yazık ki dinlemedin. Bu sefer... yalvarırım konuşma!»

Ashley ona uzun uzun baktı ve gözlerinde **acı, korku, yorgunluk ve yaralı sevgisini** sezme-yi başardı. Yolları **ancak şimdi** birleşmişti; aklı başına bu derece geç geldiği için kendisinden tiksindi. Granforte'ye döndü ve şu soruyu yöneltmekle yetindi:

«Şimdi ne olacak komiser?»

«Biraz önce dinlediğim tanıkların ifadeleri sonucunda» diye ağır ağır açıkladı Granforte, «sizi tasarlanmış cinayet suçuyla tutuklamaktan başka çıkar yolum kalmıyor.»

«Anlıyorum» dedi Ashley ve oradakilerin **merak dolu bakışları arasında** ayağa kalktı. «Bu durumda Roma'ya, müdürümden elçiliği aramasını ve bir avukat bulmasını istemek üzere gazetemin yazıhanesine telefon edeyim izninizle.»

«Edebilirsiniz Bay Ashley» dedi Granforte ve düşünceli bir tavırla başını salladı.

Gazeteci telefona yöneldiği sırada Orgagna kupkuru sordu:

«Bu uygulama alışılmış düzenin dışında değil mi komiser?»

Granforte dümdüz bir sesle:

«Bunu Bay Ashley'e iyilik olsun diye yapıyorum» dedi. «İçinde bulunduğu durumda bu hakkı ona çok görmemek yerinde olur sanırım.»

Gazeteci Sorrente santralinin numarasını **çevirdi ve hattı Hansen'e** bağlamalarını istedi.

«Yıldırım olacak. Bu... bu diplomatik bir sorundur.»

Santralci kız yarım saat bekleyeceğini söyledi. Ashley bekleyişin kuşkusuz daha çok uzayacağını düşündü. Alıcıyı yerine bıraktıktan sonra gidip koltuğuna oturdu.

«Yarım saat» dedi.

«Zamanımız çok, bekleriz» diye karşılık verdi Granforte.

Bir an Orgagna buna karşı çıkacak gibi oldu, sonra vazgeçti. Parmaklarını şaklattı ve Carlo yeni bir kokteyl tepsisi hazırlamak üzere limon kabuklarını soymaya koyuldu. Herkes sanki bir tiyatronun bekleme salonunda, yerlerine dönmek için zil sesini gözleyen birbirlerine yabancı kişiler gibi koltuklarında eğreti oturuyordu. Odada sadece, ortasında Orgagna'nın aile armasının işli bulunduğu, şömine mermerinin üstündeki, dökme altından yapılmış sarkaçlı saatin dayanılmaz tık takları duyuluyordu.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

«Carlo!»

Cosima'nın buyruk veren sesini duyunca herkes şaşkınlık içinde gözlerini kaldırdı.

«**Signora?**»

«Concetta'nın zilini çekin lûtfen.»

Carlo gidip zil kordonunu çekti. Biraz sonra kapının vurulduğu duyuldu ve Concetta salona girdi. Kadıncağız odaya çepeçevre şöyle bir göz attı, gerili yüzlerden oluşan çemberi görünce afalladı ve Cosima'ya döndü.

«**La signora vuole qual cosa?**»(*)

«El çantamı, Concetta. Yazı masamın ikinci çekmecesinde duran büyük, kahverengi çantayı.»

«**Subito, signora!**»

Şaşkınlıktan ayakları dolaşarak aceleyle salondan çıktı. Ötekiler bu sıradan işin açıklamasını beklercesine Cosima'ya bakıyorlardı. O, bu bakışlara kulak asmadan sigaralığa uzanıp bir sigara aldı. Komiser Granforte hemen ayağa

(*) Hanımefendi bir şey mi istediler?

fırladı ve çakmağını yakarak uzattı; sonra yine oturdu.

Carlo yeni kokteyli karıştırmaya koyuldu. Karıştırıcının içindeki buzların kuru takırtısı sarakaçlı saatin tik taklarını bastırdı. Kimse konuşmaya yanaşmıyordu. İsteseler de ne konuşabilirlerdi? İki yüzlü inceliklerinin çerçevesini aşamayan anlamsız sözlerden başka...

...«Ben hile yaptım ve kazandım. Siz hile yaptınız ve yenildiniz. Ben de, tıpkı sizin gibi, arzularımı alabildiğine başıboş bıraktım; ama tutkularınız sizi aldattı; benimkiler bana çıkar sağladı. Yalan konuştunuz; ben de yalanlar attım. Benim yalanım gerçek olarak benimsendi; sizinkiler boynunuza yağlı ipi geçirecekler. Hepimiz, satın alınabilen zayıf yaratıklarız. Hepimiz hainiz. Hepimiz birer güçlü katiliz. İçimizden bazıları ötekilerden daha usta ve acımasızdır...»

Orgagna ansızın sinirli bir tonda konuştu:

«Bu duruma bir son veremez miyiz komiser? Herkes için çok can sıkıcı bir şey bu.»

«Özellikle benim için daha da can sıkıcı Ekselans,» dedi Granforte yumuşak bir sesle. «Ekselans'tan biraz daha sabır göstermesini rica ediyorum.»

«Pekâlâ.»

Concetta salona girdi, el çantasını hanımına verdi, gözleri hızla odayı taradı ve **signori**'lerin garip davranışlarını **mutfakta** ballandıra ballandıra anlatmaya **koştı**. Cosima çantasını açtı, altın bir pudra kutusu **çıkardı** ve burnunu pudralamaya **başladı**. **Ötekiler**, **bir vitrindeki** canlı oyuncakları izleyen çocuklar gibi güzel kadını izli-

yorlardı, ama o önemsemedi bile. Rahatça işi-
ni bitirdi, pudralığı kapayıp çantanın içine yer-
leştirdi.

Vekilharç kadehleri doldurmaya dalmıştı.
Cosima onu yeniden çağırdı.

«Carlo!»

«**Signora!**»

«Bir saniye buraya gelebilir misin lûtfen?»

Yaşlı adam önce kararsız göründü, sonra ka-
rıştırıcıyı masaya bıraktı, ellerini bir havluya
özenle sildi ve hanımının önüne gelip dikildi.
Uzun boyu ve çalımlı duruşuyla, bir yaşam bo-
yu süren dürüst kulluktan sonra yaşlılığın ver-
diği saygınlığı çarpıcı biçimde yansıtıyordu.

Cosima bakışlarını ona doğru, yukarıya kal-
dırıp yumuşak, sevecenlik dolu bir sesle konu-
ştı:

«Carlo, komiserin sözlerini duydun; yakın-
da sizlerden ayrılıyorum. Geleneklerimiz iyi bir
uşağın ödüllendirilmesi gerektiğini buyurur. Siz
kocamın uşağısınız ama benim de hizmetlerimi
gördünüz; bu yüzden size teşekkür borçluyum.
İşte armağanım.»

Çantasından çıkardığı kalın, beyaz bir zarfı
yaşlı adama uzattı.

«**Mille grazie, signora!**»(*)

«**Prego!**»(**)

İhtiyarın boğumlu parmakları salondaki top-
luluğun şaşkın ve gergin bakışları arasında zar-
fın ikiye katlanmış kenarında gezindi. Komiser

(*) Çok teşekkür ederim hanımefendi.

(**) Rica ederim.

Granforte tırnaklarını koltuğunun kolluklarına geçirmiş, öne atılmaya hazır, gövdesini eğmişti.

Yaşlı adam ağır ağır zarfı açtı ve içinden iğneyle tutturulmuş, bir demet gazete fotoğrafı çıkardı. Ötekiler, fotoğraflardaki yüzleri seçemeyecekleri bir uzaklıkta bulunuyordu: sadece günlük İtalyan gazetelerinin resimlerde kullandıkları sepya mürekkebiyle, resim altlarındaki yorumların kara mürekkebini görüyorlardı. Carlo Carrese hepsini teker teker, kıpır kıpır dudaklarıyla yazıları heceleyerek inceledi. Yorumlardan birini her söküşünde önce Elena'ya, sonra Orgagna'ya, sonra da Cosima'ya bakıyor ve yeniden fotoğrafı inceliyordu.

Ötekiler büyülenmiş durumda, sanki karşısındaki adam sadece mimiklerle bir dizi duyguyu dile getiren tiyatro oyuncusuymuş gibi, bu sahneyi izlemekteydiler: afallama, inanmazlık, kaygı, tikslenme ve sonunda dışarı vurulmayan öfke canlandı. **Ve** oyun sona erdiği an, oyuncu ciddi ve ağır bir sesle yalın bir soru sordu:

«**Signora**, bunların ne demek olduğunu açıkla-
lar mısınız bana?»

Cosima açık ve buz gibi bir sesle:

«Şu demektir Carlo;» dedi, «çocukluğunda koruduğunuz, büyüttüğünüz, babalık ettiğiniz, onurunu bir adamın ölümü pahasına koruduğunuz adam, evet, o adam kızınızı yanına aldı ve bir sokak kadınına çevirdi. Bunu gizlemedi bile. Elena'nın adı ve yüzü bazı mimli gazetelerde gözüktü. Bu tür gazetelerde yazı yazarlar bu konuyu, herkesin, kızınızın ne mal olduğunu öğ-

reneceği biçimde alaya aldılar. Bana inanmıyorsanız, kızınıza sorun, o anlatsın marifetlerini.»

Elena'ya soru sormanın gereği kalmadı. Koltuğunun içine büzülmüş, yüzü tebeşir gibi beyaz, kasılmış ellerinden birini yarı açık dudaklarının üstünde tutuyordu.

Bir an yaşlı adamın, onun üstüne yürüyüp döneceği sanıldı. Ama bir şey olmadı. Carlo'nun elleri öylesine titremeye başladı ki gazete kesikleri, arkasında, biraz ötede duran servis masasının üstüne düştüler. Carlo yavaşça geriye dönüp demeti özenle eline aldı. Çökük omuzları, tiklerle sarsılan yüzüyle bir süre ne yapacağına karar veremedi hareketsiz durdu. Sonra omuzları dikleşti. Dudakları kapandı ve yüz çizgileri yeniden duygusuzlaştı. Yüzünü topluluğa döndüğünde, bir elinde fotoğraf demetini, öbüründe limon kabuklarını kesmek için kullandığı kısa ve parlak bıçağını tutuyordu.

Ağır adımlarla salonun karşı duvarına, o anda ayağa kalkan Orgagna'ya doğru yürüdü. Biri efendi giysileri, öbürü uşak üniforması giymese, bir baba oğula tıpatıp benziyorlardı.

Kimse yerinden kımıldamadı; Granforte bile. Birer sıradan seyirci olmuşlardı. Sahne uzakta, dokunulmaz, kişisel oyunlarının son perdesini oynayan iki aktöründü artık.

Orgagna dimdik ve hareketsiz, kolları yanlarına sarkık, smokininin düğmeleri açık duruyordu. Yaşlı vekilharç onun bir adım yakınına gelince durdu, fotoğrafları uzattı ve karanlık bir sesle:

«Ekselans bunun gerçek olup olmadığını söyleyin, ona inanacağım.»

Orgagna'nın yüzü taş kesilmişti; gözleri Carlo Carrese'yi, ağaç kaplamalı duvarları delip geçiyor, uzakta bir hayali izliyorlardı sanki: bitmiş yapıtını alaya alan cilveli alinyazısının ya da önceki tüm yalanları belki de süpürecek olan yüce gerçeğin hayalini.

«Evet, gerçek» dedi kesin bir ifadeyle.

O an herkes bu adamdaki gerçek büyüklüğün varlığını gördü.

Uzun bir sessizlik oldu. Yaşlı adamın sert yüzünde bir tek kas oynamıyordu. Bakışında güven, duruşunda bir kayanın sağlamlığı vardı. Sonra elini açtı, fotoğraflar parkenin üstüne düştüler. Sonunda çılgınca sıkılmış dudakları açıldı ve üzüntülü, alçak ama yoklama borusu kodar tüyler ürpertici bir sesle konuşmaya başladı. Orgagna, gözleri yarı açık, yargıcın kararını bekleyen bir suçlu gibi duruyordu.

«Çocukluğunuzdan başlayarak size her zaman, yaşam boyunca en önemli varlıkların eviniz ve adınız olduğunu öğretmeye çalıştım. Evinizi sağlam ve güçlü tutarsanız onu hiç bir kasırga göçüremez. Adınızı her türlü pislikten uzak, arı tutarsanız yeryüzünün tüm köpekleri sizi ürktmek için geberinceye dek boşuna havlarlar. Bir erkek günahlarını evinin dışında, inancını evinin içinde tutmayı bilmelidir. İşte size bunları, babanızın bana öğrettiklerini öğrettim. Evi kurtarmak ve sizi kurtarmak uğruna karımın oğlunun ölümüne seyirci kaldım. Size öz kızımı ema-

net ettim. Onun geleceğini, aynı zamanda adınızın ve evinizin yüceliğini yıktınız.»

Elena acı bir çığlık attı ve ötekilerin solukları kesildi birden; bıçak seri ve güvenli bir hareketle, ihtiyarın güçlü vücudunun bütün ağırlığıyla aşağıdan yukarıya doğru Orgagna'nın yüreğine saplandı. **Orgagna silahtan korunmak için hiç bir harekette bulunmamıştı.**

Hepsi bir an yıldı içinde taş kesilmiş, koltuklarında donuk, ayaklarının dibine uzanmış **efendisinin cesedi** önünde dimdik duran Carlo Carrese'nin korkunç çizgilerine bakakaldılar. Sonra, hep birlikte öne atıldılar.

Granforte'nin sert sesi onları durdurdu:
«Olduğunuz yerde kalın ve oturun.»

Gözleri cesede eğilen komisere dikili, koltuklarının ucuna çıt çıkarmaksızın iliştiler. George Harlequin, buyruk almadığı halde kapıya gitti, uşakların odaya doluşması kaygısıyla anaharı çevirip kilidi vurdu. Sonra dışarıdan bir şey gözükmesin diye ağır perdeleri çekti. Daha sonra bütün ışıkları yaktı ve salon Orgagna'ların müzeye benzeyen evinin tüm barok görkemiyle alev alev parlamaya başladı.

Carlo Carrese, odanın ortasında ayakta duruyordu. Kaskatı ve sessiz, iradesini yitirmiş, dış dünyaya karşı duygunluğu kalmamış gibiydi. Küçük İngiliz onu kolundan tutup bir koltuğa götürdüğü zaman en ufak bir karşı koymada bulunmadı. Komiser Granforte hâlâ Orgagna'nın cesedinin yanında diz çökmüş duruyordu. Biraz sonra doğruldu ve ayağa kalktı.

Toparлак yüzünde acımasız bir anlam vardı. Duru gözleri iki katı taş parçasına dönüşmüşlerdi.

Bakışlarını salonda bulunanların yüzlerinde gezdirdikten sonra konuşmaya başladı:

«Bunu ya da buna benzer bir olayı bekliyordum. Olayın nasıl patlak vereceğini ve gerçek nedeninin ne olacağını bilemiyordum. Beklemek ve gelişmeleri izlemekten başka çıkar yolum yoktu. Patlak verdiği zamansa araya girmek için bir harekette bulunmadım, çünkü bu, olabileceklerin en iyisiydi; onun için bile... (Orgagna'nın cesedine acıma dolu gözlerle baktı) . .Kuşkusuz, olacakları nereden sezinlediğimi soracaksınız. İşte cevabım. Yazınızın kopyası, Bay Ashley, satın almak istediğiniz bilgilerin türü konusunda aydınlattı beni ve bu durumun korkunç zorbalıklara yol açacağını o an anladım. Dostunuz Harlequin (onun size olan dostluğunun derecesini henüz bilmiyorsunuz) fotokopilerin sizde olmadıklarını söyledi bana. Sant'Agata'da yaptığım kısa bir soruşturma Enzo Garofano'nun Carrese ailesiyle olan akrabalığını ve Orgagna ocağıyla ilişkilerini açıklığa kavuşturdu. Ekse-lansın evlilik yaşamını inceleyerek bir düzine kadar ipucu ele geçirdim ve fotokopilerin izine düştüm. Garofano'nun yola itildiği toprak çıkıntısının tepesini incelediğimde, toprak temizlendiği ve oraya buraya serpiştirilen yapraklarla örtüldüğü halde boğuşma izlerine rasladım. Kurbanın ceketinden yırtılmış bir kumaş parçası buldum. Esasen Garofano'nun ayakkaplarının içinde yapraklar, tabanlarından birinde ezik bir portakalın oluşturduğu leke vardı. Barmen Roberto ba-

zı kandırma yöntemlerine boyun eğerek bana kısa öyküsünü anlattı; ayrıca meslektaşlarım bu saatta hâlâ, Sorrente'nin hemen dışında Garofano'yu arabasına alarak buraya, Villa Orgagna'ya getiren bir Napolili'yi bulmaya çalışmaktalar. Bu iş gerçekte hiç de karışık değildi ve içinizden herhangi biri bana daha açık yüreklilikle davransaydı çok kolaylaşacaktı. Şimdiyse...»

Başparmaklarını kemerine soktu ve salondakilere meydan okurcasına bir göz attı. Bu tostoparlak, yumuşacık etli, ayaklarının dibinde yatan adamın, Orgagna'nın evinin görkemli güzelliğinden gözleri kamaşmadan salonun ortasında ayakta duran adamda korku uyandıran bir özellik vardı.

«Şimdi beni dinleyecek ve kim olursanız olun, bana boyun eğeceksiniz. Bu cinayetten ve bundan öncekinden sorumlu olmayan tek kişi yok aranızda. Önce bu ihtiyar ki (abartmalı bir el hareketiyle koltuğunda kaskatı, gözleri kısık boşluğa bakan, alt dudağı sarkık Carlo Carrese'yi gösterdi), bana göre çoğunuzdan daha az suçlu olduğu halde hepinizden çok acı çekecektir. Sonra siz, Elena Carrese, yalan konuştunuz ve hile yaptınız; sizi artık istemeyen bir adamı yıkmak uğruna adam öldürme ve zorbalıklara suç ortaklığı ettiniz. Sonra siz, **signora**, eşiniz olmayan bir adamı sevdiniz ve bir akşam üstünü Il Deserto'nun zeytinlikleri altında geçirmeniz, Enzo Garofano'nun ölümüne yol açtı. Sonra da siz, bay Ashley, çünkü bir yazınızı yayınlamak pahasına yalanlar atmaya ve zayıf

insanları satın almaya hazırdınız, böylece de bu üzüntü verici sonuçları doğuran olayların yaratıcısı oldunuz. Ve siz, Tullio Riccioli, çünkü gününüzü başkalarının günah çöplüklerini eşeleyerek geçiriyorsunuz —kazanç elde etmek umuduyla—. Hepiniz suçlusunuz. Her birinizi ayrı ayrı suçlar ve hepinize yasaların gerektirdiği işlemleri uygulayabilirim. Sonuç olarak...»

Sinirden gerilmiş yüzleri incelemek için sözünü yarıda kesti. Sonra güç duyulabilen alçak bir sesle buyruklarını sıraladı:

«Sonuç olarak, bu odadan ayrıldığınız an olup bitenlerin hepsini unutacaksınız. Sadece bir şeyi anımsayın; yaşlı Carlo Carrese'nin son zamanlarda akıl dengesinin bozuk olduğunu gösteren belirtilere raslandığını: anlamsız istekleri oluyor ve öfke bunalımları geçiriyordu. Bu akşam, ortada hiç bir neden yokken efendisinin üstüne atıldı ve elindeki bıçakla, kimse ne olduğunu anlatmaya fırsat bulamadan öldürdü onu... Size niçin bu buyrukları verdiğimi soracak olursanız, kolayca açıklaım her şeyi. Bir hafta sonra, bu ülkenin alinyazısını ve gelecek on yıldaki ekonomik ve toplumsal gelişmesini etkileyecek seçimler yapılacaktır: İşsizlere iş, aç insanlara yiyecek, çocuklara okullar, hastalara hastaneler, bize huzuru ve sağlıklı bir hükümeti sağlayacak seçimler. Bunu unutmayacaksınız. Bir yalanın olup bitenleri değiştiremeyeceğini ve sorumsuz bir gerçeğin, yapılması gerekli tüm iyi şeyleri bir çırpıda yok edeceğini aklınızda tutacaksınız. Anlıyor musunuz?»

«Hayır» diye haykırdı Richard Ashley.

Granforte hırsıyla ona döndü.

«Niyeymiş o?»

Gazeteci bıkkınlıkla karşılık verdi:

«Çünkü gerçeği, bir daha bulunamayacak kadar derinlere gömemezsiniz. Çünkü gerçeği, sonunda birinin anımsayamayacağı kadar uzun süre saklı tutamazsınız. Çünkü onu, çürümeden önce ve giderek daha fazla insanı baştan çıkaracak bir yalana dönüşmeden önce gün ışığına çıkarmak daha akıllıcadır. Bu ülke bu hastalığın sancılılarıyla kıvranıyor. Bütün Avrupa bu hastalığın pençesinde. Herkes gerçeği biliyor ama onu söyleyebilen yeteri kadar insan yok, çektiği sıkıntılara karşılık olarak boğazlanmak istenen benim türümde salakların dışında...»

George Harlequin'in renksiz sesi, gazetecinin söylevini yarısında kesti.

«Tüm gerçeği söylemeye hazır mısınız Ashley?»

«Evet.»

«Kendiniz hakkında, Cosima, Carlo Carrese, Tullio, ben ve Granforte hakkında, bu ayrı kişiler arasındaki ilişkilerle davranışlarını yöneten nedenleri açıkça sergileyebilir misiniz?»

«Evet.»

«Peki, böyle bir yazının kesinlikle yayınlanacağını inanca altına alabilir misiniz?»

Ashley şaşkınlıkla ona baktı.

«Böyle bir şeyi yapamayacağımı çok iyi biliyorsunuz. Kimse yapamaz. Bir gazetenin sayfaları kısıtlıdır ve günlük okurlarının dileklerini göz önüne alır. Olanak dışı bu.»

«Tüm gerçeği söylemek olanak dışıdır ve

bunu siz iyi mi iyi bilirsiniz» dedi Harlequin sertçe. «Hepimiz bu engele çarparız, sevgili dostum. Doğrusunu isterseniz, gerçeği söyleyebilerseniz bile, insanların çoğunda ne bunu okuyacak sabır, ne de duyacak yürek vardır. Koca başlıklar isterler ve bu onlara verilir, çünkü koca başlıklar yaşamı sade ve sevimli gösterirler: kara ve beyaz, iyi ve kötü, güldürü ve tragedya. Ama bir millet bu yolla yönetilmez. İşiniz makinelerle değil, kişilerledir. Oysa kişiler hakkında tüm gerçeği bilen tek varlık ulu Tanrıdır. Bunu bilmekten pek hoşnutluk duyduğunu da sanmıyorum. Niçin mantıklı davranmak istemiyorsunuz? Bırakın ölümler ölümlerini gömsün. Ve siz eğer gerçeği gömmek istemiyorsanız, hiç olmazsa bir süre uyuklamasına niçin izin vermiyorsunuz? Bundan kim kayıplı çıkar? Herhalde siz değil. Başkası da...»

Telefonun ziliyle sözü yarıda kaldı. Ashley bir sıçrayışta aygıtı doğru seğirtti. Granforte yolunu kesti.

«Bırakın komiser» dedi Harlequin, «Bırakın dilediğini yapsın.»

Granforte Ashley'in önünden çekildi. Gazeteci ayakta, bir elinde alıcı, bir yandan Vittorio Orgagna'nın cansız yüzüne ve beyaz göğüslüğüne yayılmış kan lekesine bakıyor, öte yandan Sorrente'den Roma'ya «**Pronto!**»lar yollayan ruhsuz sesleri dinliyordu. Sonra «**Pronto!**»lar ters yönde değiş tokuş edildi: Roma, Terracine, Napoli, Castellamare, Sorrente; ve sonunda müdürünün sesini duydu.

«**Pronto!** Hansen konuşuyor.»

«Ben Ashley. Sizi Sorrente'den arıyorum.»

«Ashley, dostum, sesini duymak ne büyük zevk! Çok memnun oldum azizim. Ne haber?»

«Orgagna konusundaki yazım tamam. Baştan sona, tüm ayrıntılarıyla.»

«Ciddi mi?»

«Ciddi tabii! Şu anda şeydeyim: Villa...»

«Boş verin» dedi Hansen kısaca.

Ashley anlamsız bakışlarını alıcıya dikip «Nasıl? Anlamadım.» diye bağırdı.

«Boşverin. Bir hafta izinlisiniz; gönlünüzce eğlenin. Sonra buraya dönün.»

«Ama... ama anlayamıyorum. Bomba gibi bir haber söz konusu. Orgagna öldü ve...»

«Beni ilgilendiren tek bomba haber, Monitor zincirinin başkanı Harold P. Halsted'in İtalya'ya Amerika Birleşik Devletleri elçisi atanmasıdır hayatım. Bu yüzden İtalyan Cumhuriyetini ilgilendiren ve bu ülkede karışıklıklar yaratacak hiç bir yazı gazetemde basılamaz. Sözü bile edilemez bunun. Halsted şu anda elçidir ama aylık çekleri hâlâ o imzalıyor. Size iki bin dolarla birlikte yolladığım **New York Times**'in o iki kesiğini okumadınız mı yoksa? Gazeteleri okumuyor musunuz? Bunca zamandır ne haltlar karıştırıyordunuz?»

«Bir işi kovalıyordum, Orgagna işini. Hatırlarsınız sanırım?»

«Evet, evet. Tabii hatırlıyorum. Ama sorunun bazı noktalarını iyi kavrayamadığınız kanısındayım, öyle değil mi?»

Hansen gülmekten kırılarak telefonu kapadı. Bu sahnenin izleyicileri Richard Ashley'in

yüzünün ağlamasına ramak kalan bir çocuğun yüzü gibi buruştuğunu gördüler. Alıcıyı yerine bırakmadan onlara döndü ve sersemlemiş bir halde:

«İş... İşten vazgeçtiler.» dedi.

«Bana zaman bıraksaydınız size bunu söyleyecektim» dedi George Harlequin. «Aylardan beri bu durumu yakından izliyorum.»

«Bir insan öldükten sonra, bir yazının yayınlanmasına bu denli önem vermek niye?» diye sordu Granforte boşluğa doğru.

Ama Ashley bu sözleri duymadı. Cosima onu kolundan tutup kendi koltuğunun yanındaki koltuğa oturtuncaya kadar, telefonun alıcısına öylece, durduğu yerde taş kesilmiş bakakaldı.

E YAYINLARI

YENİ DİZİ

- 1. KARA TUZAK / roman**
Peter Driscoll / 20 lira
- 2. İT DALAŞI / roman**
Frederic Forsyth / 25 lira
- 3. KERTENKELE / roman**
Morris West / 25 lira
- 4. KÖSTEBEK / roman**
John Le Carré / 25 lira
- 5. BÜYÜKELÇİ - roman**
Morris West / 20 lira
- 6. ÇENGEL / roman**
Peter Driscoll / 20 lira
- 7. ŞAMATA / roman**
Patricia Highsmith / 20 lira
- 8. BEYAZ YALAN / roman**
Peter Driscoll / 20 lira

BÜYÜK GERÇEK

morris west

roman

e yayınlari

20 LİRA